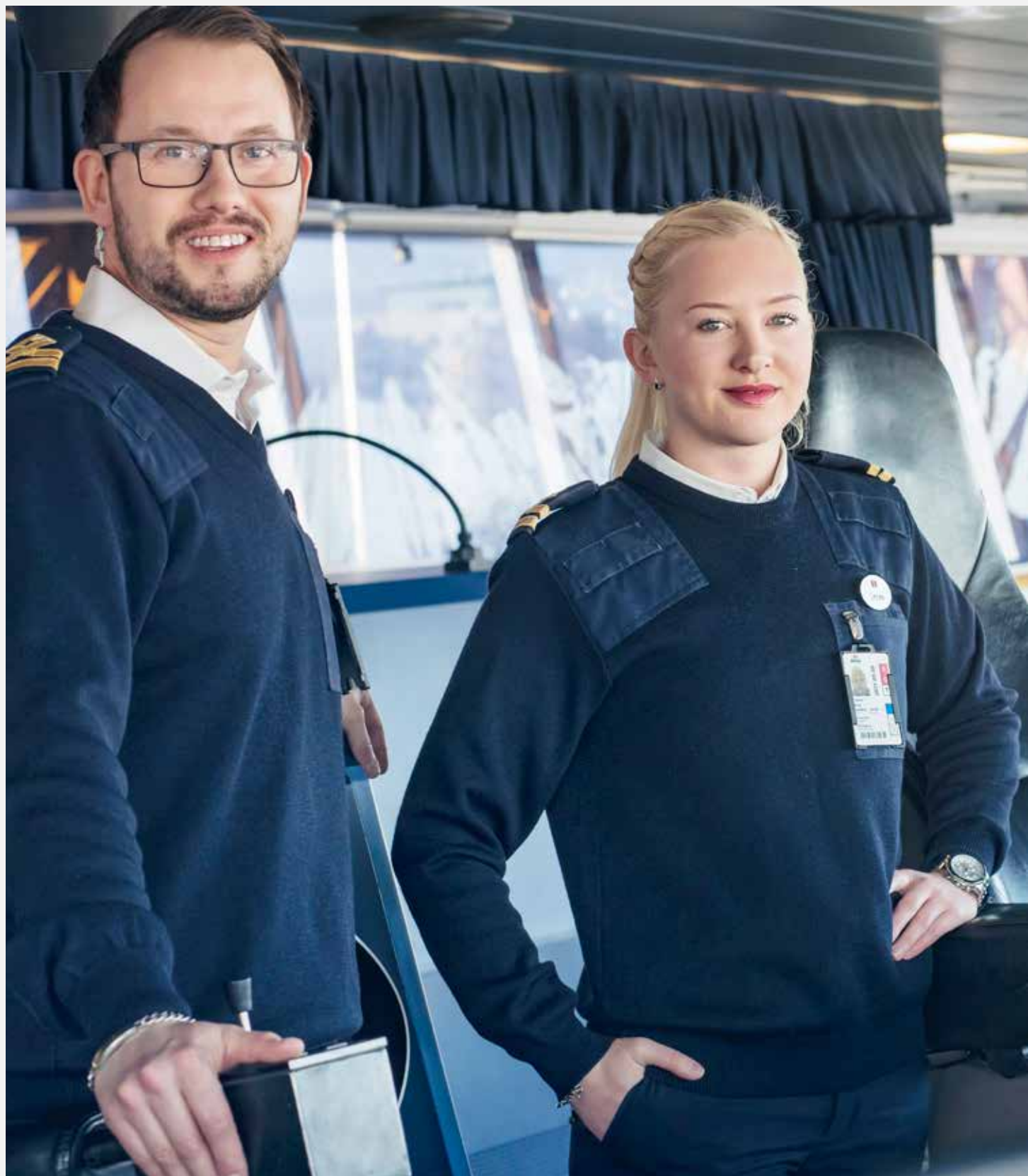

ÅRSREDOVISNING 2018 STENA AB

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

- 2 Förvaltningsberättelse

KONCERNEN

- 8 Resultaträkning
- 9 Rapport över totalresultat
- 10 Balansräkning
- 12 Förändringar i eget kapital
- 13 Kassaflödesanalys
- 14 Noter

MODERBOLAGET

- 74 Resultaträkning
- 75 Balansräkning
- 76 Förändringar i eget kapital
- 76 Kassaflödesanalys
- 77 Noter
- 82 Förslag till vinstdisposition

REVISIONSBERÄTTELSE

- 83 Revisionsberättelse

-
- 85 Fem år i sammandrag

Läs mer om
Stena AB:s
verksamhet och
hållbarhetsarbete
i årsrapporten.

Tryckt version
kan beställas via
info@stena.com

STENA.COM

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten

Stena AB koncernen är en av de största familjeägda koncernerna i Sverige och har sina verksamheter inom fem affärsområden: Färjelinjer, Offshore Drilling, Shipping, Fastigheter och Nya Affärer.

Färjelinjer, som bedrivs av Stena Line i Skandinavien, på Nordsjön, Irländska sjön samt Östersjön, är ett av världens största internationella passagerar- och fraktservicerederier.

Offshore Drilling, med halvt nedsänkbara oljeborrningsriggar och oljeborrningsfartyg, bedrivs av Stena Drilling med huvudkontor i Aberdeen, och av dess globala organisation med kontor i Houston, Bergen, Limassol och Luxemburg.

Shippingverksamhet bedrivs av Stena RoRo inom RoRo-, RoPax-färjemarknaden och av Stena Bulk inom tank- och LNG-marknaden (Liquefied Natural Gas). Stena RoRo har sitt huvudkontor i Göteborg. Stena Bulk har sitt huvudkontor i Göteborg samt kontor i Houston, Singapore, Köpenhamn, Dubai och Limassol. Shippingverksamheten omfattar även bemanning av fartyg via Northern Marine Group med huvudkontor i Glasgow och kontor i Manila, Mumbai, Singapore, Shanghai, St Petersburg, Göteborg, Houston och Aberdeen. Teknisk utveckling görs via Stena Teknik i Göteborg.

Stena Fastigheter, med huvudkontor i Göteborg, äger fastigheter främst i Göteborg, Stockholm och Malmö och är en av Sveriges största privatägda fastighetsägare. Den internationella fastighetsrörelsen, med bas i Amsterdam, har fastighetsinnehav i Nederländerna, Frankrike, USA och Storbritannien.

Nya Affärer bedrivs av Stena Adactum med huvudkontor i Göteborg. Stena Adactum investerar i företag utanför Stenas traditionella kärnverksamhet. Portföljen består idag av Ballingslöv, S-Invest, Envac och Captum samt intressebolagen Stena Renewable, Gunnebo, Svedbergs och Midsona.

Stena Finans, som är koncernens centrala finansavdelning, verkar från Göteborg, Luxemburg, Limassol, Zug, Amsterdam, London och Singapore.

Moderbolag i koncernen är Stena AB (publ), organisationsnummer 556001-0802. Bolaget bedriver verksamhet i associationsformen aktiebolag och har sitt säte i Göteborg, Sverige. Huvudkontorets adress är Masthugskajen, 405 19 Göteborg.

Året i sammandrag

- Ytterligare ett år med goda operativa prestationer av alla affärsområden.
- Fortsatt starkt resultat trots utmanande marknad inom offshore drilling- och tankverksamheterna.
 - Totala intäkter uppgick till SEK 34,7 miljarder jämfört med SEK 33,7 miljarder 2017.
 - EBITDA (rörelseresultat före resultat från andelar i operationella intresseföretag samt före avskrivningar), exklusive värdering av våra förvaltningsfastigheter och försäljning av anläggningstillgångar uppgick till SEK 5,0 miljarder jämfört med SEK 6,5 miljarder 2017.
 - EBITDA var lägre jämfört med föregående år framför allt på grund av att drillingverksamheten försämrats till följd av den utmanande marknadssituation de befinner sig i.
 - Resultat före skatt uppgick till MSEK 105 jämfört med SEK 1,3 miljarder 2017, inklusive försäljning av anläggningstillgångar om SEK 1,8 miljarder respektive SEK 1,1 miljarder 2017.
- Sund balansräkning med en soliditet om 39% per 31 december 2018, vilket var samma som föregående år.
- Stark tillgänglig likviditet om SEK 16,6 miljarder, jämfört med SEK 15,2 miljarder 2017.
- Stena Lines resultat förbättrades jämfört med 2017. Detta uppnåddes, trots ökade bunkerkostnader, genom ökade volymer, kostnadsbesparande åtgärder, tonnagesförändringar samt fortsatta förbättringar i den befintliga operationen.
- Stena Drilling försämrade sitt resultat jämfört med 2017 på grund av den utmanande marknadssituation de befinner sig i. Den genomsnittliga kommersiella utnyttjandegraden för enheter som varit på kontrakt under 2018 uppgick till 97%. Stena Drilling har under året tecknat flera nya kontrakt för sina borrheter och fortsatte att fokusera på det kostnadsbesparingsprogram som har implementerats för att möta nuvarande marknadssituation.
- Stena Bulk upplevde låg intjäning för tankverksamheten under majoriteten av 2018 men under slutet av året såg man en förbättrad intjäning på Suezmaxfartyg. Intjäningen i LNG marknaden förbättrades gentemot tidigare år och såväl LNG som tanksegmentet bibehöll under året en god utnyttjandegrad.

- Stena RoRo uppvisade en fortsatt hög utnyttjandegrad och arbetade under året även med att chartra ut och chartra in fartyg för Stena Line samt sälja fartyg som det inte längre fanns behov av i Stena Lines verksamhet.
- Stena Fastigheters verksamhet var fortsatt lönsam med mycket hög uthyrningsgrad, i snitt cirka 96%, samma som föregående år.
- Stena Adactum uppvisade ett starkt resultat under 2018 och fortsatte att utveckla och expandera sina portföljbolag.

Större affärshändelser 2018

Färjelinjer

Under december 2018 beslutades det att stänga linjen mellan Gdynia och Nynäshamn från och med januari 2019. Linjen öppnades i oktober 2017.

Från och med september 2018 hanteras alla frågor om teknik och bemanning gällande Stena Lines fartyg inom Stena Line, och det tidigare samarbetet med Northern Marine har upphört.

Under 2018 har ett antal tonnageförändringar skett över hela flottan, som en förberedelse för framtiden och en anpassning till kundernas behov.

Offshore Drilling

Under 2018 tecknade Stena Drilling flera nya kontrakt för sina borrenheter.

Ett kontrakt skrevs med Nexen Petroleum UK Ltd, för *Stena Spey* i Brittiska Nordsjön, vilket avslutades i augusti 2018.

Ett kontrakt ingicks för *Stena Don* med Total E&P UK Ltd, gällande en oljebrunn i Brittiska Nordsjön, vilket avslutades i september 2018.

Ett kontrakt ingicks för *Stena DrillMAX* med FAR Gambia Ltd, gällande en oljebrunn utanför Gambia, vilket avslutades i november 2018.

Ett kontrakt ingicks för *Stena IceMAX* med en icke angiven operatör, gällande två oljebrunnar utanför Cypern, vilket inleddes under fjärde kvartalet 2018.

Ett kontrakt ingicks för *Stena Forth* med Tullow Ghana Ltd, gällande arbete utanför Ghana, vilket inleddes i början av fjärde kvartalet 2018. Detta kontrakt avser inledningsvis tre oljebrunnar och har ett antal optioner.

Ett kontrakt för *Stena Spey* ingicks med Repsol Sinopec Resources UK Ltd, gällande en oljebrunn i Brittiska Nordsjön, vilket inleddes i januari 2019.

Ett kontrakt för *Stena DrillMAX* ingicks med Energean Israel Limited, gällande arbete utanför Israel. Arbetet för detta kontrakt inleddes i februari 2019 och avser inledningsvis tre oljebrunnar med ett antal optioner.

För *Stena Don* skrevs ytterligare ett kontrakt med Total E&P UK Ltd, gällande arbete i Brittiska Nordsjön under 2019. Detta kontrakt gäller en fast oljebrunn med optioner. Arbetet beräknas komma igång i april 2019.

För *Stena IceMAX* skrevs ett kontrakt med en icke angiven operatör gällande inledningsvis en oljebrunn utanför Irland, plus två optioner, med start under andra kvartalet 2019.

Ett kontrakt ingicks med en icke angiven operatör för *Stena Spey*. Kontraktet gäller inledningsvis 12 oljebrunnar i Brittiska Nordsjön med ett antal optioner. Arbetet beräknas komma igång under tredje kvartalet 2019.

I december 2018 såldes oljeborrningsriggen *Stena Clyde*. Efter försäljningen har Stena Drilling en flotta om fyra oljeborrningsfartyg och två halvt nedsänkbara oljeborrningsriggar.

Shipping – Stena Bulk

Under 2018 har det joint venture, Golden Agri Stena, som Stena Bulk driver tillsammans med Golden-Agri fortsatt att utvecklas. Det har medfört att bolagen tillsammans med japanska företaget Bay Crest Management etablerat ett nytt joint venture, GSB Tankers.

Under februari 2018 levererades det sista IMOIIIMAX-fartyget i en serie om 13 fartyg som byggts på ett varv i Kina.

Shipping – Stena RoRo

Under 2018 sålde Stena RoRo de två RoRo-fartygen *Stena Carrier* och *Stena Freighter*.

Under 2018 deklarerade Stena RoRo fyra optioner vid det kinesiska AVIC Weihai varvet. Därmed projektleder bolaget byggnationen av totalt åtta RoPax-fartyg beställda vid varvet i Kina.

Fastigheter

Under december 2017 tecknade Stena Fastigheter ett avtal om att avyttra fastigheter i Uppsala, Stockholm och Göteborg om netto ca SEK 6,8 miljarder till Stena Sessan koncernen. Majoriteten av fastigheterna tillträdde under juni 2018 av Stena Sessan koncernen.

Under 2018 har ytterligare tre förvaltningsfastigheter sålts, en i Malmö och två i Uppsala.

Stena Realty har under 2018 sålt en fastighet i Ungern och därmed lämnat den ungerska marknaden.

Under 2018 har Stena Fastigheter förvärvat tre kommersiella fastigheter i centrala Lund. Stena Realty förvärvade en fastighet i London samt två fastigheter i Holland.

Den ekonomiska uthyrningsgraden uppgick till 96% per den sista december 2018. I Sverige uppgick den ekonomiska uthyrningsgraden till 99% för bostäder och 95% för kommersiella lokaler. Internationellt uppgick den ekonomiska uthyrningsgraden till 90%.

Nya Affärer

Under januari 2018 beslutades att Stena Renewable AB kommer att bygga tre nya vindkraftverk i Saxberget samt sexton nya vindkraftverk i Kronoberget.

Den 25 juni 2018 tecknade Adactum ett avtal att sälja 65% av Stena Renewable till AMF Pensionsförsäkring AB (AMF) och Kommunal Landspensjonskasse gjensidige försäkringssekskap (KLP) för att gemensamt realisera Stena Renewables omfattande projektportfölj. Transaktionen slutfördes under september 2018.

Under juli 2018 tecknade S-invest ett avtal att sälja S-Blommor, som hanterade koncernens försäljning via dagligvaruhan-deln. Transaktionen ägde rum i augusti 2018.

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Stena Line, har per den 1 januari 2019, förvärvat stuveriverksamheten från Sartori & Berger.

Under februari 2019 träffade Hyundai-Glovis och Stena ett avtal om samarbete i Europa genom ett nystartat joint venture. Syftet med detta joint venture, av vilket parterna äger vardera 50%, är att utveckla nya produkter och tjänster för den europeiska marknaden. Namnet på det nya bolaget är Stena Glovis, och huvudkontoret är placerat i Hamburg. Bolaget började sin verksamhet i mars 2019.

Under mars 2019 beställdes ytterligare ett RoPax fartyg från det kinesiska Avic Weihai varvet. Detta fartyg kommer chartras ut till extern kund.

Under mars 2019 signerade Stena ett avtal om att förvärva 67% i NMT Group. NMT är ett holländskt bolag som bedriver världsomspännande befraktning av bilar, lastbilar och all övrig rullande last.

System för intern kontroll och riskhantering

Denna beskrivning av Stenas AB koncernens interna kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen.

Styrelsen ansvarar för bolagets interna kontroll, vars övergripande syfte är att skydda bolagets tillgångar och därigenom ägarnas investering.

Stena arbetar utifrån COSOs ramverk med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. COSOs ramverk, som är utgivet av "Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission", utgörs av fem olika delområden: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Implementeringen av COSO-ramverket gjordes under 2007 då Stenakoncernen för första gången rapporterade i enlighet med den amerikanska lagstiftningen "Sarbanes-Oxley Act 404". I och med återbetalning av våra amerikanska obligationslån den 5 mars 2013 avregistrerades Stenakoncernen från SEC och behöver därmed inte längre rapportera i enlighet med "Sarbanes-Oxley Act 404". Stena har dock valt att bibehålla COSO som ramverk att utgå ifrån för arbetet med den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön är basen för den interna kontrollen eftersom den innefattar den kultur som styrelse och ledning kommunicerar och arbetar efter. Kontrollmiljön utgörs främst av integritet, etiska värderingar, kompetens, ledningsfilosofi, organisationsstruktur, ansvar och befogenheter, policies och riktlinjer samt rutiner.

Särskilt viktigt är att styrande dokument såsom interna policies och riktlinjer finns inom väsentliga områden och att dessa ger en god vägledning till medarbetarna. Exempel på viktiga styrdokument inom Stena är bland annat "Code of Conduct", "Code of Governance", "Power Reserved List", "Principer, trossatser och grundvärden för Stena AB", "Finance Policy" och "Financial Manual" som definierar redovisnings- och rapporteringsregler. Dessa styrande dokument kommuniceras via fastställda informations- och kommunikationsvägar och har därmed gjorts tillgängliga och kända för berörd personal.

Styrelsen har ett revisionsutskott som har som huvudsaklig uppgift att säkerställa att fastlagda principer för den finansiella rapporteringen och interna kontrollen efterlevs samt att ändamålsenliga relationer med bolagets revisorer upprätthålls.

Riskbedömning

Stena arbetar löpande med riskbedömning där riskerna för fel inom den finansiella rapporteringen ses över. Riskbedömningen syftar till att identifiera och utvärdera de mest väsentliga riskerna som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen i koncernens bolag och processer.

Under året har den övergripande riskbedömningen fortsatt uppdaterats för att upprätthålla en samlad bild över de största riskerna. För att begränsa riskerna finns det ändamålsenliga policies och riktlinjer samt processer och kontrollaktiviteter inom verksamheten. Riskbedömningen uppdateras årligen under ledning av koncernstab "Corporate Governance" och resultatet rapporteras till revisionsutskottet.

Kontrollaktiviteter

De identifierade väsentligaste riskerna avseende den finansiella rapporteringen hanteras genom olika kontrollaktiviteter. Det finns ett antal kontrollaktiviteter inbyggda i varje process för att säkerställa att verksamheten drivs effektivt och att den finansiella rapporteringen ger en rättvisande bild.

Kontrollaktiviteterna, som syftar till att förebygga, upptäcka och rätta till eventuella felaktigheter består bland annat av kontoavstämningar, attester och månadsvisa bokslut samt analys av dessa.

Under året görs också löpande IT-revisioner för att säkerställa validiteten i Stenas IT-system avseende den finansiella rapporteringen.

Information och kommunikation

Policies och riktlinjer är särskilt viktiga för en korrekt redovisning och rapportering och definierar även de kontrollaktiviteter som ska utföras. Stenas policies och riktlinjer avseende den finansiella rapporteringen uppdateras löpande och finns tillgänglig för alla berörda medarbetare på Stenas intranät. Information och kommunikation avseende den finansiella rapporteringen sker även genom utbildning. Koncerninterna seminarier och konferenser hålls med regelbundenhet där fokus på kvalitetssäkring avseende finansiell rapportering och styrmodeller utgör viktiga teman.

Uppföljning

Styrelsen och revisionsutskottet utvärderar kontinuerligt den information som bolagsledningen lämnar bland annat avseende den interna kontrollen.

Revisionsutskottets arbete med att följa upp effektiviteten i bolagsledningens arbete avseende den interna kontrollen är av särskild betydelse för styrelsen. Arbetet innefattar bland annat att säkerställa att åtgärder vidtas rörande de brister och förslag till åtgärder som framkommit vid den interna och externa revisionen. Arbetet med den interna kontrollen medför att medvetenheten kring vikten av god intern kontroll i koncernen höjs ytterligare och att kontinuerliga förbättringar sker.

Internrevision

Stena AB koncernens stabsfunktion "Corporate Governance" fungerar som koncernens internrevision och rapporterar till revisionsutskottet och koncernens VVD. Funktionen arbetar med att proaktivt utveckla och förbättra den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen, samt även granska att den interna kontrollen fungerar på ett tillfredsställande sätt. "Corporate Governance" planerar sitt arbete i samråd med revisionsutskottet och rapporterar löpande resultatet av sin granskning till utskottet. Kommunikation sker även kontinuerligt med Stenas externa revisorer i frågor som rör intern kontroll.

Aktieinnehavare

Alla emitterade och utestående röstberättigade aktier i Stena AB ägdes enligt följande den 31 december 2018:

Namn på aktieinnehavare	Antal aktier	Ägande i %
Dan Sten Olsson	25 500	51,0
Stefan Sten Olsson	12 250	24,5
Madeleine Olsson Eriksson	6 250	12,5
Gustav Eriksson	3 000	6,0
Marie Eriksson	3 000	6,0

Innehavarna ovan har ensam rösträtt för sina respektive aktier. Dan Sten Olsson, Madeleine Olsson Eriksson och Stefan Sten Olsson är syskon. Gustav Eriksson och Marie Eriksson är son respektive dotter till Madeleine Olsson Eriksson.

Dan Sten Olsson är den enda ledande befattningshavaren i Stena AB som äger röstberättigade aktier i Stena AB. Samtliga aktier i Stena AB har samma rösträtt.

Framtida utveckling

Verksamheten totalt för koncernen förväntas under det kommande året fortsätta med samma inriktning och i ungefär samma omfattning som under 2018.

Forskning och utveckling

Bolaget bedriver utveckling av fartygskonstruktioner inom Stena Teknik. Dessutom lämnas bidrag till högskolor samt till Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur, vars syfte bland annat är att främja vetenskaplig forskning och utveckling.

Miljö

Koncernen driver ett stort antal miljörelaterade projekt med målsättningen att minska Stenas miljöpåverkan. Eftersom sjöfart utgör en stor del av Stenas verksamhet är en av våra stora utmaningar att ta fram effektivare fartyg. Den viktigaste åtgärden för Stenas shippingverksamheter är att minska energiförbrukningen i förhållande till det arbete som utförs. Miljötänkandet, som både handlar om omtanke om hyresgästerna och att värna om jordens resurser, är också mycket viktigt för Stena Fastigheter. Arbete med att minska energiförbrukningen fortskrider och mål har satts för varje fastighet.

Den hamnverksamhet som Stena Line Scandinavia AB bedriver har, genom införandet av miljöbalken, blivit prövningspliktig för tillstånd. Det som regleras i tillståndet är framförallt buller.

Hållbarhetsarbete

Bolagets hållbarhetsarbete beskrivs i årsrapporten för Stena AB koncernen som lämnas av Stena AB, organisationsnummer 556001-0802, med säte i Göteborg.

Finansiella risker

För finansiella risker se not 1 Redovisningsprinciper och not 31 Finansiella riskfaktorer och finansiell riskhantering.

Medarbetare

För 2018 uppgick genomsnittligt antal anställda till 11 370 (11 531) personer. En avgörande faktor för att förverkliga Stenakoncernens vision är våra medarbetare samt deras kunskap, engagemang och kompetens.

Den framtida utvecklingen är beroende av att bolaget bibehåller sin position som en attraktiv arbetsgivare. För att stödja detta strävar Stena efter ett arbetsklimat där energi, passion

och respekt för individen är ledstjärnor. På regelbunden basis genomförs en koncernövergripande attitydundersökning och enligt denna undersökning ökar antalet nöjda medarbetare stadigt. Varje anställd ska ha ett utvecklingssamtal varje år. För mer information om medarbetare, se not 33.

Intäkter och resultat

Koncernens intäkter för 2018 uppgick till MSEK 34 730 (33 723), inklusive resultat av fartygsförsäljningar om MSEK 369 (336), fastighetsförsäljningar om MSEK 1 259 (747) och verksamhetsförsäljningar om MSEK 215 (–9). Resultatet före skatt uppgick under året till MSEK 105 (1 343) och nettoresultatet till MSEK 68 (488).

Finansiering och likviditet

Per den 31 december 2018 uppgick likvida medel och kortfristiga placeringar till MSEK 2 786 (3 113), varav MSEK 2 085 (2 510) var disponibla. Tillsammans med långfristiga placeringar och tillgängliga kreditfaciliteter fanns per den 31 december 2018 en total betalningsberedskap om SEK 16,6 miljarder (15,2).

Av kreditfaciliteten på MUSD 725 var MUSD 87 (396) utnyttjat per den 31 december 2018, varav MUSD 3 (3) var utställda garantier. Låneamorteringar gjordes under året med totalt MSEK 6 960 (6 839).

Koncernens balansomslutning uppgick per den 31 december 2018 till MSEK 118 049 jämfört med MSEK 119 409 per den 31 december 2017. Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar uppgick under året till MSEK 7 834 (7 236). Koncernens skuldsättningsgrad, definierad som netto räntebärande skulder i relation till netto räntebärande skulder, eget kapital och uppskjutna skatteskulder, var 47% (46%) per den 31 december 2018.

Enligt upprättad koncernbalansräkning per den 31 december 2018 uppgick balanserade vinstmedel till MSEK 43 242, varav MSEK 68 utgjorde årets nettoresultat.

Under hösten 2018 refinansierade vi vår existerande Revolving Credit Facility. Utfallet blev att löptiden förlängdes till 2023 och att den nya kreditramen är MUSD 725. Lån under krediten är säkerställda främst av fartygsinteckningar.

Stena AB och dess dotterbolag kan från tid till annan återköpa eller på annat sätt handla i sina egna skuldinstrument på den öppna marknaden. Dessutom diskuterar Stena AB och dess dotterbolag med investerare och långivare strategiska

alternativ och överväganden med avseende på vår egna skuldkapitalstruktur.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till MSEK 138 (124) och resultatet före skatt till MSEK 468 (200), varav aktieutdelningar från dotterbolag uppgick till MSEK 518 (956).

Vinstdisposition

Stena AB:s styrelse föreslår att MSEK 90 (50) lämnas som utdelning till aktieägarna, varefter resterande vinstmedel om MSEK 18 447 överförs i ny räkning.

Med anledning av förslaget får styrelsen härmed avge följande yttrande enligt 18 kap. 4 § aktiebolagslagen.

Styrelsen finner att full täckning finns för bolagets bundna egna kapital efter föreslagen utdelning. Enligt styrelsens bedömning kommer bolagets och koncernens egna kapital efter föreslagen utdelning att vara tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens art, omfattning och risker. Styrelsen har i detta beaktat bland annat bolagets och koncernens historiska utveckling, budgeterad utveckling och konjunkturläget.

Utdelningen kommer inte att påverka bolagets och koncernens förmåga att infria sina betalningsförpliktelser. Styrelsen bedömer att bolaget och koncernen har god beredskap att hantera såväl förändringar med avseende på likviditeten som oväntade händelser.

Styrelsen anser att bolaget och koncernen har förutsättningar att ta framtida affärsrisker och även tåla eventuella förluster.

Föreslagen utdelning kommer inte att negativt påverka bolagets och koncernens förmåga att göra ytterligare affärsmässigt motiverade investeringar i enlighet med styrelsens planer.

För koncernens och moderbolagets resultat, likviditet och finansiella ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med respektive tillhörande bokslutskommentarer.

KONCERNENS RESULTATRÄKNING

	Not	1 januari–31 december	
		2018 MSEK	2017 MSEK
Nettoomsättning			
Färjelinjer		13 849	12 737
Offshore Drilling		1 244	3 507
Shipping		6 401	5 610
Fastigheter		2 738	2 779
Nya Affärer		7 044	6 804
Övrigt		30	273
Total omsättning		31 306	31 710
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	4	1 843	1 073
Totala övriga intäkter		1 843	1 073
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	12	1 581	940
Totala intäkter	3	34 730	33 723
Direkta rörelsekostnader			
Färjelinjer		–9 613	–8 856
Offshore Drilling		–1 375	–1 832
Shipping		–5 037	–4 436
Fastigheter		–893	–914
Nya Affärer		–5 310	–4 999
Övrigt		–35	–126
Totala direkta rörelsekostnader		–22 263	–21 163
Bruttoresultat		12 467	12 560
Försäljningskostnader		–1 251	–1 235
Administrationskostnader	5	–2 778	–2 786
Resultat från andelar i operativa intresseföretag	6	–105	72
Av- och nedskrivningar	3, 9, 10, 11	–6 101	–5 802
Rörelseresultat	3	2 232	2 809
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag	6	–22	74
Erhållna utdelningar		147	96
Resultat från värdepapper		–132	565
Ränteintäkter		326	273
Räntekostnader		–2 147	–2 110
Valutavinst/förlust		23	–61
Övriga finansiella intäkter och kostnader		–322	–303
Finansnetto	7	–2 127	–1 466
Resultat före skatt		105	1 343
Skatter	8	–37	–855
Årets resultat		68	488
Årets resultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		69	506
Innehav utan bestämmande inflytande		–1	–18
Årets resultat		68	488

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

	Not	1 januari–31 december	
		2018 MSEK	2017 MSEK
Årets resultat		68	488
Övrigt totalresultat	19		
<i>Poster som senare kan komma att omklassificeras till periodens resultat:</i>			
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt		-124	50
Årets förändring i säkringsreserv, netto efter skatt		-58	-338
Andel av intresseföretags övriga totalresultat		-2	-23
Årets förändring i valutaomräkningsreserv		1 147	-752
<i>Poster som ej kommer att omklassificeras till periodens resultat:</i>			
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt		79	
Omräkning av avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		-556	186
Årets förändring i omvärderingsreserv		38	200
Andel av intresseföretags övriga totalresultat		-10	10
Övrigt totalresultat		513	-667
Summa totalresultat		581	-179
Summa totalresultat hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		580	-161
Innehav utan bestämmande inflytande		1	-18
Summa totalresultat, netto efter skatt		581	-179

KONCERNENS BALANSRÄKNING

		1 januari–31 december	
	Not	2018 MSEK	2017 MSEK
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	9		
Goodwill		2 300	2 258
Varumärken		710	707
Linjerättigheter		566	593
Övriga immateriella anläggningstillgångar		645	495
Totala immateriella anläggningstillgångar		4 221	4 053
Materiella anläggningstillgångar			
Fartyg	10	39 656	39 103
Pågående projekt	10	2 068	2 020
Vindkraftverk	10		2 294
Inventarier	10	3 241	2 369
Byggnader och mark	10	1 196	1 208
Hamnar	11	3 724	3 751
Totala materiella anläggningstillgångar		49 885	50 745
Förvaltningsfastigheter	12	35 398	31 539
Finansiella anläggningstillgångar			
Placeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	6	2 937	2 183
Övriga långfristiga värdepapper	13	5 691	6 506
Överskott i fonderade pensionsplaner	21	517	644
Övriga långfristiga tillgångar	14, 20	8 473	6 925
Totala finansiella anläggningstillgångar		17 618	16 258
Totala anläggningstillgångar		107 122	102 595
Omsättningstillgångar			
Varulager	15	989	951
Kundfordringar	16	2 750	2 585
Övriga fordringar	16	2 322	2 280
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	16	2 080	1 987
Kortfristiga placeringar	17	903	865
Likvida medel	18	1 883	2 248
Tillgångar som innehas för försäljning	27		5 898
Totala omsättningstillgångar		10 927	16 814
Summa tillgångar	3	118 049	119 409

	Not	1 januari–31 december	
		2018 MSEK	2017 MSEK
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital		5	5
Reserver	19	3 352	2 732
Balanserat resultat		43 173	42 826
Årets resultat		69	506
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		46 599	46 069
Innehav utan bestämmande inflytande		127	126
Totalt eget kapital		46 726	46 195
Långfristiga skulder			
Uppskjutna skatteskulder	20	4 813	4 221
Pensioner och liknande förpliktelser	21	647	542
Övriga avsättningar		422	645
Skulder till kreditinstitut	22	35 895	40 548
Obligationslån	23	9 794	10 143
Balanserade leasingåtaganden	24	4 273	65
Övriga långfristiga skulder	25	2 030	2 069
Totala långfristiga skulder		57 874	58 233
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut	22	2 019	2 508
Obligationslån	23	1 036	
Balanserade leasingåtaganden	24	481	18
Leverantörsskulder		1 988	1 884
Skatteskulder		75	65
Övriga skulder		2 977	2 753
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	4 873	4 521
Skulder direkt hänförliga till tillgångar som innehas för försäljning	27		3 232
Totala kortfristiga skulder		13 449	14 981
Summa eget kapital och skulder		118 049	119 409

KONCERNENS EGET KAPITAL

SAMMANSTÄLLNING ÖVER FÖRÄNDRINGAR

MSEK	Hänförligt till moderbolagets aktieägare					Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reserver ¹⁾	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	
Ingående eget kapital 1 januari 2017	5	3 627	42 801	46 433	100	46 533
Årets förändring verkligtvärdereserv		50		50		50
Årets förändring säkringsreserv		-338		-338		-338
Årets förändring omvärderingsreserv		145	55	200		200
Årets förändring omräkningsreserv		-752		-752		-752
Årets förändring i intresseföretag			-13	-13		-13
Omräkning av avsättningar för pensioner			186	186		186
Övrigt totalresultat		-895	228	-667		-667
Årets resultat			506	506	-18	488
Summa totalresultat		-895	734	-161	-18	-179
Utdelning			-205	-205		-205
Förvärv/försäljning av innehav utan bestämmande inflytande					45	45
Utgående eget kapital 31 december 2017	5	2 732	43 331	46 069	126	46 195
Förändring IFRS 9		-321	321			
Ingående eget kapital 1 januari 2018	5	2 411	43 652	46 069	126	46 195
Årets förändring verkligtvärdereserv		-124	79	-45		-45
Årets förändring säkringsreserv		-58		-58		-58
Årets förändring omvärderingsreserv		-23	61	38		38
Årets förändring omräkningsreserv		1 145		1 145	2	1 147
Årets förändring i intresseföretag			-12	-12		-12
Omräkning av avsättningar för pensioner			-556	-556		-556
Övrigt totalresultat		940	-429	511	2	513
Årets resultat			69	69	-1	68
Summa totalresultat		940	-360	580	1	581
Utdelning			-50	-50		-50
Utgående eget kapital 31 december 2018	5	3 352	43 242	46 599	127	46 726

1) Se även not 19

KONCERNENS KASSAFLÖDESANALYS

	Not	1 januari–31 december	
		2018 MSEK	2017 MSEK
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Årets resultat		68	488
Justeringar som förklarar skillnaderna mellan årets resultat och kassaflöde från den löpande verksamheten:			
Av- och nedskrivningar	3	6 101	5 802
Värdeförändring förvaltningsfastigheter		-1 581	-940
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag		22	-74
Resultat av försäljning, anläggningstillgångar	4	-1 843	-1 073
Resultat av försäljning, aktier		132	-565
Valutakursdifferenser, orealiserade		-620	665
Uppskjutna skatter		-314	606
Övriga ej likvidpåverkande poster		327	231
Pensioner		-426	-269
Utdelning från operationella intresseföretag och joint ventures		74	60
Förvärv och avyttringar av operationella intresseföretag och joint ventures		-72	288
Förändring av kortfristiga placeringar		111	17
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		1 979	5 236
Förändring i rörelsekapital			
Kundfordringar och övriga fordringar		63	833
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		-120	184
Varulager		-26	40
Leverantörsskulder		74	9
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		-191	-809
Skatteskulder		306	45
Övriga kortfristiga skulder		-165	-54
Kassaflöde från den löpande verksamheten		1 920	5 484
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella tillgångar		-256	-163
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	4	8 116	3 340
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-7 571	-7 054
Investeringar genom förvärv av bolag, efter avdrag för förvärvade likvida medel			-471
Försäljning av verksamheter, efter avdrag för likvida medel i sålda bolag	29	1 145	547
Utdelning från strategiska intresseföretag		50	48
Förvärv och avyttringar i strategiska intresseföretag		-749	-108
Försäljning av aktier och andelar samt långfristiga placeringar		4 071	5 333
Investering i aktier och andelar samt långfristiga placeringar		-3 344	-4 814
Ökning av övriga långfristiga tillgångar		-271	-227
Minskning av övriga långfristiga tillgångar		76	167
Övriga investeringar	30		3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		1 267	-3 399
Finansieringsverksamheten			
Upptagande av kort- och långfristiga lån		1 775	2 351
Amortering av kort- och långfristiga lån		-6 960	-6 839
Förändring av checkräkningar och liknande krediter		-2 906	4 036
Nya leaseskulder		4 936	
Amortering av leaseskulder		-209	-398
Förändring av spärmedel		-54	-33
Utdelningar		-50	-205
Övriga finansieringar	30	-145	-47
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-3 613	-1 135
Omräkningsdifferens på likvida medel		61	-24
Förändring av likvida medel		-365	926
Likvida medel vid årets början	18	2 248	1 322
Likvida medel vid årets slut	18	1 883	2 248

NOTER

Belopp i miljoner kronor (MSEK) om ej annat anges. Siffrorna inom parentes avser motsvarande värden föregående år.

NOT 1. REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Grunden för upprättande av redovisningen

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) som blivit antagna av EU. Dessutom har RFR 1, kompletterande regler för koncerner tillämpats, utgivna av Rådet för finansiell rapportering.

I enlighet med IAS 1 tillämpar Stena AB koncernens bolag enhetliga redovisningsprinciper, oavsett lokal lagstiftning. Nedanstående principer har genomgående tillämpats för de år som årsredovisningen omfattar.

IAS 33, Resultat per aktie, tillämpas ej eftersom Stena AB inte är ett noterat bolag.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt samma redovisningsprinciper som för koncernen med undantag för vad som beskrivs i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Årsredovisningen och koncernredovisningen godkänns för utfärdande av styrelsen den 29 april 2019. Balansräkningarna och resultaträkningarna kommer att framläggas till årsstämman för fastställande den 29 april 2019.

I samband med upprättandet av denna finansiella rapport har företagsledningen gjort uppskattningar och antaganden vilka påverkar det redovisade värdet av tillgångar och skulder, eventualefterpliktelser vid bokslutstidpunkten samt redovisade intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet i framtiden avseende vissa transaktioner kan avvika från det uppskattade utfallet då denna finansiella rapport upprättades. Avvikelser av detta slag kommer att påverka utfallet i finansiella rapporter för kommande redovisningsperioder. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen, anges i not 2.

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom förvaltningsfastigheter som värderas till verkligt värde, hamnar som värderas enligt omvärderingsmetoden och vissa finansiella instrument.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder 2018

Från och med 1 januari 2018 tillämpar Stena AB IFRS 9 Finansiella instrument samt IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. Vad gäller IFRS 9 har implementeringen inneburit följande förändringar vad gäller klassificering och tillhörande värdering, se tabell nedan:

IFRS 9 Finansiella instrument

1. Ett antal finansiella instrument som tidigare (tillgängliga till försäljning) har redovisats till sina verkliga värden över övrigt totalresultat kommer redovisas direkt i resultaträkningen. Någon omvärderingseffekt har inte uppstått men däremot har omklassificeringen givit upphov till en justering inom eget kapital mellan verkligt värdereserv och balanserade vinstmedel där balanserade vinstmedel ökat med MSEK 321.

2. I enlighet med IFRS 9 skall en kreditriskreserv beräknas och redovisas baserat på förväntade kreditförluster snarare än på konstaterade kreditförluster. Förändringen har i Stenas fall inte inneburit någon väsentlig förändring av reservens storlek.

IFRS 15 Redovisning av intäkter från avtal med kunder

Implementeringen av IFRS 15 har inte givet upphov till någon effekt avseende öppningsbalansen per 1 januari 2018 och har haft en begränsad effekt på redovisningen av intäkter. Den grundläggande affären inom respektive affärsområde inkluderar ytterst ett väldefinierat prestationsåtagande vilket är att antingen leverera en vara eller en tjänst/service. Sammanfattningsvis konkluderar vi att:

- Kundkontrakt inom våra affärsområden inkluderar, med mindre undantag, ett prestationsåtagande.
- De huvudsakliga intäktsflödena är följande:

• Färjelinjer	Gods- och passagerartrafik samt försäljning av konsumentprodukter
• Offshore Drilling	Försäljning av tjänster
• Shipping	
– Stena RoRo	Försäljning av tjänster
– Stena Bulk	Försäljning av tjänster
– Övrigt	Försäljning av utbildning- och bemanningstjänster samt marin försäljning
• Fastigheter	Försäljning av tjänster
• Nya Affärer	Försäljning av varor, tjänster och byggentreprenad

IFRS 9 övergångstabell

Finansiella tillgångar – 31 december 2017/1 Januari 2018	Verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI) (Tillgångar som kan säljas, 2017)	Upplupet anskaffningsvärde (Lån och fordringar, 2017)	Derivatinstrument för säkring (Derivat som innhas i säkringssyfte 2017)
Stängningsbalans 31 december 2017- IAS 39	1 193	6 478	3 189	336
Förflyttning till verkligt värde via resultaträkning	4 119	–4 119		
Öppningsbalans 1 januari 2018 - IFRS 9	5 312	2 359	3 189	336

1. Intäkterna inom de olika affärsområdena redovisas när kontrollen övergår till kunden och detta sker antingen över tid eller vid en specifik tidpunkt. Införandet av IFRS 15 har inneburit förändring av redovisning av intäkter avseende så kallade ballastresor inom Shipping samt redovisning av intäkter från mobilisering och demobilisering av borrenheter inom Offshore drilling. Införandet av IFRS 15 har dock inte inneburit några väsentliga skillnader i hur intäkterna redovisas i jämförelse med en modell baserat på risker och förmåner.

2. Flera av affärsområdena inom Stena agerar leasegivare och dessa kontrakt skall från och med 1 januari 2019 hanteras i enlighet med IFRS 16. I enlighet med denna standard skall de delar i ett leasingkontrakt som utgör ett kundkontrakt i enlighet med IFRS 15 redovisas i enlighet med denna standard. Intäkten kommer i alla lägen att redovisas över tid, det vill säga på samma sätt som intäkterna i enlighet med leasingkontraktet, så en separation av dessa intäkter inverkar inte på öppningsbalansen utan det kommer främst att inverka på lämnade tilläggsupplysningar.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget Stena AB (publ) och samtliga företag, i vilka moderbolaget direkt eller indirekt har mer än 50% av röstetalet eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande.

Vad avser bolag som tillkommit eller avyttrats under året gäller följande:

- Bolag som förvärvats under året har inkluderats från och med att bestämmande inflytande erhållits.
- Bolag som avyttrats under året ingår fram till dess att Stenas bestämmande inflytande upphört.

Koncernens konsoliderade finansiella rapporter inkluderar de finansiella rapporter för moderbolaget och dess direkt eller indirekt ägda dotterbolag efter:

- eliminering av koncerninterna transaktioner och
- avskrivning av förvärvade övervärden.

Eget kapital i koncernen omfattar eget kapital i moderbolaget och den del av eget kapital i dotterföretagen som tillkommit efter förvärv.

Transaktioner med innehavare utan bestämmande inflytande redovisas i eget kapital som en ägartransaktion så länge som bestämmande inflytande föreligger. Innehav utan bestämmande inflytandes andel av årets resultat specificeras efter årets resultat i resultaträkningen.

Rörelseförvärv och goodwill

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att de tillgångar och skulder samt eventalförpliktelser, som förvärvande bolag äger vid förvärvstillfället, värderas för att fastställa deras koncernmässiga anskaffningsvärde. Värdering av förvärvad mark, byggnader och utrustning görs antingen av extern part eller internt baserat på tillgänglig information på marknaden. Redovisningen av

finansiella tillgångar och skulder, liksom varulager, baseras på tillgänglig marknadsinformation. Verkligt värde för väsentliga immateriella anläggningstillgångar tas fram antingen med hjälp av oberoende värderingsexpert eller internt genom att allmänt accepterade värderingsmetoder används, vilka vanligtvis baseras på framtida kassaflöden.

Förvärv av förvaltningsfastigheter och fartyg i bolag med endast övriga materiella tillgångar redovisas som ett tillgångsförvärv.

Om förvärvskostnaden överstiger marknadsvärdet på identifierade tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas skillnaden som goodwill. Om verkligt värde på de förvärvade nettotillgångarna överstiger förvärvskostnaden ska förvärvaren på nytt identifiera och värdera de förvärvade tillgångarna. Eventuellt kvarstående överskott vid en omvärdering ska omedelbart resultatföras.

Då förvärvsanalysen har granskats och godkänts av ledningen, allokeras goodwill till kassagenererande enheter och en nedskrivningsprövning görs minst en gång per år från det att allokeringen är slutförd. Vid stegvisa förvärv fastställs goodwillen den dag då bestämmande inflytande uppkommer. Tidigare innehav värderas till verkligt värde och värdeförändringen redovisas i årets resultat. Avskrivningar görs inte på goodwill.

Transaktionskostnader, med undantag från transaktionskostnader som är hänförliga till eget kapital eller skuldinstrument, rapporteras som kostnad i resultaträkningen. Villkorlig köpeskilling rapporteras enligt verkligt värde vid förvärvstillfället. Om den villkorliga köpeskillingen är klassificerad som eget kapital instrument, sker ingen omvärdering. För andra villkorliga köpeskillingar, omvärderas dessa varje kvartal och skillnaden rapporteras i resultaträkningen.

Andelar i intresseföretag, joint venture och övriga samarbetsarrangemang

Intresseföretag är de företag, i vilka koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20% och upp till högst 50% av röstetalet eller på annat sätt ger ett betydande inflytande.

Samarbetsarrangemang är de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande med externa parter (arrangemangets relevanta aktiviteter). Innehav i ett samarbetsarrangemang klassificeras antingen som en gemensam verksamhet eller ett joint venture beroende på de kontraktuella rättigheter och skyldigheter varje investerare har. Stena har bedömt sina samarbetsarrangemang och fastställt att merparten är joint ventures. En gemensam verksamhet har identifierats men bedöms ej vara av väsentlig karaktär.

Innehav i intresseföretag och joint ventures redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Metoden innebär att investeringen initialt redovisas till sitt anskaffningsvärde. Det redovisade värdet ökas eller minskas därefter för att spegla ägarföretagets andel av intresseföretagets/joint venturebolagens vinster eller förluster efter förvärvet. I koncernens balansräkning redovisas andelarna som "Placeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden". I koncernens resultaträkning delas

FORTS. NOT 1

intresseföretag upp på strategiska innehav och övriga innehav där strategiska innehav redovisas som "Resultat från andelar i intresseföretag" inom finansnettot och övriga innehav tillsammans med joint venture redovisas inom respektive affärsområde inom rörelseresultatet. Mottagna utdelningar avräknas mot bokfört värde av respektive andelar. Stena AB koncernen bedömer vid varje rapportperiods slut om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för investeringarna. Om så är fallet beräknar koncernen nedskrivningsbeloppet som skillnaden mellan intresseföretagets återvinningsvärde och det redovisade värdet och redovisar beloppet i "Resultat från andelar i intresseföretag" eller i rörelseresultatet beroende på om innehavet är klassificerat som strategiskt eller övriga innehav.

Avseende innehav i gemensam verksamhet redovisas tillgångar, skulder, intäkter och kostnader som rör dess innehav i verksamheten i enlighet med de redovisningsprinciper som är tillämpliga för dessa specifika tillgångar, skulder, intäkter och kostnader.

Omräkning av utlandsverksamheter

Moderbolagets funktionella valuta, tillika rapporteringsvaluta, samt Stena AB koncernens rapporteringsvaluta är svenska kronor. Alla utländska dotterbolag rapporterar i sin funktionella valuta, vilken är den valuta som används i företagets primära ekonomiska omgivning. Vid konsolidering har alla balansposter omräknats till svenska kronor med balansdagens kurser. Resultatposter har omräknats med genomsnittskurser.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta är omräknade till valutakursen för den funktionella valutan på transaktionsdagen. Den funktionella valutan är den valuta för det primära ekonomiska område där bolaget genererar och använder kontanter. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta är omräknad till funktionell valuta enligt balansdagens kurs. Valutakursdifferenser som uppstår rapporteras i resultaträkningen. Icke monetära tillgångar och skulder, vilka är rapporterade till anskaffningsvärde, är omvärderade till transaktionsdatum. Icke monetära tillgångar och skulder som är rapporterade till verkligt värde är omvärderade till den funktionella valutan vid omvärderingstidpunkten.

Segmentrapportering

Rörelseresultatet rapporteras på ett sätt som överensstämmer med den interna rapporteringen som lämnas till den högste verkställande beslutsfattaren. Den högste verkställande beslutsfattaren är den funktion som ansvarar för tilldelning av resurser och bedömning av rörelsesegmentens resultat. I koncernen har denna funktion identifierats som Stena AB:s styrelse, som fattar strategiska beslut.

Stena AB koncernens segment, dess affärsområden, följer den interna styrningen och rapporteringen. Denna ligger till grund för identifiering av huvudsakliga risker, och den varierande avkastning som finns i verksamheten, och baseras på de olika affärsmodellerna för koncernens slutkunder. Segmenten ansvarar för rörelseresultat, EBITDA

(rörelseresultat före avskrivningar och resultat från investeringar i operationella intresseföretag) och de tillgångar som används i deras verksamheter medan finansnetto, skatter och eget kapital inte rapporteras per segment. Rörelseresultat och tillgångar för segmenten konsolideras enligt samma principer som för koncernen totalt.

Försäljning mellan segment sker på marknadsmässiga villkor.

Stena AB koncernens affärsområden och därmed segment är:

- Färjelinjer
- Offshore Drilling
- Shipping
- Fastigheter
- Nya Affärer

Intäktsredovisning till och med 31 december 2017

Intäkter omfattar det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas för sålda varor och tjänster i Stena AB koncernens löpande verksamhet. Intäkter redovisas exklusive mervärdesskatt, returer och rabatter samt efter eliminering av koncerninterna försäljningar.

Stena AB koncernen redovisar en intäkt när dess belopp kan mätas på ett tillförlitligt sätt, vilket innebär att det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att tillfalla företaget och särskilda kriterier har uppfyllts för var och en av koncernens verksamheter. Intäktsbeloppet anses inte kunna mätas på ett tillförlitligt sätt förrän alla förpliktelser avseende försäljningen har uppfyllts eller förfallit. Koncernen grundar sina bedömningar på historiska utfall och beaktar därvid typ av kund, typ av transaktion och speciella omständigheter i varje enskilt fall.

Stena AB koncernens omsättning från drilling- och shippingverksamhet är hänförlig till charterkontrakt. Charterhyror redovisas linjärt över kontraktens löptid. Avsättning sker i förväg för eventuella förlustkontrakt.

Omsättningen för färjelinjer består av biljettintäkter, ombordförsäljning och fraktverksamhet och intäktsförs när affärshändelserna äger rum.

Omsättning för fastighetsverksamheten är hänförlig till ingångna hyresavtal och intäktsförs linjärt över hyresperioden.

Försäljning av varor intäktsredovisas när ett koncernföretag säljer en produkt till en kund, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningen betalas vanligen kontant eller med kreditkort.

Pågående entreprenaduppdrag, från verksamhet inom Adactum-koncernen, redovisas med successiv vinstavräkning på alla de uppdrag där utfallet kan beräknas på ett tillfredställande sätt. Intäkter och kostnader redovisas i resultaträkningen i förhållande till uppdragets färdigställandegrad. Färdigställandegraden bestäms på basis av nedlagda uppdragskostnader i förhållande till beräknade uppdragskostnader för hela uppdraget. Befarade förluster kostnadsförs omedelbart.

Kundlojalitetsprogram avser redovisningen i Stena Line och Blomsterlandet, som har kundlojalitetsprogram, under vilken kunden kan tjäna poäng som kan utnyttjas mot till exempel en fri eller rabatterad vara eller tjänst.

Marknadsvärdet som erhålls i den initiala försäljningstransaktionen allokteras mellan den erhållna förmånen och försäljningsvärdet av varan

eller tjänsten. En intäkt, som är hänförlig till de garanterade kundlojalitetspoängen, redovisas i resultaträkningen när risken för ett åtagande har upphört.

Resultat från försäljningar av fartyg och förvaltningsfastigheter redovisas i övriga intäkter. Intäktsredovisning sker när alla väsentliga förmåner och risker överförs till köparen.

Ränteintäkter intäktsredovisas fördelat över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden.

Utdelningsintäkter redovisas när rätten till likvid erhålls och redovisas i finansnettot.

Intäktsredovisning från och med 1 januari 2018

IFRS 15 bygger på principen att en verksamhet ska redovisa en intäkt när kontrollen över levererade varor eller utförda tjänster överförs till kunden. Kontrakt med osäker verkställbarhet bör inte redovisas som intäkt.

Det är sällan besvärligt att identifiera kontrakt med koncernens kunder. Detta innebär att processen att redovisa intäkter inleds genom att prestationsåtaganden i olika kontrakt identifieras (en identifiering av vad som utlovats i form av varor och tjänster). Denna process har ett nära samband med den affärsmodell som tillämpas inom respektive rörelsesegment. I allmänna termer är därför de olika affärsmodellerna viktiga för att identifiera prestationsåtagandena, även om enskilda kontrakt kan avvika från det allmänna innehållet i respektive affärsmodell.

De fastställda prestationsåtagandena i kundkontrakten inom Stena AB koncernen har indelats i kategorier utgående från koncernens intäktsflöden. En klart dominerande del av koncernens kundkontrakt gäller ett enda prestationsåtagande. Åtskilliga av koncernbolagen agerar uthyrare, och principerna för att redovisa hyresintäkter beskrivs nedan. Stena AB koncernen har valt att låta hyresintäkter ingå i redovisningen av rörelsesegmentet i årsredovisningen, eftersom hyresintäkter och samhörande försäljning av tjänster har ett nära samband. Koncernens rörelsesegment, utom Offshore Drilling, svarar för försäljning av såväl varor som tjänster. Intäkter från levererade varor redovisas antingen vid en viss tidpunkt eller över tid. De olika intäktsflödena kategoriserats ur olika perspektiv.

För försäljning av varor redovisas intäkten när kontrollen överförs till kunden, vilket sker när varan faktiskt levereras. Koncernbolagen säljer konsumentvaror och mer avancerade byggprodukter, och i det senare fallet redovisas intäkten över tid, eftersom kontrollen överförs efterhand i enlighet med det undertecknade byggkontraktet. Försäljning av en fastighet redovisas som intäkt när kontrollen över fastigheten överförs till kunden.

Varje kundkontrakt medför krav på redovisning av kontraktstillgångar och kontraktsskulder. Tidigare har Stena AB koncernen använt uttryck som upplupna intäkter och pågående arbeten, eller i vissa fall övriga fordringar, för att fånga innebörden av uttrycket kontraktstillgång. Motsvarande gäller för förutbetalda intäkter och förskottsbetalningar, för att fånga innebörden av uttrycket kontraktsskulder. Koncernen har inte ändrat på detta; alla bolagen beskriver kontraktstillgångar

och kontraktsskulder med uttrycken upplupna tillgångar, pågående arbeten, övriga fordringar, förutbetalda intäkter och förskottsbetalningar. Förändringar i värdet av dessa tillgångar och skulder redovisas och beskrivs i not 16 och 26. Den viktigaste kontraktstillgång som koncernen redovisar är upplupna intäkter. Detta föreligger för kundkontrakt där intäkten redovisas över tid, om verkställandet fördelas över en längre tidsperiod. Detta gäller byggkontrakt som verkställs av Envac och vissa projekt som verkställs av Ballingslöv (som en del av Ny verksamhet). De viktigaste kontraktsskulderna redovisas av Ferry Operation och omfattar mottagna förskott för resor samt kundlojalitetsprogram. Koncernens intäktsflöden framgår av not 3.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i balansräkningen när det på basis av tillgänglig information är sannolikt att den framtida nyttan som är förknippad med innehavet tillfaller Stena AB koncernen och att anskaffningsvärdet på tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Hamnar redovisas enligt omvärderingsmetoden. Det omvärderade beloppet utgörs av hamnarnas verkliga värde vid omvärderingstidpunkten efter avdrag för efterföljande ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Om en hamns redovisade värde ökar till följd av en omvärdering, redovisas ökningen i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital som omräkningsreserv. Om en hamns redovisade belopp minskar som följd av en omvärdering redovisas minskningen i resultatet.

Fartyg, inventarier och rörelsefastigheter redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Kostnader för reparation och underhåll för materiella anläggningstillgångar belastar årets resultat.

Dockningskostnader för fartyg aktiveras och skrivs av över tiden två till fem år.

För fartyg använder företaget fartygsvärderingar utförda av fristående mäklare för bedömning om nedskrivningsbehov föreligger. Vid indikation om att netto bokfört värde för en tillgång överstiger dess återvinningsvärde används diskonterade kassaflödesberäkningar baserade på beräknade kapitalkostnader och beräknad framtida avkastning. Som minsta kassagenererande enhet definieras de tillgångar som har ett direkt ekonomiskt samband, till exempel en fartygslinje eller enskilt fartyg. Om ett nedskrivningsbehov föreligger på balansdagen, beräknas återvinningsvärdet och nedskrivning sker till detta värde. En nedskrivning återförs om det skett en förändring av beräkningarna som användes för att bestämma återvinningsvärdet.

Pågående nyanläggningar inkluderar förskott samt direkta och indirekta projektkostnader inklusive finansiella kostnader, vilka aktiveras baserat på verklig upplåningskostnad.

Rörelsefastigheter delas upp i byggnader och mark och avser fastigheter som används i den egna verksamheten. Materiella anläggningstillgångar skrivs av linjärt enligt plan. Tillgångarnas restvärde och nyttjandeperiod prövas varje balansdag och justeras vid behov. Inga avskrivningar görs på mark.

FORTS. NOT 1

Restvärdet på materiella anläggningstillgångar har bedömts till noll. Alla tillgångar är fördelade på komponenter.

Avskrivning sker från den tidpunkt anläggningarna kan tas i drift och över uppskattad nyttjandeperiod enligt följande:

Fartyg	
Oljeborrigar	20 år
Oljeborrningsfartyg	20 år
Tankfartyg	20 år
RoRo-fartyg	20 år
RoPax-fartyg	20 år
Superferries	20 år
LNG-fartyg	20 år
HSS-färjor och andra höghastighetsfartyg	10–20 år
Övriga anläggningstillgångar	
Byggnader	50 år
Hamnanläggningar	20–50 år
Inventarier	3–10 år

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter, det vill säga fastigheter som innehas i syfte att generera hyresintäkter eller värdestegring eller en kombination av dessa, värderas löpande enligt verkligt värde modellen (bedömt marknadsvärde). Verkligt värde baseras på bedömda marknadsvärden på balansdagen, vilket innebär det värde till vilket en fastighet skulle kunna överlåtas mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs.

Förändringar av verkligt värde redovisas i resultaträkningen med påverkan på värdeförändringar fastigheter.

I begreppet förvaltningsfastigheter, som huvudsakligen omfattar bostads- och kontorsfastigheter, ingår byggnader och mark, markanläggningar samt byggnads- och markinventarier.

Fastighetsförsäljningar och fastighetsköp redovisas i samband med att kontrollen övergår till köparen, vilket normalt sker på tillträdesdagen såvida detta inte strider mot villkoren i försäljningskontraktet.

Vinst eller förlust som uppstår vid avyttring eller utrangering av förvaltningsfastigheter utgörs av skillnaden mellan försäljningspris och den senaste upprättade värderingen (redovisat värde baserat på senast upprättade omvärderingen till verkligt värde). Resultat vid avyttring eller utrangering redovisas i resultaträkningen under övriga rörelseintäkter som nettoresultat vid försäljning av anläggningstillgångar.

I det fall Stena nyttjar en del av en fastighet för egen administration, utgör fastigheten en förvaltningsfastighet endast om en obetydlig del nyttjas för administrativa ändamål. I annat fall klassificeras fastigheten som rörelsefastighet och redovisas i enlighet med IAS 16 "Materiella anläggningstillgångar".

Tillkommande utgifter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget tillgodo och anskaff-

ningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Andra utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till det redovisade värdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillkommit läggs utgiften till det redovisade värdet.

Vid värdering av förvaltningsfastigheterna till verkligt värde (bedömt marknadsvärde) används en intern värderingsmodell som kvalitetssäkrats genom, dels avstämningar av förutsättningarna med externa fastighetsvärderare, dels via externt utförda värderingar. Den interna värderingen bygger på en avkastningsvärdering, vilket innebär att varje enskild fastighets nettohyresintäkt divideras med avkastningskravet för den aktuella fastigheten. I driftsnettot har antaganden gjorts avseende hyresintäktsnettot, samt vakanser. Antagandena har baserats på marknadsantaganden om dessa kassaflöden. Historiska utfall, budget samt normaliserade kostnader har varit en del av dessa antaganden. Olika avkastningskrav har använts för olika marknader och typer av fastigheter.

Immateriella anläggningstillgångar

Goodwill

Goodwill utgörs av det belopp varmed anskaffningsvärdet överstiger det verkliga värdet på koncernens andel av det förvärvade dotterföretagets identifierbara nettotillgångar vid förvärvstillfället. Goodwill redovisas som immateriell tillgång till sitt anskaffningsvärde justerat för ackumulerade nedskrivningar.

Goodwill testas minst årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov. Nedskrivningar av goodwill återförs inte. Vinst eller förlust vid avyttring av en enhet inkluderar kvarvarande redovisat värde på den goodwill som avser den avyttrade enheten.

Goodwill fördelas på kassagenererande enheter vid prövning av eventuellt nedskrivningsbehov. Fördelningen görs på de kassagenererande enheter fastställda i enlighet med koncernens rörelsesegment, som förväntas bli gynnade av det rörelseförvärv där goodwillposten uppstod.

Varumärken

Varumärken bedöms ha obestämbar nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Varumärken testas minst årligen för att identifiera eventuellt nedskrivningsbehov.

IT-investeringar

Förvärvade programvaror aktiveras och skrivs linjärt av över nyttjandeperioden som bedöms uppgå till mellan tre och fem år. Nyttjandeperioden omprövas årligen.

Distributionsavtal

Distributionsavtal redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt under den bedömda nyttjandeperioden på 5 år. Nyttjandeperioden omprövas årligen.

Linjerättigheter

Linjerättigheter redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Linjerättigheter skrivs av linjärt över bedömd nyttjandeperiod vilken uppgår till 20 år. Nyttjandeperioden omprövas årligen.

Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar

Tillgångar som har en obestämbar nyttjandeperiod, goodwill och varumärken, skrivs inte av utan prövas minst årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållande indikerar att det redovisade värdet inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minus försäljningskostnader och dess nyttjandevärde.

Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenerande enheter).

För andra icke-finansiella tillgångar än goodwill och varumärken, som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning om återföring bör ske.

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. Låneutgifter aktiveras som uppkommit på lån som är specifika för den kvalificerade tillgången.

Redovisning av statliga stöd

Eventuella statliga stöd i samband med nyanskaffning av fartyg, fastigheter eller hamnanläggningar redovisas som minskning av anskaffningskostnaden medan stöd relaterade till den löpande verksamheten reducerar motsvarande kostnader. Redovisning sker när stödet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. För svenskregistrerade fartyg som huvudsakligen används i utrikestrafik har koncernen erhållit sjöfartsstöd, uppgående till alla arbetsgivaravgifter och mot löner gjorda skatteavdrag för de anställda som arbetar ombord på ett sådant fartyg. Summan som har erhållits har reducerat personalkostnaderna.

Anläggningstillgångar som innehas till försäljning

Anläggningstillgångar klassificeras som tillgångar som innehas för försäljning när deras redovisade värde huvudsakligen kommer att återvinnas genom en försäljningstransaktion och en försäljning anses mycket sannolik. Dessa redovisas till det lägsta av redovisat värde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader, om deras redovisade värde huvudsakligen ska återvinnas genom en försäljningstransaktion och inte genom stadigvarande bruk.

Finansiella tillgångar och skulder

Allmänt

Ett finansiellt instrument är ett kontrakt som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och samtidigt ger upphov till en finansiell skuld eller ett eget kapital instrument i ett annat företag. Samtliga finansiella tillgångar värderas initialt till sina respektive verkliga värden plus transaktionskostnader förutom vad avser de tillgångar som löpande värderas till sina verkliga värden över resultaträkningen, vad avser dessa tillgångar kostnadsförs transaktionsutgifter löpande i resultaträkningen.

Finansiella skulder redovisas initialt till sina respektive verkliga värden reducerat med transaktionsutgifter förutom vad gäller de skulder som redovisas till sina verkliga värden över resultaträkningen. Vad avser dessa finansiella skulder kostnadsförs transaktionsutgifter löpande i resultaträkningen.

Finansiella instrument som kommer att regleras inom tolv månader klassificeras normalt sett som omsättningstillgång eller kortfristig skuld och de som kommer att regleras efter mer än tolv månader efter bokslutstillfället som anläggningstillgång och långfristig skuld.

Bortbokning från balansräkningen

I den mån som Stena AB koncernen förblir part i enlighet med de kontraktuella förhållandena vad avser finansiella tillgångar som har sålts, det vill säga att de finansiella riskerna och förmånerna inte har överförts i sin helhet, redovisas tillgången i balansräkningen i enlighet med Stenas involvering.

En finansiell skuld eller del av en skuld bokas bort när åtagandet har uppfyllts eller reglerats alternativt att kontraktet har löpt ut eller sagts upp.

Kvittnings av finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder redovisas brutto i balansräkningen. När det finns en legal rätt att kvitta redovisade belopp och det föreligger en avsikt att reglera tillgångar och skulder med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången eller reglera skulden så redovisas ett nettobelopp i balansräkningen. Upplysningar om finansiella instrument där kvittningsrätt förekommer presenteras i Not 32.

Derivat och säkringsåtgärder

Stena AB koncernen utsätts genom sin verksamhet för olika typer av finansiella risker. Koncernen arbetar löpande med att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Hanteringen av finansiella risker inkluderar i flera fall likväl hantering av olika former av finansiella derivatinstrument.

Koncernen säkrar oljeprisrisk, ränterisk och valutarisk (både transaktionsrisk och translationsrisk). Koncernen använder huvudsakligen swappar och optioner för att säkra oljeprisrisk, ränteswappar för att säkra ränterisk samt valutaterminer för att säkra valutarisk.

Derivat redovisas till det värde som gällde när kontraktet ingicks och värderas som huvudregel löpande till verkligt värde över resultaträk-

FORTS. NOT 1

ningen om inte instrumenten utgör en del av ett säkringssamband och då säkringsredovisning tillämpas. Det finns olika former av säkringar som ger upphov till olika former av säkringsredovisning. Dessa är:

- Verkligt värdesäkring
- Kassaflödessäkring (tillämpas)
- Säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet (tillämpas)

För att tillämpa säkringsredovisning behöver ett antal kriterier vara uppfyllda. Då en säkringstransaktion ingås, dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten baserat på koncernens mål för riskhantering och riskhanteringsstrategi. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande, av huruvida säkringssambandet är effektivt, det vill säga vad gäller att motverka förändringar i värdet i det framtida kassaflödet som är hänförliga till de säkrade posterna. Effektiviteten måste uppgå till 80-125%, ett krav som enbart gäller till och med 31 december 2017. Vinst eller förlust hänförlig till den ineffektiva delen av en säkring redovisas direkt i resultaträkningen som en finansiell post. Derivat värderas till sina respektive verkliga värden som kortfristiga fordringar och kortfristiga skulder beroende på om derivatet har positivt eller negativt värde.

Det verkliga värdet på ett derivat som utgör säkringsinstrument klassificeras som anläggningstillgång eller långfristig skuld när den säkrade postens återstående löptid överstiger 12 månader. Upplýsningar om verkligt värde för olika derivatinstrument som används i säkrings syften presenteras i not 32. Förändringar i säkringsreserven i övrigt totalresultat framgår av förändringar i eget kapital samt rapport över övrigt totalresultat.

Kassaflödessäkring

Den säkrade posten utgörs i detta fall av en högst sannolik prognostiserad transaktion, det kan till exempel röra sig om inköp av bunkerolja eller den rörliga ränta som betalas för tagna lån. Koncernen är exponerad mot prisförändringar avseende bunkerolja som används för fartygsdrift. Stena använder terminer och optioner för att säkra sin oljeprisrisk och ränteswappar för att säkra ränterisk. För koncernens säkringar av oljeprisrisker och ränterisk tillämpas säkringsredovisning. Verkligt värde avseende säkringsinstrumenten redovisas i övrigt totalresultat och specificeras i säkringsreserven i eget kapital, tills dess att den säkrade posten påverkar resultaträkningen, till exempel när inköpet av bunkerolja äger rum eller när räntebetalningar görs.

De ackumulerade förändringarna i verkligt värde överförs till resultaträkningen via övrigt totalresultat i samma period som den säkrade posten realiserar (det vill säga ger upphov till en vinst eller förlust) och det återförda beloppet redovisas på samma rad som den säkrade posten. I samband med att inköpet av bunkerolja har ägt rum bokas det ackumulerade verkliga värdet avseende säkringsinstrumentet om från säkringsreserven till resultaträkningen i posten direkta rörelsekostnader som en justering av värdet avseende bunkerolja (som initialt redovisas i

lager) eller som en del av räntekostnaden för aktuell period. Resultat från alla typer av finansiella derivatkontrakt, med undantag för de kontrakt som avser finansiell trading, redovisas antingen som en justering av värdet av den underliggande tillgången eller skulden eller som en justering av den intäkt eller kostnad i den period då de transaktioner kontraktet är avsedda att säkra äger rum.

Redovisning av kassaflödessäkringar avseende valutakursrisk i framtida prognostiserade transaktioner följer samma principer som ovan beskrivna policy för bunkerhedgar.

Om den underliggande tillgången eller skulden (säkrade posten) säljs eller löses in redovisas det finansiella derivatets verkliga värde som en justering av försäljnings- eller inlösenvärdet av den underliggande tillgången eller skulden.

Det är koncernens policy att löptider och förfallodagar för de finansiella instrument som innehas och som klassificeras som hedgekontrakt för ränte- och valutaexponering i möjligaste mån ska överensstämma med den underliggande exponeringens förfalloprofil.

Säkring av nettoinvesteringar

Säkring av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på samma sätt som kassaflödessäkringar. Den vinst eller förlust som är hänförlig till den effektiva delen av säkringen, redovisas genom övrigt totalresultat i eget kapital (omräkningsreserven). Vinst eller förlust hänförlig till den ineffektiva delen av säkringen redovisas direkt i resultaträkningen som en finansiell post. Ackumulerad vinst eller förlust omvärderas genom övrigt totalresultat och rapporteras i resultaträkningen när utlandsverksamheten, eller del av verksamheten, avyttras.

Bestämning av verkligt värde när finansiella instrument värderas till verkligt värde i balansräkningen

(i) Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad (nivå 1)

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (till exempel courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs.

(ii) Värderingstekniker genom att använda observerbara marknadsdata (nivå 2)

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tar koncernen fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter

används i så låg grad som möjligt. Koncernen går med regelbundna intervall igenom värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. De tillämpade värderingsmodellerna stäms av så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändring i verkligt värde redovisas sedan löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsriskparametrarna.

(iii) Värderingstekniker genom att använda väsentliga ej observerbara data (nivå 3)

Om det inte finns några liknande finansiella instrument på en noterad marknad och det inte finns någon observerbar prisinformation från marknaden, baseras värderingen på ett beräknat diskonterat kassaflöde. Verkligt värde bestäms genom att anta vad marknadspriset skulle vara om det fanns en marknad det vill säga det beräknade marknadsvärdet är en prognos snarare än en observation.

Finansiella tillgångar och skulder i enlighet med IAS 39 till och med 31 december 2017

Klassificering av finansiella tillgångar

Finansiella tillgångar i koncernen indelas i följande kategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
 - innehav tillgängliga för handelsändamål
 - övriga tillgångar som vid förvärvstillfället klassificerats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen
- Finansiella tillgångar som innehas i säkringssyfte
- Finansiella tillgångar som hålles till förfall
- Finansiella tillgångar som kan säljas
- Lånefordringar och kundfordringar

Syftet med förvärvet av det finansiella instrumentet ligger till grund för klassificeringen. Klassificeringen görs av företagsledningen vid första redovisningstillfället.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Kategorin indelas i två underkategorier:

- innehav tillgängliga för handelsändamål och
- sådana som vid förvärvstillfället klassificeras som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål utgörs av finansiella tillgångar som förvärvats med huvudsyfte att säljas på kort sikt samt av sådana derivatinstrument där säkringsredovisning inte tillämpas. Aktier tillgängliga för handelsändamål redovisas i balansräkningen under kortfristiga placeringar och förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar till verkligt värde alternativet klassificeras i balansräkningen som övriga långfristiga värdepapper och övriga långfristiga tillgångar och förändringar i marknadsvärdet rapporteras i resultaträkningen under resultat från värdepapper i finansnettot. Internt följer koncernen upp och rapporterar dessa tillgångar utifrån deras verkliga värden och anser att denna värdering och redovisning i resultat- och balansräkningen därför ger årsredovisningens läsare den mest relevanta informationen.

Finansiella tillgångar som hålles till förfall

Finansiella tillgångar som hålles till förfall är finansiella tillgångar, som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid och som koncernledningen har för avsikt och förmåga att inneha till förfall. Om koncernen skulle sälja mer än ett oväsentligt belopp i kategorin finansiella tillgångar som hålles till förfall, måste hela kategorin omklassificeras till kategorin finansiella tillgångar som kan säljas. Finansiella tillgångar som hålles till förfall redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Tillgångar i denna kategori redovisas som "Övriga långfristiga värdepapper" i balansräkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte betecknas som derivat och som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte noteras på en aktiv marknad. Lånefordringar och kundfordringar inkluderas i övriga fordringar och kundfordringar i balansräkningen. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde med, i förekommande fall, avdrag för kund- och kreditförluster.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Investeringar i vissa aktier (med undantag för andelar i dotter- och intresseföretag) och obligationer kategoriseras som finansiella tillgångar som är tillgängliga för försäljning.

Årets förändringar i verkligt värde, undantaget nedskrivningar, redovisas i övrigt totalresultat för dessa instrument. När dessa finansiella instrument avyttras tas den ackumulerade vinsten eller förlusten bort från övrigt totalresultat och redovisas i resultaträkningen. Dessa tillgångar klassificeras som övriga långfristiga värdepapper i balansräkningen och förändringar i marknadsvärdet rapporteras i verkligt värde reserven i övrigt totalresultat.

Tillgångar i denna kategori redovisas som övriga långfristiga värdepapper, övriga långfristiga tillgångar eller investeringar i värdepappersfonder.

Nedskrivning av finansiella instrument

Koncernen bedömer per varje balansdag om det finns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov föreligger för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. När det gäller tillgångar som klassificerats som tillgångar tillgängliga för handelsändamål, beaktas en bety-

FORTS. NOT 1

dande eller varaktig nedgång i verkligt värde för en aktie till en nivå som ligger under dess anskaffningsvärde, som en indikation på att nedskrivningsbehov föreligger.

Om sådant bevis föreligger för finansiella tillgångar som kan säljas, tas den ackumulerade förlusten – beräknad som skillnaden mellan anskaffningsvärdet och aktuellt verkligt värde, med avdrag för eventuella tidigare nedskrivningar som redovisats i resultaträkningen – bort från övrigt totalresultat och redovisas i resultaträkningen. Nedskrivningar av eget kapitalinstrument, vilka redovisas i resultaträkningen, återförs inte över resultaträkningen. Återföring av nedskrivning av obligationer redovisas i resultaträkningen på samma rad som nedskrivningen. Obligationer skrivs ner när motparten hamnar i obestånd.

Finansiella tillgångar och skulder i enlighet med IFRS 9, från och med 1 januari 2018

Klassificering av finansiella instrument

Klassificering och värdering görs baserat på affärsmodellen som tillämpas vad avser hantering och förvaltning av respektive finansiell tillgång och skuld. Affärsmodellen kan vara olika beroende på vad syftet med innehavet är. Stena AB koncernen, bland annat genom AB Stena Finans, innehar och förvaltar en betydande portfölj av finansiella instrument innehållande bland annat:

- Finansiella derivatinstrument
- Eget kapitalinstrument (aktier och andelar), noterade och noterade
- Räntebärande tillgångar, korta och långa
- Räntebärande skulder, korta och långa

Finansiella derivatinstrument

Innehav av finansiella derivatinstrument värderas till verkligt värde, och som huvudregel redovisas dessa värdeförändringar i resultaträkningen. Ett finansiellt derivat har antingen ett negativt värde eller ett positivt värde beroende av utvecklingen av det underliggande finansiella instrumentet.

Stena AB koncernen innehar finansiella derivatinstrument vilka i huvudsak används för att hantera olika finansiella risker som verksamheten är utsatt för, exempelvis valutakursrisk, ränterisk och råvaruprisrisk (för utförligare beskrivning av vilka finansiella risker det rör sig om, se avsnittet finansiella risker, not 31). Om säkringsredovisning tillämpas så bokas värdeförändringen beroende på vilken typ av säkringsredovisning som tillämpas, se avsnittet Säkringsredovisning.

Eget Kapitalinstrument

Samtliga eget kapitalinstrument värderas till sina respektive verkliga värden. Värdeförändringar av innehaven kan antingen redovisas direkt i resultaträkningen eller så redovisas de i övrigt totalresultat. Om den senare metoden tillämpas kommer den ackumulerade värdeförändringen inte att återföras resultaträkningen vid försäljningstillfället utan

vinsten eller förlusten kommer att redovisas som en del av övrigt totalresultat. Utdelningar hänförliga till instrumenten redovisas under alla omständigheter i resultaträkningens finansnetto.

Stena AB koncernen innehar eget kapitalinstrument som klassificeras enligt nedan:

- Noterade eget kapitalinstrument Verkligt värde i resultaträkningen
- Noterade eget kapitalinstrument Verkligt värde i övrigt totalresultat
- Onoterade eget kapitalinstrument Verkligt värde i resultaträkningen

Räntebärande finansiella instrument tillgångar

Stena AB koncernen innehar räntebärande tillgångar i form av finansiella placeringar (bland annat obligationer), räntebärande tillgångar av operativ karaktär i form av redovisade kundfordringar. Räntebärande tillgångar klassificeras och värderas beroende på vilken typ av affärsmodell som används vad gäller hur de finansiella tillgångarna hanteras och förvaltas. En affärsmodell handlar, vad avser räntebärande tillgångar, ytterst om hur tillgångens värde återvinns/avkastas i verksamheten, något som inverkar på hur tillgångarna ska eller kan värderas. Räntebärande finansiella tillgångar värderas antingen till:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Verkligt värde över övrigt totalresultat
- Verkligt värde över resultaträkningen

I de fall som räntebärande tillgångar innehas för att erhålla löpande betalningar i form av amorteringar och ränta klassificeras och värderas de till sina upplupna anskaffningsvärden. Ränteintäkter redovisas i resultaträkningens finansnetto. Realisationsvinster och förluster som uppstår när tillgångar bokas bort/avyttas redovisas som övriga finansiella intäkter och kostnader. En redovisning till upplupet anskaffningsvärde och en affärsmodell som supporterar en sådan redovisning innebär emellertid inte att dessa tillgångar aldrig kan säljas. Det handlar emellertid om att syftet är att inneha tillgången under dess löptid för att erhålla betalningarna som är kopplade till instrumentet snarare än att återvinna den genom en försäljning. Om tillgångens värde återvinns genom antingen försäljning och eller värdeökningar så ska tillgången värderas till sitt verkliga värde över övrigt totalresultat och ränteintäkter ska redovisas i resultaträkningen. Om räntebärande finansiella tillgångar utgör en del av en affärsmodell som baseras på att det handlas med dem ska redovisas till sina respektive verkliga värden över resultaträkningen. Oavsett ovanstående kan samtliga räntebärande tillgångar värderas till sina respektive verkliga värden över resultaträkningen, ett alternativ som Stena AB koncernen i vissa fall tillämpar för särskilda placeringar.

För att en finansiell tillgång skall kunna redovisas antingen till upplupet anskaffningsvärde eller till sitt verkliga värde över övrigt totalresultat så måste instrumentet vidare uppfylla ett antal kriterier vad avser instrumentets kassaflöde. Om dessa krav inte är uppfyllda värderas instrumentet till verkligt värde över resultaträkningen.

Stena AB koncernen redovisar följande tillgångar i balansräkningen tillhörande denna kategori:

- Kund- och leasingfordringar Upplupna anskaffningsvärden
 - Långfristiga fordringar Upplupna anskaffningsvärden
 - Finansiella placeringar Upplupna anskaffningsvärden
- Verkligt värde över övrigt totalresultat
Verkligt värde över resultaträkningen

Räntebärande tillgångar som värderas till verkligt värde inkluderar tillgångar som inte uppfyller de kriterier för att kunna värderas på annat sätt. Kategorin innehåller också finansiella tillgångar som Stena AB koncernen har valt att värdera till verkligt värde över resultaträkningen.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

För samtliga räntebärande finansiella instrument värderade till sina upplupna anskaffningsvärden eller till verkliga värden över övrigt totalresultat bokas en kreditriskreserv upp motsvarande den förväntade kreditförlusten på dessa instrument. Stena AB koncernen innehar olika finansiella tillgångar där det är relevant att boka en kreditriskreserv, exempelvis kund- och leasingfordringar och räntebärande tillgångar som värderas till sina verkliga värden över övrigt totalresultat.

För kundfordringar tillämpas en förenklad metod för redovisning av kreditriskreserven baserat på tillgångens förväntade förlust under tillgångens totala livslängd.

Finansiella skulder

Finansiella skulder i koncernen indelas i följande kategorier:

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, innehav för handelsändamål
- Övriga finansiella skulder

Syftet med förvärvet av det finansiella instrumentet ligger till grund för klassificeringen. Klassificeringen görs av företagsledningen vid första redovisningstillfället.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder i balansräkningen består av obligationslån, övriga långfristiga räntebärande skulder, övriga långfristiga skulder, kortfristiga räntebärande skulder, leverantörsskulder och övriga skulder. Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader.

Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Skulderna i balansräkningen, lång- och kortfristiga och obligationslån, rapporteras initialt till verkligt värde, och därefter till upplupet anskaffningsvärde. Transaktionskostnader minskar initialt skulden och periodiseras därefter i enlighet med effektivräntemetoden.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omvärderas enligt gällande valutakurser per transaktionsdag.

Fordringar och skulder, såväl i de enskilda koncernföretagen som i koncernens bokslut, i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs. Relaterade kursdifferenser på löpande betalningar ingår i rörelseresultatet, medan differenser på finansiella fordringar och skulder redovisas bland finansiella poster. Samtliga kursdifferenser påverkar årets resultat.

Undantag är den del som utgör en effektiv säkring av nettoinvesteringar, där redovisning sker direkt mot övrigt totalresultat.

Omräkningsdifferenser för icke monetära finansiella tillgångar och skulder, såsom aktier som värderas till verkligt värde via resultaträkningen, redovisas i resultaträkningen som en del av verkligt värdevinster/-förluster.

Följande valutakurser har använts i koncernbokslutet:

	Genomsnittskurs		Förändring i %
	2018	2017	
USD	8,9621	8,5380	5
GBP	11,5928	10,9896	5
EUR	10,2567	9,6326	6

	Balansdagens kurs		Förändring i %
	2018	2017	
USD	8,8533	8,1833	8
GBP	11,2915	11,0581	2
EUR	10,1508	9,8241	3

Inkomstskatter

Allmänt

Aktuell skatt samt förändring av uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen förutom de uppskjutna skatter som redovisas mot övrigt totalresultat. Uppskjuten skatt inkluderar outnyttjade underskott vid taxeringen omräknade till gällande skattesats samt andra temporära skillnader mellan bokförda och skattemässiga restvärden. Skattevärdet av outnyttjade underskottsavdrag aktiveras i den mån det är sannolikt att dessa kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i en nära framtid.

Väsentliga bedömningar av ledningen krävs vid beräkning av skattekulder och skattefordringar och för uppskjuten skatt för avsättningar och fordringar. Processen innebär bedömning av Stena AB koncernen skatteexponering av aktuell skatt och att fastställa temporära skillnader som skapas av olika skatte- och redovisningsregler. Ledningen bedömer särskilt sannolikheten att uppskjutna skattefordringar kan avräknas mot överskott vid en framtida beskattning. Se även not 2.

Aktuell skatt

Alla företag inom Stena AB koncernen beräknar inkomstskatter i enlighet med de skatteregler och förordningar som gäller i de länder där vinsten beskattas.

Uppskjutna skatter

Stena AB koncernen använder balansräkningsmetoden för att beräkna uppskjutna skatter. Balansräkningsmetoden innebär att uppskjutna skattefordringar och skulder ska värderas efter de på balansdagen beslutade eller aviserade skattesatser som förväntas gälla för den period då tillgången realiseras eller skulden regleras. Skattesatserna appliceras på de existerande skillnaderna mellan en tillgångs eller en skulds redovisningsmässiga respektive skattemässiga värde, samt på underskottsavdrag. Dessa underskottsavdrag kan utnyttjas för att minska framtida beskattningsbara inkomster. Uppskjutna skattefordringar är redovisade i den mån det är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga överskott kommer att finnas som medger redovisning av sådana fordringar.

Leasing

Ett leasingavtal där de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren definieras som en finansiell lease.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i koncernens balansräkning. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. Tillgångarna skrivs av enligt plan medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Övriga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal, vilket innebär att leasingavgiften kostnadsförs över löptiden med utgångspunkt från nyttjandet.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde enligt den så kallade FIFO-principen, först in, först ut-metoden, respektive nettoförsäljningsvärde, med avdrag för eventuell inkurans. Anskaffningsvärdet för färdiga varor, varor under tillverkning och pågående arbeten består av råmaterial, direkt lön, andra direkta kostnader och hänförliga indirekta tillverkningskostnader (baserade på normal tillverkningskapacitet). Lånekostnader ingår inte. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, med avdrag för tillämpliga rörliga försäljningskostnader. Varulagret består huvudsakligen av bunkerolja, reservdelar, varor som säljs ombord och produkter till barer och restauranger ombord på fartygen samt färdigvarulager och varor under tillverkning. I kostnader för varulager ingår överföringar från totalt övrigt resultat av eventuella vinster/förluster från kassafördessäkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp av råmaterial.

Likvida medel

I likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid av upp till tre månader.

Ersättning till anställda

Ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner och andra ersättningar, erläggs till övervägande delen genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelse mot de anställda, det vill säga genom så kallade avgiftsbestämda planer. Härvid betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Stena AB koncernens resultat belastas, som administrationskostnader, för kostnader i takt med att förmånerna intjänas. Resterande del fullgörs genom så kallade förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår för bolaget. Ersättningar till anställda och före detta anställda utgår baserat på lön vid pensioneringen och antalet tjänsteår. Företaget bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas. För förmånsbestämda planer beräknas företagets kostnader samt värdet av utestående förpliktelser per balansdagen med hjälp av aktuariella beräkningar vilka syftar till att fastställa nuvärdet av utfärdade förpliktelser.

I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran. I de fall då ett överskott i en plan inte helt går att utnyttja redovisas endast den del av överskottet som företaget kan återvinna genom minskade framtida avgifter eller återbetalningar. Kvittning av ett överskott i en plan mot ett underskott i en annan plan sker endast om företaget har en rätt att använda ett överskott i en plan för att reglera ett underskott i en annan plan, eller om förpliktelserna avses att regleras på nettobasis.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen av oberoende aktuarier. Åtagandet utgörs av nuvärdet av de förväntade framtida utbetalningarna. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 21. Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångarna kan det uppstå aktuariella vinster och förluster genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller att antaganden ändras. Förändringar i nuvärdet av skulden på grund av ändrade aktuariella antaganden samt ändrat utfall redovisas i övrigt totalresultat som omräkning. Den verkliga avkastningen minus beräknad ränteintäkt på förvaltningstillgångar redovisas även den i övrigt totalresultat som omräkning. Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder redovisas direkt i resultaträkningen. Den beskrivna redovisningsprincipen ovan tillämpas bara för koncernredovisningen. Moderbolaget och dotterföretagen redovisar förmånsbestämda pensionsplaner enligt lokala regler och föreskrifter i respektive land.

Avsättningar

Generellt redovisas en avsättning då det finns ett åtagande som följd av en inträffad händelse, där det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet samt då en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättning görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Då det finns en osäkerhet i uppskattningarna avseende kommande händelser utanför koncernens kontroll, kan det verkliga utfallet avvika väsentligt.

Då en förpliktelse inte möter kriterierna för att redovisas i balansräkningen, kan den betraktas som en eventalförpliktelse. Dessa förpliktelser härrör från inträffade händelser och deras förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom koncernens kontroll inträffar eller uteblir. Eventalförpliktelser inkluderar även befintliga förpliktelser där ett utflöde av resurser inte är troligt eller en tillräckligt tillförlitlig uppskattning av beloppet inte kan göras.

Nya eller ändrade redovisningsstandarder som tillämpas efter 2018

IFRS 16 ersätter IAS 17 Leasingavtal och tillhörande tolkningar. IFRS 16 Leasingavtal utgör en omfattande förändring vad gäller redovisning av leasingavtal. IFRS 16 bidrar med en övergripande modell för identifiering av leasingavtal samt hur de ska hanteras i redovisning och rapportering. Stena AB koncernen tillämpar sedan 1 januari 2019 IFRS 16. Ett omfattande förberedande arbete har utförts inom hela koncernen för att implementera IFRS 16. Arbetet har inneburit att utvärdera den fulla effekten av IFRS 16, identifiera och granska samtliga leasingavtal i koncernen, utforma processer för att identifiera alla leasingavtal och implementera en koncerngemensam systemlösning för att uppfylla redovisnings- och rapporteringskraven.

Tillämpningen av IFRS 16 påverkar främst leasetagarens redovisning av de leasingavtal som i enlighet med IAS 17 klassificerades och redovisades som så kallade operationella leasingavtal. I enlighet med IFRS 16 ska en majoritet av dessa leasingavtal redovisas i balansräkningen. En leasegivares redovisning kommer däremot att vara väsentligen oförändrad i enlighet med IFRS 16.

Stena AB koncernen är leasetagare av ett stort antal tillgångar såsom fartyg, byggnader och mark. I vissa fall inkluderar tecknade inköpskontrakt med hamnoperatörer leasekomponenter av olika slag. Vid tillämpning av IFRS 16 kommer det totala värdet av redovisade tillgångar och skulder att öka till följd av att nyttjanderätter och leasing-skulder kommer att redovisas i balansräkningen. Leasingavgifter, som idag i sin helhet redovisas som rörelsekostnad, kommer att ersättas av en avskrivning av nyttjanderätten och en räntekostnad på leasingskul-

den. Stena AB koncernen kommer tillämpa de frivilliga undantag som tillåter att kortfristiga avtal och avtal avseende tillgångar av lågt värde undantas från redovisning i balansräkningen.

Stena AB koncernen har tillämpat den förenklade övergångsmetoden per 1 januari 2019. I enlighet med standarden har jämförelsetalen inte räknats om. Val av metod innebär att värdet av tillgångarna kommer att motsvara de respektive redovisade skulderna för samma kontrakt. Den marginella låneräntan per övergångsdagen används för värdering av såväl nyttjanderätterna som leasingskulder.

En preliminär bedömning indikerar en öppningsbalansjustering per 1 januari, 2019 utan hänsyn tagen till justeringar av interimsposter relaterade till nyttjanderätterna vid övergången till följande:

- Nyttjanderätter: SEK 3,4 miljarder
- Finansiell fordran: SEK 0,2 miljarder
- Leasingskulder: SEK 3,6 miljarder

Den preliminära effekten på nettotillgångarna förväntas påverka kategorierna enligt följande: Fartyg SEK 1,6 miljarder, byggnader SEK 0,9 miljarder, förvaltningsfastigheter SEK 0,6 miljarder, hamnar SEK 0,3 miljarder och finansiella fordringar SEK 0,2 miljarder.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget tillämpar Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering RFR 2, Redovisning för juridiska personer.

Moderbolaget tillämpar i huvudsak de principer som beskrivs avseende koncernredovisningen ovan. De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer föranleds av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av Årsredovisningslagen samt i vissa fall av skattelagstiftning. De mest väsentliga avvikelserna mellan koncernen och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

Enligt RFR 2 behöver inte de bestämmelser i IAS 19 som gäller förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas i juridisk person.

Aktier i dotterbolag redovisas till anskaffningskostnad, reducerat för eventuell nedskrivning.

Koncernbidrag redovisas i resultaträkningen efter finansnetto.

I moderbolaget rubriceras eget kapital i enlighet med Årsredovisningslagens regler med uppdelning av bundet och fritt eget kapital.

Moderbolaget tillämpar IFRS 9 gällande reglerna för förlustriskreservering, vad avser koncerninterna fordringar. Baserat på fordrans storlek, sannolikheten för att motparten betalningsmässigt fallerar samt den förväntade förlustgraden beräknas en förlustriskreserv. Förlustriserven speglar fordringarnas förväntade framtida kreditförluster. Per den 31 december 2018 uppgick de långfristiga fordringarna på koncernföretag till MSEK 5 912 och de kortfristiga fordringarna på koncernföretag till MSEK 1 504.

NOT 2. UPPSKATTNINGAR I BOKSLUTET

Styrelsen och företagsledningen gör uppskattningar och antaganden om framtiden vid upprättande av årsredovisningen. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kan, definitionsmässigt, komma att avvika från det verkliga resultatet. De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsperiod diskuteras nedan.

a) Prövning av nedskrivningsbehov för immateriella anläggningstillgångar

Enligt IFRS har immateriella anläggningstillgångar antingen definierats med bestämbar eller obestämbar nyttjandeperiod. Immateriella anläggningstillgångar med obestämbar nyttjandeperiod skrivs inte av utan eventuellt nedskrivningsbehov testas minst årligen. Goodwill har per definition, en obestämbar nyttjandeperiod och skrivs därmed inte av.

Tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod

Koncernen undersöker årligen om något nedskrivningsbehov föreligger för goodwill och varumärken, i enlighet med den koncernredovisningsprincip som beskrivs i not 1. Återvinningsvärden för kassagenererande enheter har fastställts genom beräkning av nyttjandevärden. Prövningen kräver en uppskattning av parametrar som påverkar det framtida kassaflödet samt fastställande av en diskonteringsränta, se vidare beskrivning i not 9.

Tillgångar med bestämbar nyttjandeperiod

Immateriella anläggningstillgångar som skrivs av testas för eventuellt nedskrivningsbehov när omständigheterna indikerar att värdet på den immateriella anläggningstillgången bör skrivas ner. Faktorer som anses vara av betydelse är:

- Väsentligt försämrade ekonomisk utveckling i omvärlden.
- Försämrade rörelseresultat jämfört med historiska och budgeterade rörelseresultat.

Se vidare beskrivning i not 9.

b) Prövning av nedskrivningsbehov av fartyg

Koncernen gör minst två gånger om året en bedömning om det föreligger nedskrivningsbehov av fartygens värden, se vidare beskrivning under not 1, rubriken "Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar". Givet den negativa utvecklingen inom drilling- och tankmarknaden genomförs kontinuerligt noggranna nedskrivningsprövningar avseende de bokförda värdena på koncernens fartyg och borrar. Återvinningsbart belopp har fastställts baserat på beräkningar av det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde där indikationer om nedskrivningsbehov finns. I flertalet fall har nyttjandevärdet använts för bedömning av återvinningsbart belopp, vilket baserats på beräkningar som utgår från uppskattade framtida kassaflöden med väsentliga antaganden såsom diskonteringsränta, inflation,

dagsrater och förväntade volymer. Ledningen bevakar kontinuerligt förändringar i ekonomiska förhållanden som kan påverka väsentliga antaganden som använts för att diskontera framtida kassaflöden.

Under 2017 skrevs oljeborrningsriggen *Stena Clyde* ned med MUSD 18,5. Per den 31 december 2018 befanns återvinningsvärdena inte i något fall understiga redovisade värden, varför någon nedskrivning ej bedömdes vara nödvändig.

Koncernens antaganden vad gäller oljemarknaden baseras på en bedömning om återhämtning på medellång sikt. Skulle denna återhämtning inte ske, eller skulle några andra makroekonomiska faktorer så som utbud och efterfrågan av fartyg på marknaden eller inflationsnivån väsentligen förändras, kan framtida nedskrivning av koncernens fartyg eller borrheter bli aktuell. Information om bokfört värde på fartyg samt väsentliga antaganden presenteras i not 10.

c) Pensionsförmåner

Koncernen har förmånsbestämda pensionsplaner, främst i Storbritannien och i Sverige. Beräkningen av pensionskostnaden och pensionskulden grundas på antaganden om diskonteringsränta, dödlighet, inflation och framtida pensions- och löneökningar. Ändrade antaganden har direkt inverkan på nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen och pensionsrelaterade kostnader och intäkter. En känslighetsanalys för de mest väsentliga antagandena presenteras i not 21.

d) Uppskjutna skatter

Vid upprättande av de finansiella rapporterna gör koncernen en beräkning av inkomstskatten för varje skatteområde där koncernen är verksam, liksom av uppskjutna skatter hänförliga till temporära skillnader. Uppskjutna skattefordringar som huvudsakligen är hänförliga till förlustavdrag och temporära skillnader redovisas om skattefordringarna kan förväntas återvinnas genom framtida beskattningsbara intäkter. Förändringar i antagandena om prognostiserade framtida beskattningsbara intäkter liksom förändringar av skattesatser, kan resultera i betydande skillnader i värderingen av uppskjutna skatter.

e) Avsättningar

Generellt sett redovisas en avsättning då det finns ett åtagande som följd av en inträffad händelse, där det är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera åtagandet samt då en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättning görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Då det finns en osäkerhet i uppskattningarna avseende kommande händelser utanför koncernens kontroll kan det verkliga utfallet avvika väsentligt. Då en förpliktelse inte möter kriterierna för att redovisas i balansräkningen kan den betraktas som en eventalförpliktelse och upplysas om.

Dessa förpliktelser härrör från inträffade händelser och deras förekomst kommer att bekräftas endast av att en eller flera osäkra framtida

händelser, som inte helt ligger inom koncernens kontroll, inträffar eller uteblir. Eventualförpliktelserna inkluderar även befintliga förpliktelser där ett utflöde av resurser inte är troligt eller en tillräckligt tillförlitlig uppskattning av beloppet inte kan göras.

f) Verkligt värde på finansiella instrument

Koncernen beräknar diskonterade kassaflöden för olika finansiella tillgångar som inte handlas med en aktiv marknad.

g) Förvaltningsfastigheter

En fastighets marknadsvärde kan endast med säkerhet fastställas då den säljs. Fastighetsvärderingar är beräkningar gjorda enligt vedertagna principer utifrån vissa antaganden, därför är marknadsvärdet inte ett exakt värde utan en uppskattning.

h) Intäkter

Identifiering av prestationsåtaganden

Detta berör främst verksamhet som bedrivs av de koncernbolag som verkställer byggkontrakt, alltså Stena Property och Envac. Den avgörande frågan är huruvida kundkontrakten omfattar fler än ett prestationsåtagande. Om vissa delar av kontraktet är åtskilda från andra delar av kontraktet bör de avskiljas och redovisas separat. Detta kan vara aktuellt när Stena Fastigheter säljer tomtmark och byggnader i samma transaktion. Enligt vår bedömning erbjuder både Stena Fastigheter (utom vid försäljning av tomtmark) och Envac ett enda prestationsåtagande om det inte finns några andra åtskilda delar som kan separeras från helheten. Inom Ferry Operation föreligger flera prestationsåtaganden vid försäljning över tid, inklusive kundlojalitetsprogram.

Över tid eller vid viss tidpunkt

En generell regel är att intäkter från försäljning av konsumentvaror redovisas när kontrollen överförs till kunden, vilket normalt sker när försäljningen genomförs (över disk), medan tjänster av alla slag redovisas över tid, alltså när kunden utnyttjar tjänsten.

Produktion och försäljning av fastigheter redovisas när kontrollen överförs, och vår bedömning är att detta sker när den nyckelfärdiga fastigheten är färdigställd och överlåtten, alltså när BRF upplöses. Under produktionsfasen ingår produktionsenheten i koncernredovisningen, och en kontraktstillgång redovisas som pågående arbete. Kontrollen överförs inte till någon förrän produktionen är slutförd. Om Stena Fastigheter istället bygger åt någon extern part redovisas intäkt över tid efterhand som kontrollen överförs enligt kontraktet.

Samband mellan IFRS 15 och IFRS 16

Flera av koncernbolagen agerar leasegivare, och i hyreskontrakten ingår prestationsåtaganden såsom dessa definieras i IFRS 15. Det handlar om utförandet av tjänster i samband med uthyrning av en offshoreplattform,

ett fartyg eller liknande. Den del av dessa kontrakt som avser tjänster redovisas som utförande av tjänster, åtskilt från hyresintäkten. För att kunna redovisa på detta sätt tillämpas en allokeringsnyckel, som differentierar mellan intäkt från hyror och intäkt från tjänster.

Variabel ersättning - typer och innehåll

Ferry Operation och Blomsterlandet bedriver program för kundlojalitet, som innebär att kunder tilldelas enheter för varje inköp, och dessa enheter kan användas vid en senare tidpunkt. Dessa program innebär att en kontraktsskuld redovisas, som uppgår till marknadsvärdet av de tilldelade enheterna. Kunderna kan använda de tilldelade enheterna under en ettårsperiod, vilket gör att kontraktsskulden redovisas som intäkt under denna tidsperiod.

NOT 3. REDOVISNING PER RÖRELSESEGMENT OCH GEOGRAFISKT OMRÅDE

Stena är en internationell koncern verksam inom främst Färjeliner, Offshore Drilling, Shipping, Fastigheter och Nya Affärer. Det finns inga materiella transaktioner mellan dessa operativa segment.

Färjeliner bedrivs av Stena Line i Skandinavien, Storbritannien, Frankrike, Tyskland, Lettland, Polen, Nederländerna samt Irland. Stena Line är en av världens ledande färjeoperatörer. Verksamheten består per 31 december 2018 av 20 strategiskt belägna färjelinjer, 38 fartyg och fem ägda hamnar i Skandinavien, Storbritannien och Nederländerna.

Intäkterna genereras främst från (i) frakt, främst bestående av intäkter från gods- och långtradartrafik; (ii) biljettförsäljning, bestående av intäkter från biljetter för privatpersoner och privata bilar, paket/charterresor samt hotellövernattningar; (iii) ombordförsäljning, bestående främst av intäkter från detaljhandel, restauranger, barer, spel samt på linjen Norge–Danmark, tax-free försäljning. De direkta rörelsekostnaderna består i huvudsak av personalkostnader, kostnader för inköp av varor som säljs ombord, bränslekostnader, fartygscharterkostnader, kommissioner, paketresekostnader och andra därtill relaterade kostnader.

Drillingverksamhet bedrivs via Stena Drilling, med huvudkontor i Aberdeen, Skottland. Stena Drilling är ett av världens ledande företag inom utveckling, byggnation och drift av oljeborrningsriggar och oljeborrningsfartyg. Flottan består av en tredje generationens och en femte generationens halvt nedsänkbara oljeborrningsriggar samt fyra sjätte generationens oljeborrningsfartyg för ultradjupt vatten, varav en är isklassad. Intäkterna består av intäkter från charterkontrakt för riggar och fartyg. De direkta rörelsekostnaderna är främst personalkostnader, bränslekostnader samt kostnader för försäkringar, underhåll och catering.

Shippingverksamhet omfattar ägande och uthyrning av tank- och RoRo-fartyg. För att stödja verksamheten är företaget även engagerat i management och bemanning, såväl som design, inköp, försäljning och ombyggnader av sådana fartyg.

Stena Bulk är ett av världens ledande tankrederier. Stena Bulk utvecklar banbrytande tankfartyg som uppfyller kunders krav på säkra transporter och innovativ logistik. Stena Bulk kontrollerar en flotta av 103 tankfartyg och har verksamhet i alla segment av tankmarknaden.

Stena RoRo tillhandahåller fartyg, innovativa lösningar och projektledning. Företagets kunder är operatörer och rederier runt om i världen.

Northern Marine Group (NMG) är Stenas internationella företag inom ship management med en global kundbas och med huvudkontor i Glasgow, Skottland. Med en omfattande kundportfölj och ett stort antal fartyg under management är företaget en marknadsledare inom kvalificerad ship management. Företaget driver en högteknologisk flotta av runt 100 fartyg från sitt världsomspännande nätverk av kontor i bland annat Aberdeen, Glasgow, Göteborg, Houston, Mumbai, Manila, Singapore, Shanghai, St Petersburg och Rotterdam.

Stena Teknik är en gemensam resurs för all maritim verksamhet inom Stena. Verksamheten består av nybyggnads- och ombyggnadsprojekt, marinteknisk rådgivning samt upphandling, såväl som forskning och utveckling.

Intäkter från shippingverksamheten består främst av charterintäkter för ägda eller inchartrade fartyg samt ship managementintäkter för fartyg under Stenas management. Direkta rörelsekostnader består främst av kostnader för fartygscharter, bränsle, personal, försäkring och andra driftsrelaterade fartygskostnader.

Fastighetsverksamhet omfattar investeringar i bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter främst i Sverige och Nederländerna. Totalt äger och förvaltar, på uppdrag av närstående företag, Stena 2,4 miljoner m², främst i Sverige. Innehavet består av runt 28 300 bostäder och kommersiella fastigheter. Av detta bestånd äger koncernen 1,7 miljoner m² och 19 100 bostäder och kommersiella fastigheter. Stena Fastigheter är ett av Sveriges största privatägda fastighetsbolag. Intäkterna består av hyror från hyresgäster i egna fastigheter samt förvaltningsintäkter från förvaltade fastigheter. Kostnaderna avser främst underhåll, värme och personal.

Nya Affärer omfattar finansiella engagemang och investeringar i verksamheter utanför Stenas traditionella verksamhetsområden under enheten Stena Adactum. Stena Adactum är koncernens investmentbolag som investerar långsiktigt i noterade och onoterade företag. Målet är att bygga starka och lönsamma företag som kan utgöra plattformar för nya affärsområden inom Stena Sfären. Stena Adactum består av fyra helägda dotterföretag samt fyra intresseföretag, varav tre är noterade. Dotterföretagen bedriver verksamhet i fyra olika verksamhetsgrenar:

- Ballingslöv är en internationell koncern inom kök, badrum och förvaring, med ambitionen att bli en av de ledande aktörerna på den europeiska marknaden för dessa produkter. Företaget har tillverkningsenheter i Sverige, Storbritannien och Danmark.
- S-Invest är en detaljhandelskedja med ett av Sveriges största sortiment av inom- och utomhusplanter.
- Envac tillhandahåller automatiserade avfallshanteringssystem för hushåll och städer och har kontor i ett 20-tal länder.
- Captum bildades 2016 och dess huvudsakliga verksamhet är att erbjuda betalningslösningar till bolagen inom Stena Sfären.
- Stena Renewable, sålt i september 2018, var koncernens vindkraftsföretag som framgångsrikt har byggt upp och äger några av Sveriges största landbaserade vindkraftsparkar. Parkerna består av totalt 96 vindkraftverk i drift

Övrigt omfattar ej fördelade, centrala administrationskostnader.

Det främsta måttet för lönsamhet för dessa segment är "rörelse-resultat" och "EBITDA". Dessa mått är också de som rapporterats till bolagets högsta verkställande beslutsfattare. I Stena AB koncernen har bolagets styrelse, som tar alla strategiska beslut, denna funktion. Första januari 2018 har definitionen av EBITDA ändrats till att inte inkludera "Resultat från investeringar i operationella intresseföretag". Jämförelsesiffror för 2017 har justerats.

Uppdelning av intäkter

Stena AB koncernen bedriver bred verksamhet med flera olika intäktsflöden, och det är därför svårt att ge information på ett generellt sätt i relation till innehållet i affärsmodellen. Intäktsflödena för koncernen kan beskrivas på olika sätt.

Den viktigaste uppdelningsgrunden för intäktsflöden är koncernens rörelsesegment. Varje rörelsesegment eller affärsenhet tillämpar sin specifika affärsmodell, inklusive leverans av varor eller tjänster; en tredje dimension är huruvida intäkter redovisas vid en viss tidpunkt eller över tid. På nästa sida ges en förenklad beskrivning av intäktsflödena för koncernbolagen:

Koncernens intäktsflöden

		Intäktsflöde	Intäktsredovisning	Prestationsåtagande
Färjelinjer		Försäljning av varor	Vid viss tidpunkt	Leverans av konsumentvaror (försäljning ombord)
		Försäljning av tjänster	Över tid	Persontransporter
		Försäljning av tjänster	Över tid	Fraktverksamhet
Offshore Drilling		Försäljning av tjänster	Över tid	Drift
Shipping	RoRo	Försäljning av tjänster	Över tid	Transporttjänster/logistik
	Bulk	Försäljning av tjänster	Över tid	Transporttjänster/logistik
	NM Group	Försäljning av tjänster	Över tid	Tekniskt driftstöd och personalledning
		Försäljning av tjänster	Över tid	Restaurangtjänster
		Försäljning av varor	Vid viss tidpunkt	Marin försäljning
Fastigheter		Försäljning av tjänster	Över tid	Fastighetsförvaltning
Nya affärer	Envac	Bygghkontrakt	Över tid	Verkställande av bygghkontrakt (automatisk avfallshantering)
	S-Invest	Försäljning av varor	Vid viss tidpunkt	Försäljning av blommor
	Ballingslöv	Försäljning av varor	Vid viss tidpunkt	Försäljning av kök
		Bygghkontrakt	Över tid	Verkställande av bygghkontrakt (kök)
	Captum	Försäljning av tjänster	Vid viss tidpunkt	Tillhandahållande av betaltjänster

Omsättning

MSEK		Leasing intäkter	Produkter	Service	Entreprenad- avtal	Övrigt	Totalt	Vid en tidpunkt	Övertid	Totalt
Färjelinjer		17	947	12 879		6	13 849	947	12 902	13 849
Offshore Drilling		766		475		3	1 244		1 244	1 244
Shipping	RoRo	308		208		2	518		518	518
	Bulk	3 062		1 972		8	5 042		5 042	5 042
	Övrigt		266	575			841	266	575	841
	Totalt	3 370	266	2 755		10	6 401	266	6 135	6 401
Fastigheter		2 646		92			2 738		2 738	2 738
Nya Affärer			5 459	7	1 561	17	7 044	5 466	1 578	7 044
Övrigt		6		24			30		30	30
Totalt		6 805	6 672	16 232	1 561	36	31 306	6 679	24 627	31 306

Det sammanlagda beloppet av det transaktionspris för bygghkontrakt som är ouppfyllda eller delvis uppfyllda uppgår per 31 december 2018 till MSEK 2 909. Av detta förväntas 39% redovisas som intäkt

under nästa räkenskapsår (MSEK 1 129). Återstående 61% (MSEK 1 780) kommer att redovisas under 2020 och framåt. Bygghkontrakt innehas av Ballingslöv och Envac som ingår under affärsområdet Nya Affärer.

FORTS. NOT 3

Avstämning mellan EBITDA och rörelseresultat per rörelsesegment

MSEK		1 januari–31 december	
		2018	2017
Färjelinjer	EBITDA	3 007	2 784
	Av- och nedskrivningar	-1 616	-1 418
	Resultat av fartygsförsäljningar		134
	Rörelseresultat	1 391	1 499
Offshore Drilling	EBITDA	-572	1 249
	Av- och nedskrivningar	-3 320	-3 197
	Resultat av fartygsförsäljningar	39	
	Resultat från andelar i operationella intresseföretag	-1	-2
	Rörelseresultat	-3 854	-1 950
Shipping			
– RoRo	EBITDA	321	427
	Av- och nedskrivningar	-212	-250
	Resultat av fartygsförsäljningar	330	202
	Rörelseresultat	439	379
– Bulk	EBITDA	461	99
	Av- och nedskrivningar	-664	-588
	Resultat från andelar i operationella intresseföretag	-119	66
	Rörelseresultat	-322	-423
– Övrigt	EBITDA	-13	-19
	Av- och nedskrivningar	-35	-31
	Resultat av verksamhetsförsäljningar		19
	Resultat från andelar i operationella intresseföretag	3	1
	Rörelseresultat	-45	-29
Totalt Shipping	Rörelseresultat	72	-73
Fastigheter	EBITDA	1 573	1 617
	Värdeförändring förvaltningsfastigheter	1 509	940
	Av- och nedskrivningar	-4	-3
	Resultat av fastighetsförsäljningar	1 259	735
	Resultat från andelar i operationella intresseföretag	12	7
	Rörelseresultat	4 349	3 296
Nya Affärer	EBITDA	600	696
	Av- och nedskrivningar	-208	-264
	Resultat av verksamhetsförsäljningar	215	
	Rörelseresultat	607	432
Övrigt	EBITDA	-364	-328
	Värdeförändring förvaltningsfastigheter	72	
	Av- och nedskrivningar	-42	-51
	Resultat av fastighetsförsäljningar		12
	Resultat av verksamhetsförsäljningar		-29
	Rörelseresultat	-334	-396
Totalt	EBITDA	5 013	6 526
	Värdeförändring förvaltningsfastigheter	1 581	940
	Av- och nedskrivningar	-6 101	-5 802
	Resultat av fartygsförsäljningar	369	336
	Resultat av verksamhetsförsäljningar	215	-9
	Resultat av fastighetsförsäljningar	1 259	747
	Resultat från andelar i operationella intresseföretag	-105	72
	Rörelseresultat	2 232	2 809

Av- och nedskrivningar per rörelsesegment

		1 januari–31 december	
MSEK		2018	2017
Färjelinjer		1 616	1 418
Offshore Drilling		3 320	3 197
Shipping	RoRo	212	250
	Bulk	664	588
	Övrigt	35	31
Totalt		911	868
Fastigheter		4	3
Nya Affärer		208	264
Övrigt		42	51
Totalt		6 101	5 802

Av- och nedskrivningar per tillgångsslag

		1 januari–31 december	
MSEK		2018	2017
Fartyg		5 133	4 911
Vindkraftverk		63	125
Inventarier		482	387
Byggnader, mark		59	55
Hamnanläggningar		175	159
Totala materiella tillgångar		5 912	5 638
Immateriella tillgångar		189	164
Totala avskrivningar		6 101	5 802

I totala avskrivningar 2018 ingick avskrivningar på fartyg under finansiella leasingavtal med MSEK 308. Under 2017 fanns inga fartyg under finansiella leasingavtal.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar per rörelsesegment

		1 januari–31 december	
MSEK		2018	2017
Färjelinjer		1 914	2 130
Offshore Drilling		1 836	1 236
Shipping	RoRo	374	59
	Bulk	320	959
	Övrigt	17	122
Totalt		711	1 140
Fastigheter		2 898	2 333
Nya Affärer		205	195
Övrigt		14	40
Totalt		7 578	7 074

FORTS. NOT 3

Tillgångar per rörelsessegment

MSEK		31 december	
		2018	2017
Färjelinjer		18 359	17 214
Offshore Drilling		29 933	28 271
Shipping	RoRo	1 632	1 719
	Bulk	10 017	9 420
	Övrigt	1 329	1 240
Totalt		12 978	12 379
Fastigheter		37 738	40 338
Nya Affärer		8 168	9 661
Övrigt		10 873	11 546
Totalt		118 049	119 409

Geografisk information

Koncernens shippingverksamhet inom Stena RoRo och Stena Bulk bedrivs till största delen mellan hamnar världen runt under längre eller kortare kontrakt. Dessa verksamheter fördelas ej per geografiskt område.

Affärsområdena Färjelinjer och Fastigheter bedriver verksamhet främst i Skandinavien och övriga Europa. Offshore Drilling har verksamhet över hela världen.

Totala intäkter per geografiskt område

MSEK		1 januari–31 december	
		2018	2017
Skandinavien		16 756	15 201
Övriga Europa		10 093	10 152
Övriga marknader		1 785	3 627
Ej fördelat		6 096	4 743
Totalt		34 730	33 723

Tillgångar per geografiskt område

MSEK		31 december	
		2018	2017
Skandinavien		45 483	51 607
Övriga Europa		37 290	28 489
Övriga marknader		23 488	28 646
Ej fördelat		11 788	10 667
Totalt		118 049	119 409

NOT 4. FÖRSÄLJNING AV ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK		1 januari–31 december	
		2018	2017
Fartyg	Försäljningspris	622	1 106
	Redovisat värde	–253	–770
	Resultat från försäljning av fartyg	369	336
Förvaltningsfastigheter	Försäljningspris	7 335	2 096
	Redovisat värde	–6 076	–1 349
	Resultat från försäljning av förvaltningsfastigheter	1 259	747
Verksamheter	Försäljningspris	1 261	950
	Redovisat värde	–1 046	–959
	Resultat från försäljning av verksamheter	215	–9
Totalt	Försäljningspris	9 218	4 151
	Redovisat värde	–7 375	–3 078
Totalt resultat från försäljning av anläggningstillgångar		1 843	1 073

Resultat från försäljning av byggnader och inventarier redovisas i nettoresultatet.

I totala försäljningspriset ingår betalda försäljningsomkostnader med MSEK 48 (35). Vid jämförelse med kassaflödesanalysen finns skill-

nader till följd av att kassaflöde från sålda byggnader och inventarier ingår i kassaflödet och att i kassaflödet gjorts avdrag för likvida medel i sålda bolag.

I försäljning av verksamheter 2017 ingår försäljning av ett joint venture.

NOT 5. ADMINISTRATIONSKOSTNADER

I administrationskostnader inkluderas kostnader för forskning och utveckling med MSEK 45 (42). Ersättning till revisorer avseende revisionsuppdrag samt övriga uppdrag framgår av tabell nedan:

Ersättning till revisorer

MSEK		1 januari–31 december	
		2018	2017
Revisionsuppdraget		26	25
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		1	1
Skatterådgivning		5	2
Övriga tjänster		4	3
Summa		36	31
Revisionsarvode till övriga revisionsfirmor		1	2
Koncernen totalt		37	33

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning samt övriga arbetsuppgifter som ankommer på bolagets revisor att utföra. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget innebär andra kvali-

tetssäkringstjänster som ska utövas enligt författning, bolagsordning, stadgar eller avtal. Skatterådgivning innehåller både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet. Övriga tjänster är andra uppdrag.

NOT 6. INVESTERINGAR REDOVISADE ENLIGT KAPITALANDELSMETODEN OCH ÖVRIGA SAMARBETSARRANGEMANG

Under denna rubrik redovisas samtliga intresseföretag, joint ventures och övriga samarbetsarrangemang. Som övriga samarbetsarrangemang har en gemensam verksamhet identifierats men bedöms ej vara av väsentlig karaktär. Intresseföretag och joint ventures rapporteras enligt kapitalandelsmetoden medan gemensamma verksamheter redovisas som parternas andel av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Se även not 1 under rubriken "Andelar i intresseföretag, joint ventures och övriga samarbetsarrangemang".

Intresseföretag delas upp i strategiska innehav och övriga innehav. Resultat från övriga innehav, mer direkt hänförliga till rörelsen, redovisas i rörelseresultatet medan strategiska innehav redovisas i finansnettot under rubriken "Resultat från andelar i strategiska intresseföretag".

Samtliga joint ventures är hänförliga till rörelsen och redovisas i rörelseresultatet.

I koncernen finns fem innehav som ses som strategiska; Midsona AB (publ), Gunnebo AB (publ), Svedbergs i Dalstorp AB (publ.), NTEX AB och Stena Renewable AB. Stena Renewable är ett nytt intressebolag för 2018 och var tidigare ett helägt dotterbolag.

Per den 31 december 2018 innehas 24% av kapitalet och 28% av rösterna i Midsona AB (publ) (organisationsnummer 556241-5322, säte i Malmö), vilket är oförändrat från föregående år. Stenas värde av Midsona AB:s börsvärde uppgick till MSEK 669 (642). En återföring av tidigare gjorda nedskrivningar har skett under året motsvarande MSEK 127.

Resultatandelen uppgick till MSEK 7 (21).

Per 31 december 2018 innehas 26% av kapitalet och 26% av rösterna i Gunnebo AB (publ) (organisationsnummer 556438-2629, säte i Göteborg), vilket är oförändrat mot föregående år. Värdet av Stenas innehav av Gunnebo AB:s börsvärde uppgick till MSEK 444 (667). En nedskrivning har skett under året motsvarande MSEK -276. Resultatandelen uppgick till MSEK 109 (41).

Andelarna i Midsona och Gunnebo har ställts som säkerhet för skulder till kreditinstitut.

Per den 31 december 2018 innehas 26% av kapitalet och 26% av rösterna i Svedbergs i Dalstorp AB (publ.) (organisationsnummer 556052-4984, säte i Tranemo), vilket är oförändrat mot föregående år. Stenas värde av Svedbergs i Dalstorp AB:s börsvärde uppgick till MSEK 120 (196). Resultatandelen uppgick till MSEK 12 (12).

Per den 31 december 2018 innehas 25% av kapitalet och 25% av rösterna i NTEX AB (organisationsnummer 556648-7285, säte i Göteborg). NTEX är inte ett noterat bolag. Resultatandelen uppgick till MSEK 0 (0).

Per den 31 december 2018 innehas 35% av kapitalet och 35% av rösterna i Stena Renewable AB (organisationsnummer 556711-9549, säte i Göteborg), vilket är ett nytt innehav mot föregående år. Stena Renewable är inte ett noterat bolag och var tidigare ett helägt dotterbolag. Resultatandel uppgick till MSEK -1.

De belopp som redovisas i balansräkningen består av följande:

MSEK	31 december	
	2018	2017
Strategiska intresseföretag	2 124	1 459
Övriga intresseföretag och övriga innehav	92	16
Joint ventures	721	708
Totalt	2 937	2 183

De belopp som redovisas i totalresultatet består av följande:

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Strategiska intresseföretag	-34	62
Övriga intresseföretag och övriga innehav	-11	9
Joint ventures	-94	155
Totalt	-139	225

MSEK	Strategiska innehav		Övriga intresseföretag och övriga innehav		Joint Venture		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	1 459	1 338	16	17	708	953	2 183	2 308
Investering	753	109	72	-6		98	825	201
Avyttringar	-4	-1		-2			-4	-3
Återbetalning av kapital								
Resultat från intresseföretag/ joint venture								
– Resultatandel	127	74	-11	9	-94	58	22	141
– Nedskrivning och återförd nedskrivning	-149						-149	
– Övrigt						97		97
Övrigt totalresultat	-12	-13					-12	-13
Utdelning	-50	-48			-74	-57	-124	-105
Omklassificering till dotterbolag						-380		-380
Omräkningsdifferenser				-2	43	-73	43	-75
Övriga förändringar			15		138	11	153	11
Bokfört värde vid årets utgång	2 124	1 459	92	16	721	708	2 937	2 183

I posten andelar i intresseföretag avseende de strategiska innehaven ingår per 31 december 2018 goodwill med MSEK 718 (554).

Sammanfattande information om koncernens andel av resultat och totalresultat

Nedan visas finansiell information i sammandrag om koncernens intresseföretag och joint ventures, vilka redovisas med kapitalandelsmetoden. Informationen avser Stena AB koncernens andel av de

belopp som redovisas i bolagens bokslut justerade för skillnader i redovisningsprinciper mellan koncernen och bolagen.

MSEK	Strategiska intresseföretag		Övriga intresseföretag och övriga innehav		Joint Venture		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Resultat	-22	74	-11	9	-94	155	-127	238
Övrigt totalresultat	-12	-13					-12	-13
Totalt	-34	62	-11	9	-94	155	-139	225

FORTS. NOT 6

Nedan visas bolagens tillgångar (inklusive goodwill), skulder, eget kapital, intäkter och resultat för koncernens väsentliga intresseföretag och

joint ventures. Dessutom visas bolagens påverkan på Stena AB koncernens resultat och dess bokförda värde i koncernen.

Strategiska innehav

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncern-resultat total	Bokfört värde
2018									
Midsona AB (publ)	Sverige	3 699	2 069	1 630	2 852	129	24%	134	441
Gunnebo AB (publ)	Sverige	4 856	3 769	1 087	5 128	-683	26%	-167	629
Svedbergs i Dalstorp AB (publ)	Sverige	504	342	163	622	41	26%	12	202
NTEX AB	Sverige	306	240	66	1 336	7	25%		100
Stena Renewable AB	Sverige	2 918	925	1 993	190	-34	35%	-1	752
Totalt								-22	2 124

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncern-resultat total	Bokfört värde
2017									
Midsona AB (publ)	Sverige	2 857	1 307	1 550	2 173	84	24%	32	331
Gunnebo AB (publ)	Sverige	5 701	3 835	1 866	5 991	160	26%	18	826
Svedbergs i Dalstorp AB (publ)	Sverige	505	337	168	639	47	26%	12	202
NTEX AB	Sverige	285	262	23	1 124	28	25%		100
Totalt								62	1 459

Övriga intresseföretag och övriga innehav

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncern-resultat total	Bokfört värde
2018									
Örgryte Bostad AB	Sverige	116	274	-158	48	-5	20%	4	7
Collectius AG	Schweiz	317	181	136	103	12	28%		85
Golden Avenue (GSW) PTE Ltd ¹	Singapore	52	96	-44	30	-14	30%	-13	
Golden Adventure (GSW) PTE Ltd ¹	Singapore	55	76	-21	46	-6	30%	-6	
Totalt								-15	92

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncern-resultat total	Bokfört värde
2017									
Örgryte Bostad AB	Sverige	53	207	-154	49	19	20%	4	2
Collectius AG	Schweiz	144	124	20	17	6	20%		14
Golden Avenue (GSW) PTE Ltd	Singapore	59	86	-28	30	-1	30%	3	
Investeringar av mindre värde								2	
Totalt								9	16

¹ Intresseföretag där negativa andelar har minskat övriga fordringar mot dessa intresseföretag.

Under 2018 har samtliga oredovisade förluster i intresseföretag resultatförts och negativa andelar har minskat övriga fordringar mot intresseföretag med totalt MSEK 19. Föregående år fanns två intresseföretag med oredovisade andelar till ett värde om MSEK -5 och ackumulerat MSEK -12.

Joint venture

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2018									
Nordic Rio LLC	Marshallöarna	326	265	61	49	-30	50%	-17	14
Navigation Gothenburg LLC	Marshallöarna	599	256	343	109	51	50%	20	115
Glacia Limited	Bermuda	465	2	463	86	25	50%	12	231
Northern Marine Australia Ltd	Australien	15	5	11	69	5	50%	3	7
Blå Tomten KB	Sverige	406	376	30	54	15	50%	7	163
Golden-Agri Sten Pte	Singapore	121	57	64	1 646	38	50%	18	32
GSW F Class Pte Ltd ¹⁾	Singapore	466	624	-158	196	-70	50%	-76	
Stenwec 1 P/S	Danmark	301	186	115	46	2	50%	-1	58
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX I	Cypern	273	261	11	48	-7	50%	-4	6
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX III	Cypern	293	287	6	48	-7	50%	-4	3
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX VII ¹⁾	Cypern	295	307	-12	48	-8	50%	-4	
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX VIII ¹⁾	Cypern	303	315	-12	48	-8	50%	-3	
Partrederiet SUST I DA	Norge	6	3	3	52	-137	50%	12	2
Partrederiet SUST III DA	Norge	289	8	281	73	-4	50%	-7	90
Asahi Stena Tankers Pte Ltd ¹⁾	Singapore	66	168	-102	55	-43	50%	-50	
Totalt								-94	721

MSEK	Registrerings-land	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Intäkter	Årets resultat	Ägarandel	Koncernresultat total	Bokfört värde
2017									
Nordic Rio LLC	Marshallöarna	379	293	85	55	3	50%	-1	29
Navigation Gothenburg LLC	Marshallöarna	562	292	270	107	56	50%	23	87
Glacia Limited	Bermuda	414	9	405	85	22	50%	11	203
Northern Marine Australia Ltd	Australien	13	5	8	45	3	50%	1	5
Blå Tomten KB	Sverige	383	367	15	48	5	50%	3	156
Golden-Agri Stena Pte	Singapore	104	47	57	1 439	35	50%	18	29
GSW F Class Pte Ltd	Singapore	490	571	-80	203	2	50%	11	
Stenwec 1 P/S	Danmark	328	216	112	48	3	50%	1	55
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX I	Cypern	269	252	17	48	-5	50%	-3	9
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX III	Cypern	288	276	12	48	-4	50%	-2	6
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX VII	Cypern	289	293	-4	47	-6	50%	-3	-2
Golden Stena Bulk IMOIIIMAX VIII	Cypern	305	309	-4	48	-4	50%	-2	-2
Partrederiet SUST I DA	Norge	242	3	239	125	33	50%		43
Partrederiet SUST III DA	Norge	277	14	263	93	13	50%	1	90
Totalt								58	708

¹⁾ Joint venture där negativa andelar har minskat övriga fordringar mot dessa joint ventures.

Under 2018 har samtliga oredovisade förluster i joint ventures resultatförs och negativa andelar har minskat övriga fordringar mot joint ventures med totalt MSEK 138. Föregående år fanns två joint ventures med oredovisade andelar till ett värdet om MSEK -27 och ackumulerat MSEK -67.

NOT 7. FINANSNETTO

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag (se not 6)	-22	74
Erhållna utdelningar från aktieinnehav	57	52
Erhållna utdelningar från finansiella tillgångar	90	44
Erhållna utdelningar	147	96
Realiserat resultat från avyttringar av kortfristiga placeringar	13	16
Realiserat resultat från avyttringar av aktier värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	6	437
Nedskrivning av aktier värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		-27
Realiserat resultat från finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen	78	-47
Orealiserat resultat från kortfristiga placeringar	13	-7
Orealiserat resultat från finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-242	193
Resultat från värdepapper	-132	565
Ränteintäkter	326	273
Ränteintäkter	326	273
Räntekostnader	-2 147	-2 110
Räntekostnader	-2 147	-2 110
Valutaeffekter hänförliga till tradingverksamhet	41	-4
Valutaomräkningseffekter	-18	-57
Valutavinst/förlust	23	-61
Upplösning av kapitaliserade finansieringskostnader	-163	-143
Löftesprovision	-41	-48
Bankavgifter	-21	-12
Övriga finansiella kostnader	-96	-100
Övriga finansiella intäkter och kostnader	-322	-303
Finansnetto	-2 127	-1 466

Det har inte varit någon materiell ineffektivitet i våra kassaflödessäkringar.

Upplösning av kapitaliserade finansieringskostnader avser periodisering av kostnader för vissa långfristiga lån och leasingförpliktelser över löptid för sådana lån. Se not 31.

NOT 8. SKATTER

Resultat före skatt fördelas geografiskt enligt följande:

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Sverige	4 312	2 038
Utanför Sverige	–4 207	–695
Totalt resultat före skatt	105	1 343

Aktuell och uppskjuten skatt fördelas enligt följande:

Aktuell skatt

Periodens skattekostnad, Sverige	–20	–12
Periodens skattekostnad, utanför Sverige	–217	–146
Justering av skatt hänförlig till tidigare år, utanför Sverige	–114	–91
Total aktuell skatt	–351	–249

Uppskjuten skatt

Periodens skattekostnad, Sverige	–222	–231
Justering av skatt hänförlig till tidigare år, Sverige	–3	46
Periodens skattekostnad/intäkt, utanför Sverige	430	–206
Justering av skatt hänförlig till tidigare år, utanför Sverige	109	–215
Total uppskjuten skatt	314	–605
Total redovisad skatt	–37	–855

Under 2018 uppgick betald skatt till MSEK 151 och återbetald skatt till MSEK 34, vilket ger ett netto av MSEK 117 (166).

Skillnad mellan inkomstskattesats i Sverige och effektiv skattesats, %

Procent	1 januari–31 december	
	2018	2017
Svensk inkomstskattesats	22	22
Effekt av andra skattesatser i utländska dotterföretag	–59	–3
Skatt hänförlig till tidigare år	61	15
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	831	10
Ej avdragsgilla kostnader	86	6
Ej skattepliktiga intäkter	–536	–20
Utnyttjade underskottsavdrag, tidigare ej aktiverade	–256	–5
Omstrukturering		30
Effekt av förändrad skattesats	–238	2
Övrigt	124	7
Effektiv skattesats	35	64

De främsta faktorerna som påverkar den effektiva skattesatsen är möjligheten att värdera och/eller utnyttja underskottsavdrag, tonnagebeskattad redovisningsksamhet samt försäljning av näringsbetingade andelar.

NOT 9. IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK	Goodwill	Varumärken	Linje- rättigheter	Distribu- tionsavtal	IT- investeringar	Övriga immatr. tillg.	Totalt
Anskaffningsvärden							
Ingående balans, 1 januari 2017	2 086	834	925	309	1 006	127	5 287
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)	217		-50		-3	66	230
Investeringar					75	88	163
Försäljningar/utrangeringar	4		-17		-33		-46
Överföringar					72	-76	-4
Kursdifferenser	5	2	4	4	2	-9	8
Utgående balans, 31 december 2017	2 312	836	862	313	1 119	196	5 638
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)	-1					3	2
Investeringar					118	135	253
Försäljningar/utrangeringar					-12		-12
Överföringar				-21	125	-94	10
Kursdifferenser	41	3	23	4	5	9	85
Utgående balans, 31 december 2018	2 352	839	885	296	1 355	249	5 976
Ackumulerade av- och nedskrivningar							
Ingående balans, 1 januari 2017	-54	-128	-294	-307	-720	-13	-1 516
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)			43		2		45
Kursdifferenser		-1	-1	-2	-6		-9
Försäljningar/utrangeringar			24		31		55
Överföringar					4		4
Årets av- och nedskrivningar			-41	-2	-111	-9	-164
Utgående balans, 31 december 2017	-54	-129	-269	-311	-800	-22	-1 585
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)	2						2
Kursdifferenser			-6	-3	-3		-12
Försäljningar/utrangeringar	1				10		11
Överföringar				18			18
Årets av- och nedskrivningar	-1		-44		-135	-9	-189
Utgående balans, 31 december 2018	-52	-129	-319	-296	-928	-31	-1 755
Bokfört värde, 31 december 2017	2 258	707	593	2	319	174	4 053
Bokfört värde, 31 december 2018	2 300	710	566	0	427	218	4 221

Goodwill

Goodwill fördelas på Stena AB koncernens kassagenererande enheter (KGE) identifierade per rörelsesegment. En sammanfattning av fördelningen av goodwill på rörelsesegmentsnivå återfinns nedan.

MSEK	31 december	
	2018	2017
Nya Affärer	1 592	1 564
Färjelinjer	360	355
Övrigt	348	339
Totalt	2 300	2 258

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill sker årligen samt då indikationer på att nedskrivningsbehov föreligger. Återvinningsvärden för en kassagenererande enhet fastställs baserat på beräkningar av nyttjandevärde. De mest väsentliga antagandena för att fastställa nyttjandevärdet är diskonteringsränta och tillväxttakt, utöver förväntningar om verksamhetens framtida utveckling. Diskonteringsräntan före skatt var för Nya Affärer 6–7%. Tillväxttakten för intäkter har inom Nya Affärer bedömts individuellt per bolag fram till år 2023. Under denna period har tillväxttakten för intäkter antagits till i snitt 2–7% per år till och med år 2023. För perioden därefter har tillväxttakten för intäkter antagits till 1,5% per år vilket är baserat på ett försiktigt antagande. En förlängd prognosperiod kan styrkas då samtliga bolag har varit verksamma under en längre tid och har en väl beprövad affärsmodell. Nya Affärer har ett långsiktigt ägarperspektiv och arbetar med att vidareutveckla sina bolagsinnehav genom ett aktivt ägande och finansiell styrka utan någon planerad bolagsavyttring. Samma principer användes inom rörelsesegmentet Nya Affärer föregående år.

Vid prövning av nedskrivningsbehov för goodwill inom Färjelinjer användes en diskonteringsränta på 7% före skatt. Tillväxttakten för intäkter har bedömts individuellt per bolag eller linje och uppgår i genomsnitt till mellan 2 och 5% till och med år 2021 och därefter mellan 0–2%. Per den 31 december 2018 befanns återvinningsvärdena baserade på nyttjandevärde för de kassagenererade enheterna att inte i något fall understiga redovisade värden, varför nedskrivning av tillhörande goodwill ej var nödvändig. Ett antal känslighetsanalyser har även upprättats för att undersöka eventuella nedskrivningsbehov. Vid dessa analyser beräknades värdet med användande av 2 procentenheter högre diskonteringsränta än ovan nämnda diskonteringsränta. Dessa känslighetsanalyser visade inget nedskrivningsbehov för väsentliga kassagenererande enheter.

Varumärken

Varumärken är i allt väsentligt hänförligt till rörelsesegmentet Nya Affärer. Under 2018 har samtliga varumärken inom Nya Affärer testats för eventuellt nedskrivningsbehov. Testerna har utförts enligt samma tillvägagångssätt som för fastställande av nyttjandevärdet för goodwill, se närmare beskrivning ovan. Använd diskonteringsränta före skatt var för de enskilda varumärkena 6–7% samt tillväxttakten för intäkter antas fram till år 2023 vara i snitt 2–7% per år. För perioden därefter har tillväxttakten för intäkter antagits till 1,5% per år. Inget av de utförda testerna påvisade något nedskrivningsbehov. Från och med 2014 görs ingen avskrivning på varumärken då de bedöms ha obestämbar nyttjandeperiod.

NOT 10. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK	Fartyg	Pågående projekt	Vindkraft-verk	Inventarier	Byggnader och mark	Totalt
Anskaffningsvärden						
Ingående balans, 1 januari 2017	80 688	6 016	3 043	5 014	1 979	96 740
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)				-187	1	-186
Investeringar	3 415	1 144	31	205	114	4 909
Försäljningar/utrangeringar	-1 148	-30	-197	-87	-3	-1 465
Överföringar	1 066	-4 698		983	-160	-2 809
Kursdifferenser	-5 776	-373		-277	-24	-6 450
Utgående balans, 31 december 2017	78 245	2 059	2 877	5 651	1 907	90 739
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)		-1		-35		-36
Investeringar	2 703	1 826		140	19	4 688
Försäljningar/utrangeringar	-4 052	-184	-2 877	-137	-56	-7 306
Överföringar	-34	-1 736		1 101	39	-630
Kursdifferenser	4 995	105		304	58	5 462
Utgående balans, 31 december 2018	81 857	2 069	0	7 024	1 967	92 917
Ackumulerade av- och nedskrivningar						
Ingående balans, 1 januari 2017	-37 624	-44	-663	-3 312	-735	-42 378
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)				192		192
Försäljningar/utrangeringar	393	13	197	65	3	671
Kursdifferenser	2 575			154	4	2 733
Överföringar	425			6	84	515
Årets av- och nedskrivningar	-4 911	-8	-117	-387	-55	-5 478
Utgående balans, 31 december 2017	-39 142	-39	-583	-3 282	-699	-43 745
Förvärvade och avyttrade verksamheter (not 29)				15		15
Försäljningar/utrangeringar	3 811	42	642	126	6	4 627
Kursdifferenser	-2 365			-142	-23	-2 530
Överföringar	628			-18	4	614
Årets av- och nedskrivningar	-5 133	-4	-59	-482	-59	-5 737
Utgående balans, 31 december 2018	-42 201	-1	0	-3 783	-771	-46 756
Bokfört värde, 31 december 2017	39 103	2 020	2 294	2 369	1 208	46 994
Bokfört värde, 31 december 2018	39 656	2 068	0	3 241	1 196	46 161

Pågående projekt per balansdagen inkluderar nybeställningar av åtta RoPax-fartyg. Ett RoPax-fartyg beräknas vara färdigställt 2019, tre under 2020, två under 2021 samt de sista två under 2022. Pågående projekt inkluderar även investeringar i offshore-utrustning samt investeringar i scrubbers på såväl IMOMAX- som på RoPax-fartyg i befintlig verksamhet.

Tillsammans uppgår fartygsbeställningarna gentemot varven per balansdagen till MSEK 6 611. I utgående redovisat värde för pågående projekt ingår förskott till varven med MSEK 1 191, offshore-utrustning med MSEK 258, kapitaliserad ränta med MSEK 57 och övriga kapitaliserade kostnader med MSEK 561.

Kapitalisering av ränta för fartygsprojekt uppgick för år 2018 till MSEK 34 och för år 2017 till MSEK 153.

Prövning för nedskrivningsbehov av fartyg sker årligen samt då indikationer på att nedskrivningsbehov föreligger. Återvinningsvärdet

fastställs baserat på beräkning av nyttjandevärde. De mest väsentliga antagandena för att fastställa nyttjandevärdet är diskonteringsränta och tillväxttakt, utöver förväntningar om verksamhetens framtida utveckling. Vid beräkning av nyttjandevärdet har en diskonteringsränta på 7–8% före skatt använts. Tillväxttakten baseras på gällande kontrakt där tillämpligt. Därutöver har tillväxttakten bedömts till mellan 0–3% för åren under fartygets nyttjandeperiod.

Under 2017 skrevs borrhagen *Stena Clyde* ned med MUSD 18,5. Per den 31 december 2018 befanns återvinningsvärdena baserade på nyttjandevärde inte i något fall understiga redovisade värden, varför någon nedskrivning ej bedömdes vara nödvändig innevarande år.

Värderingsintyg upprättade av oberoende värderingsinstitut per 31 december 2018 visar att fartygsflottans marknadsvärde överstiger det bokförda värdet med MSEK 2 690 (291).

NOT 11. HAMNAR

MSEK

Omvärderade anskaffningsvärden

Ingående balans, 1 januari 2017	4 123
Omvärderingar	-7
Försäljningar/utrangeringar	-2
Överföringar	31
Kursdifferenser	-23
Utgående balans, 31 december 2017	4 122

Investeringar	7
Överföringar	58
Kursdifferenser	89
Utgående balans, 31 december 2018	4 276

Akkumulerade avskrivningar

Ingående balans, 1 januari 2017	-464
Omvärderingar	261
Försäljningar/utrangeringar	2
Överföringar	-11
Årets avskrivningar	-159
Utgående balans, 31 december 2017	-371

Kursdifferenser	-6
Årets avskrivningar	-175
Utgående balans, 31 december 2018	-552

Bokfört värde, 31 december 2017	3 751
Bokfört värde, 31 december 2018	3 724

Stena AB koncernen äger hamnar i Sverige, Storbritannien och Nederländerna. Hamnar används i den egna verksamheten och inkluderar hamnanläggningar, terminaler med mera.

Stena AB koncernens redovisningsprincip avseende värdering av hamnar bygger på omvärderingsmetoden. En omvärdering gjordes för samtliga hamnar per 1 januari 2015. Den senaste omvärderingen gjordes för koncernens hamnar i Storbritannien per 31 oktober 2017. Det innebar en effekt på ökat hamnvärde med MSEK 254, fördelat på MSEK -7 på anskaffningsvärde och MSEK 261 på avskrivningar.

Omvärderingen innebar en förändring i omvärderingsreserven i eget kapital, netto efter skatt på MSEK 211.

För att säkerställa värderingen används oberoende värderingsmän för berörda hamnar vid respektive värderingstillfälle.

Det bokförda värdet per 31 december 2018 hade uppgått till MSEK 1 772 (1 766) om hamnar hade varit redovisade till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar.

NOT 12. FÖRVALTNINGSFASTIGHETER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Verkligt värde vid årets ingång	30 413	34 548
Investeringar	1 964	1 497
Omklassificering	245	-5 274
Försäljningar	-56	-1 241
Orealiserade värdeförändringar	1 581	940
Kursdifferenser	178	-57
Verkligt värde vid årets utgång	34 325	30 413
Förvaltningsfastigheter – pågående projekt		
Verkligt värde vid årets ingång	1 126	918
Investeringar	927	834
Omklassificering slutförda projekt	-263	-523
Försäljningar	-720	-106
Kursdifferenser	3	3
Verkligt värde vid årets utgång	1 073	1 126
Totalt verkligt värde förvaltningsfastigheter vid årets utgång	35 398	31 539
Förvaltningsfastigheter – påverkan på periodens resultat		
MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Hysesintäkter	2 661	2 710
Direkta kostnader	-893	-917
Värdering av förvaltningsfastigheter	1 581	940
Totalt	3 349	2 734

Förvaltningsfastigheter avser Stena AB koncernens kommersiella bestånd av bostads- och kontorsfastigheter.

Värdering av fastighetsbeståndet sker vid årsskiftet samt varje kvartal. Varje enskild fastighets verkliga värde bedöms genom att använda direktavkastningsmetoden. Driftsöverskottet baseras på marknadsmässiga hyresintäkter minskat med hyresvakanser på 0–1% för bostadsfastigheter och 0–15% för kommersiella fastigheter. Bedömning av avkastningskraven är baserad på information om marknadens förräntningskrav på köp och försäljningar av jämförbara fastigheter i liknande områden. I bedömningen har även hänsyn tagits till fastighetstyp, teknisk standard och byggnadskonstruktion. Vid värderingen den 31 december 2018 användes följande direktavkastningskrav.

Område	Direktavkastningskrav %	
	Bostäder	Kommersiellt
Sverige	1,85–5,00	4,25–7,5
Eurozon	n/a	3,80–10,4

Det uppskattade marknadsvärdet för förvaltningsfastigheter var MSEK 35 398 varav MSEK 30 054 är hänförligt till de svenska förvaltningsfastigheterna. Förra årets värde var MSEK 31 539 varav MSEK 27 016 var hänförligt till svenska fastigheter.

För att säkerställa värderingen till verkligt värde har en extern värdering utförts på samtliga fastigheter som under 2018 har avyttrats till Stena Sessan AB.

Vid värdering av övriga förvaltningsfastigheter till verkligt värde (bedömt marknadsvärde) används en intern värderingsmodell. Den interna värderingen bygger på en avkastningsvärdering, vilket innebär att varje enskild fastighets nettohyresintäkt divideras med avkastningskravet för den aktuella fastigheten. I driftsnettot har antaganden gjorts avseende hyresintäktsnettot, samt vakanser. Antagandena har baserats på marknadsantaganden om dessa kassaflöden. Historiska utfall, budget samt normaliserade kostnader har varit en del av dessa antaganden. Olika avkastningskrav har använts för olika marknader och typer av fastigheter.

För att säkerställa denna värdering har även en extern värdering utförts av Cushman & Wakefield för de svenska fastigheterna. Värderingen har gjorts på 24% av värdet på samtliga förvaltningsfastigheter, exklusive pågående projekt och nyförvärvade fastigheter. Dessa utvalda fastigheter representerar dock 80% av fastighetvärdet vad avser fastighetstyp, teknisk standard och byggnadskonstruktion.

Externa värderingar har gjorts på 52% av de utländska förvaltningsfastigheterna.

Vid en jämförelse mellan de interna och externa värderingarna ligger de interna värderingarna inom ett normalt värdeintervall om +/- 10% jämfört de externa värderingarna.

NOT 13. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Ingående bokfört värde	6 506	7 253
Tillkommit	3 344	4 814
Avgått	-4 027	-4 936
Omklassificering		-351
Förändring av orealiserat resultat över resultaträkningen	-317	-82
Förändring av orealiserat resultat via övrigt totalresultat	-105	-62
Kursdifferenser	290	-130
Utgående bokfört värde	5 691	6 506

MSEK	2018	2017
Övriga långfristiga värdepapper klassificeras som:		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	3 886	1 087
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	1 805	5 419
Totalt	5 691	6 506

Övriga långfristiga värdepapper avser koncernens aktieinnehav, fonder och obligationer, vilka redovisas till verkligt värde. Aktier till ett värde av MSEK 1 185 (1 146) har ställts som säkerhet för skulder till kreditinstitut.

NOT 14. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR

MSEK	Uppskjutna skattefordringar	Andra långfristiga fordringar	Andra långfristiga värdepapper	Aktiverade kostnader	Totalt
Ingående bokfört värde 1 januari 2017	1 356	1 749	1 104	452	4 661
Tillkommit	35	202	27	40	304
Avgått	-100	-51	-35	-129	-314
Omvärderingar resultaträkningen	-414	-2	52		-364
Omvärderingar övrigt totalresultat	-15	-13			-28
Förvärvade och avyttrade bolag	1				1
Omklassificering	28	2 860		3	2 891
Kursdifferenser	-39	-175	17	-30	-226
Utgående bokfört värde 31 december 2017	853	4 570	1 165	336	6 925

MSEK	Uppskjutna skattefordringar	Andra långfristiga fordringar	Andra långfristiga värdepapper	Aktiverade kostnader	Totalt
Tillkommit	127	425	19	143	714
Avgått	-242	-267	-50	-133	-692
Omvärderingar resultaträkningen	170	-3	192		359
Omvärderingar övrigt totalresultat	176				176
Förvärvade och avyttrade bolag	12				12
Omklassificering	575	1		-1	575
Kursdifferenser	64	279	41	20	404
Utgående bokfört värde 31 december 2018	1 735	5 005	1 367	365	8 473

Uppskjutna skattefordringar avser outnyttjade förlustavdrag. Omklassificering inkluderar nettoredovisning mot uppskjutna skatteskulder. Se not 8 och not 20. Andra långfristiga värdepapper avser innehav av ej noterade aktier och fonder. Dessa aktier redovisas som Obligatoriska och värderas via resultaträkningen. Andra långfristiga fordringar per 31 december 2018 inkluderar en långfristig fordran om

MSEK 3 420, som är relaterad till kravet på Samsung Heavy Industries Co Ltd (SHI) från uppsägningen av kontraktet för byggnationen av Stena Midmax, en semi-submersible borrhigg. Det totala kravet på SHI uppgår till MSEK 4 233 plus ränta. SHI har bestridit Stenas rätt att häva avtalet och parterna är nu inbegripna i ett skiljedomsförfarande i London.

FORTS. NOT 14

Andra långfristiga värdepapper

MSEK		Antal/Andel	Bokfört värde
<i>Dotterbolagens innehav</i>			
CBRE Dutch Office Fund	Nederländerna	5,8%	882
Airport Real Estate Management BV.	Nederländerna	20,2%	388
Övriga			97
Totalt andra långfristiga värdepapper			1 367

NOT 15. VARULAGER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Bunker- och smörjoljor	290	219
Försäljningsvarulager	271	232
Råvaror och förnödenheter	199	209
Varor under tillverkning	76	139
Färdiga varor	153	152
Totalt	989	951

NOT 16. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

MSEK	31 december	
	2018	2017
Kundfordringar		
Kundfordringar har klassificerats utifrån förfallotidpunkt		
Ej förfallna	1 672	1 717
Förfallna upp till 30 dagar	737	559
Förfallna mer än 30 dagar	341	309
Totalt	2 750	2 585
Övriga fordringar		
Kortfristiga fordringar, närstående bolag	201	104
Skattefordran	120	204
Övriga kortfristiga fordringar	2 001	1 972
Totalt	2 322	2 280
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader	822	795
Upplupna intäkter - Avtalstillgångar	635	627
Upplupna intäkter - Övriga	623	565
Totalt	2 080	1 987
Totalt kortfristiga fordringar	7 152	6 853

Avtalsfordringar består främst av upparbetad tid för entreprenadavtal men även upplupna intäkter för service och produkter. Övriga upplupna intäkter består främst av upplupna ränteintäkter.

Det bokförda värdet av fordringarna är lika med det verkliga värdet. I kundfordringar ingår reservering för osäkra fordringar med 45 MSEK (42). I försäljningskostnaderna ingår avsättning för kundförluster med MSEK 12 (59).

Följande tabell visar förändringen av avtalstillgångar under 2018.

MSEK	2018
Ingående balans	627
Avtalsfordringar vid ingången av perioden som reglerats under året	-399
Nya avtalsfordringar under året som finns kvar vid årets utgång	395
Övriga förändringar	7
Omräkningsdifferenser	5
Utgående balans	635

NOT 17. KORTFRISTIGA PLACERINGAR

MSEK	31 december	
	2018	2017
Kortfristiga placeringar, eget kapital- och skuldinstrument	202	262
Spärrade medel	701	603
Totalt	903	865

Det bokförda värdet av de kortfristiga placeringarna är lika med det verkliga värdet. Kortfristiga placeringarna ingår i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen.

Av det totala värdet har MSEK 162 (0) spärrats som säkerhet för vissa banklån, se not 28.

NOT 18. LIKVIDA MEDEL

MSEK	31 december	
	2018	2017
Kassa och bank	1 883	2 248
Totalt	1 883	2 248

NOT 19. EGET KAPITAL

Utdelning per aktie (SEK)

2017	4 100
2018	1 000

Specifikation av reserver

MSEK	Verkligtvärde- reserv	Säkrings- reserv	Omvärderings- reserv	Omräknings- reserv	Total
Ingående eget kapital 1 januari 2017	378	-1 265	1 408	3 106	3 627
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt	50				50
Årets förändring säkringsreserv, netto efter skatt					
– värdering av bunkersäkringar		185			185
– värdering av räntesäkringar		187			187
– värdering av valutasäkringar		-223			-223
– säkring av nettoinvestering i utländska dotterbolag		-487			-487
Årets förändring omvärderingsreserv, netto efter skatt			145		145
Årets omräkningsreserv, netto efter skatt				-752	-752
Utgående eget kapital 31 december 2017	428	-1 603	1 553	2 354	2 732
Förändring IFRS 9	-321				-321
Ingående eget kapital 1 januari 2018	107	-1 603	1 553	2 354	2 411
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt	-124				-124
Årets förändring säkringsreserv, netto efter skatt					
– värdering av bunkersäkringar		-194			-194
– värdering av räntesäkringar		3			3
– värdering av valutasäkringar		76			76
– säkring av nettoinvestering i utländska dotterbolag		57			57
Årets förändring omvärderingsreserv, netto efter skatt			-23		-23
Årets omräkningsreserv, netto efter skatt				1 145	1 145
Utgående eget kapital 31 december 2018	-17	-1 660	1 530	3 499	3 352

Verkligtvärdereserv

Reserven omfattar vinster och förluster som uppstår vid omvärdering av finansiella tillgångar som klassificeras som Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI). När en sådan tillgång säljs redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten som hänförs sig till omvärderingen av tillgången i resultaträkningen om det avser ett skuldinstrument. För ett eget kapital-instrument där klassificering över Övrigt totalresultat valts, omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten till Balanserade vinstmedel och omklassificeras inte till resultaträkningen.

Säkringsreserv

Säkringsredovisning tillämpas på inköp av bunker, räntekostnader, transaktioner i valuta annan än funktionell valuta samt investeringar i dotterbolag.

Reserven innehåller vinster och förluster som uppstått vid omvärdering av de säkringsinstrument som utgör effektiva säkringar. Den ackumulerade uppskjutna vinsten eller förlusten redovisas i resultatet i samma period eller i perioder som den säkrade transaktionen påverkar resultatet.

Omvärderingsreserv

Reserven omfattar omvärdering av tillgångsslaget hamnar. Det omvärderade beloppet utgörs av hamnarnas verkliga värde vid omvärderingstidpunkten. I takt med att avskrivningar görs på hamnar löses omvärderingsreserven upp med samma belopp som periodens avskrivning på övervärdet.

Om en hamns redovisade värde ökar till följd av en omvärdering redovisas ökningen i övrigt totalresultat.

Om en hamns redovisade värde minskar till följd av omvärderingen redovisas minskningen i resultaträkningen. Dock ska minskningen redovisas i övrigt totalresultat till den del det finns befintligt kreditsaldo i omvärderingsreserven vad gäller den tillgången.

Omräkningsreserv

Kursdifferenser som är hänförliga till omräkning av Stena AB koncernens utländska dotterbolags funktionella valutor till SEK ackumuleras i omräkningsreserven. Vid försäljning av en utländsk verksamhet redovisas den ackumulerade omräknade valutaeffekten som redovisats i reserven i resultaträkningen och inkluderas i vinsten eller förlusten vid försäljningen.

NOT 20. UPPSKJUTNA SKATTER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Uppskjutna skatteskulder		
Immateriella anläggningstillgångar	272	281
Materiella anläggningstillgångar	5 976	5 235
Finansiella anläggningstillgångar	62	12
Avsättningar	25	28
Övrigt	115	132
Uppskjutna skatteskulder, brutto	6 450	5 689
Uppskjutna skattefordringar		
Immateriella anläggningstillgångar	6	4
Materiella anläggningstillgångar	1 008	426
Finansiella anläggningstillgångar	352	352
Avsättningar	68	23
Underskottsavdrag	4 143	3 752
Övrigt	96	-215
Avgår ej beaktade uppskjutna skattefordringar avseende underskottsavdrag	-2 301	-2 021
Uppskjutna skattefordringar, brutto	3 372	2 321
Netto uppskjutna skatteskulder	3 078	3 368
varav redovisat som:		
Uppskjutna skattefordringar (not 14)	1 735	853
Uppskjutna skatteskulder	4 813	4 221

Uppskjutna skatter har beräknats totalt per land. Netto uppskjutna skattefordringar redovisas under övriga långfristiga tillgångar. Beräkning av uppskjutna skatter är baserat på den nominella skattesatsen i respektive land.

MSEK	2018			2017		
	Skatter via resultaträkningen	Skatter via övrigt totalresultat	Totala skatter	Skatter via resultaträkningen	Skatter via övrigt totalresultat	Totala skatter
Aktuell skatt	-351		-351	-249		-249
Uppskjutna skatter	314	176	490	-606	-15	-621
	-37	176	139	-855	-15	-870

Bolagets underskottsavdrag brutto fördelas enligt följande:

MSEK	31 december	
	2018	2017
Sverige	2 640	3 968
Övriga världen	16 656	12 210
Totalt	19 296	16 178

De flesta underskottsavdrag saknar förfallodatum. Underskottsavdrag på MSEK 5 554 förfaller mellan år 2019 och år 2027 och MSEK 3 591 förfaller efter år 2027.

NOT 21. ERSÄTTNING TILL ANSTÄLLDA

Ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner, hälsovård och andra ersättningar, erläggs till övervägande del genom fortlöpande betalningar till fristående myndigheter eller organ som därmed övertar förpliktelserna mot de anställda, det vill säga genom så kallade avgiftsbestämda planer. Resterande del fullgörs genom så kallade förmånsbestämda planer där förpliktelserna kvarstår inom Stena AB koncernen. För förmånsbestämda planer beräknas Stena AB koncernens kostnader samt värdet av utestående förpliktelser per balansdagen med hjälp av aktuariella beräkningar vilka syftar till att fastställa nuvärdet av utfärdade förpliktelser. De aktuariella antagandena avser diskonteringsränta, inflation, antaganden för dödlighet, löneökningar, förväntad avkastning på tillgångarna samt andra faktorer. Diskonteringsräntan är baserad på långfristiga företags- eller statsobligationer såväl som bostadsobligationer för planerna i Sverige. Tillgångarna består till största del av långfristiga företagsobligationer, statsobligationer samt aktier. Förmånsbestämda planer förekommer inom framförallt Stena AB koncernens dotterföretag i Storbritannien. Andra väsentliga förmånsbestämda planer omfattar tjänstemän i den svenska verksamheten (främst PRI-planen).

Kostnader redovisade i rörelseresultatet inkluderar kostnader för tjänstgöring under innevarande år, kostnader för tjänstgöring under tidigare år, nettoräntekostnader, administrationskostnader samt vinster och förluster vid regleringar. Kostnader redovisas som övrig rörelsekostnad eller administrationskostnad, beroende på de anställdas uppgifter. Effekter av omräkning redovisas i övrigt totalresultat.

En kortfattad beskrivning av de större pensionsplanerna följer nedan.

Storbritannien

Stena AB koncernen deltar i av dotterbolagen fonderade pensionsplaner (Company Schemes) samt har andelar i två industrifonder; Merchant Navy Ratings Pension Fund (MNRPF) och Merchant Navy Officers Pension Fund (MNOF). Koncernen uppskattar sin totala andel i MNRPF till 24% (24%) och i MNOF till 12% (12%), vilket baseras på uppgifter från pensionsplanernas administratörer. Av Stena AB koncernens totala pensionsåtaganden i Storbritannien svarar Stena Line Holding koncernen för cirka 80%. De två industrifonderna är båda stängda för intjänande av pension för aktiva medlemmar.

MNRPF antog en betalningsplan 2001 då Stena AB koncernens andel uppgick till cirka 32%, varvid hälften av planens inbetalningar gjordes av andra arbetsgivare som genomförde frivilliga betalningar. Avtalet med frivilliga inbetalningar upphörde dock 2006 och som ett resultat ökade koncernens andel av underskottet till cirka 60%. Koncernen initierade en rättsprocess mot MNRPF för att fastställa hur underskottet skall fördelas bland de olika arbetsgivarna. Den engelska Court of Appeal fastställde 2011 ett utslag från High Court, att underskottsbetalning till MNRPF kan krävas av alla företag som tidigare deltagit i fonden, inklusive företag som inte längre anställer några medlemmar.

High Court i London meddelade under 2015 att de godkänner pensionsstyrelsens förslag till ny betalningsplan i MNRPF. Detta innebär att Stena AB koncernens andel fastställdes till 20% samt att tidigare underskottsbetalningar från 2001 räknades av framtida underskott.

Vid treårsvärderingen i MNRPF per 31 mars 2014, bestämde pensionsstyrelsen att arbetsgivarna skulle betala 150% av sin underskottsandel för att säkerställa fonderingen i pensionsplanen. Den senaste värderingen, 31 mars 2017 har det framkommit att det finns arbetsgivare som inte har betalningskapacitet, därför har resterande arbetsgivares andelar av fonden ökat, Stena AB koncernens andel har ökat från 20 till 24%. Pensionsstyrelsen har också bestämt att arbetsgivarna ska betala 149% av sin underskottsandel för att säkerställa fonderingen i pensionsplanen, denna ska jämföras med 150% som användes vid förra värderingen. Det utökade betalningskravet ska inte ses som en ökning av skuldandelen utan som en periodisering av totala inbetalningar till pensionsplanen.

Pensionsplanerna (Company Schemes) i Stena AB koncernens dotterbolag ger rätt till ersättningar som är kopplade till de enskilda medlemmarnas slutlön vid det tidigaste av det datum då de lämnar bolaget eller går i pension. Ersättningarna via de två industrifonderna är kopplade till de enskilda medlemmarnas genomsnittliga slutlön enligt ett karriärsindexerat system. Samtliga planer är stängda för nya medlemmar. Under 2017, stängdes även Northern Marine Management Limited Retirement & Death Benefits Scheme och Stena Drilling Limited Final Salary Scheme för intjänande av pension för aktiva medlemmar.

Pensionsplanerna i England fusionerades den 1 april 2017, de olika pensionsplanerna är indelade i sektioner men har en gemensam pensionsstyrelse och ordförande. Tillgångarna för de enskilda pensionsplanerna är separerade och sponsrade av samma bolag som innan sammanslagningen. Styrelsen består av representanter från samtliga pensionsplaner både valda från arbetsgivare och arbetstagare. En oberoende styrelseordförande leder arbetet i pensionsstyrelsen. Investeringarna i fonderna bestäms av investeringskommittén där bolaget har två egna representanter utan beslutsrätt. Under hösten 2017 utsåg den nya fonden gemensam administratör, aktuarie och investment konsult, från 2018 har den nya fusionerade fonden gemensamma rådgivare. Fonderingsnivån för respektive plan bedöms vart tredje år och därefter upprättas en inbetalningsplan i överenskommelse mellan arbetsgivare och förvaltare av pensionsfonden, vilken omfattar planmässiga betalningar tillsammans med underskottsbetalningar som krävs för att möta underskottet mellan tillgångar och skulder. Placeringsstrategin beslutas av pensionsplanens styrelse (trustees) i samråd med arbetsgivarnas representanter i investeringskommittén. Tillgångarna hanteras av pensionsplanernas förvaltare genom oberoende fondförvaltare, på uppdrag av pensionsplanernas styrelser. Respektive pensionsplan regleras av "Trust Deed and Rules" och planerna styrs av fristående pensionsbolag där styrelsen representeras av arbetsgivare och medlemmar.

Sverige

För tjänstemän i Sverige tryggs ITP2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 10 Redovisning av pensionsplanen ITP2 som finansieras genom försäkring i Alecta, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret 2018 har Stena AB koncernen inte haft tillgång till information för att kunna redovisa sin proportion

nella andel av planens förpliktelser, förvaltningstillgångar och kostnader vilket medfört att planen inte varit möjlig att redovisa som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen ITP2 som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Premien för den förmånsbestämda ålders- och familjepensionen är individuellt beräknad och är bland annat beroende av lön, tidigare intjänad pension och förväntad återstående tjänstgöringstid.

Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska metoder och antaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Den kollektiva konsolideringsnivån ska normalt tillåtas variera mellan 125 och 175%. Om Alectas kollektiva konsolideringsnivå understiger 125% eller överstiger 175% ska åtgärder vidtas i syfte att skapa förutsättningar för att konsolideringsnivån återgår till normalintervallet. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premie-reduktioner. Vid utgången av 2018 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 142% (154%).

Andra förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige tryggas främst av pensionsstiftelse i egen regi. Det förekommer inget krav på en lägsta fonderingsnivå. Pensionsutbetalningar till pensionärer sker direkt från Stena AB koncernen och inte från stiftelsens pensionstillgångar.

Övriga länder

Efter en överenskommelse mellan den norska redarföreningen och facken, bestämdes att alla anställda i offshore-industrin ska ändra från förmånsbestämda pensionsplaner till avgiftsbestämda pensionsplaner med retroaktiv effekt från 1 augusti 2016. Ändringen trädde i kraft per den 1 januari 2017. För anställda i Stena Drilling A/S innebar detta att de erhöll en kompensation jämförbar med deras tidigare pensionsförmån. Storebrand Life Insurance garanterar tidigare pensionsförmån och löser därför Stena Drilling A/S från alla pensionsåtaganden.

En allmän förändring har även skett i det Holländska pensionssystemet där de flesta bolag har ersatt förmånsbestämda planer med avgiftsbestämda pensionsplaner. Den här förändringen implementerades i Stena Line Holland BV under 2017. Bolaget garanterar det totala upparbetade pensionsåtagandet.

Information per land 31 december 2017, MSEK	Sverige	Storbritannien	Övriga länder	Totalt
Redovisning i balansräkningen				
Nuvärde av fonderade och ofonderade förpliktelser	576	10 849	369	11 794
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-245	-11 317	-331	-11 893
Totalt (överskott)/underskott	331	-468	38	-99
Varav redovisade som:				
Överskott i fonderade pensionsplaner	92	552		644
Pensioner och liknande förpliktelser	420	84	38	542
Pensioner och liknande förpliktelser, kortfristig del	3			3
Total fonderingsnivå för samtliga planer, %	43	104	89	101
Redovisning i resultaträkningen				
Kostnad för tjänstgöring under innevarande år	8	17		25
Kostnad för tjänstgöring tidigare år			-30	-30
Räntekostnad, netto	9	-4		5
Administrationskostnader		39		39
Omvärdering (vinst)/förlust	23	-268	19	-226
Total kostnad (vinst) för förmånsbestämda planer	40	-216	-11	-187
Huvudsakliga antaganden för värderingen av förpliktsen				
Livslängd, år:				
Män – nuvarande ålder 65	21,7	22,0		
Kvinnor – nuvarande ålder 65	24,0	23,6		
Inflation, % ¹⁾	1,75	3,10		
Diskonteringsränta, %	2,75	2,60		

1) Angiven inflation för Storbritannien avser RPI. Använd CPI är 1,2 lägre än RPI.

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktsen uppgår till 17 år.

FORTS. NOT 21

Information per land 31 december 2018, MSEK	Sverige	Storbritannien	Övriga länder	Totalt
Redovisning i balansräkningen				
Nuvärde av fonderade och ofonderade förpliktelser	669	10 617	379	11 665
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	- 228	-10 959	-344	-11 531
Totalt (överskott)/underskott	441	-342	35	134
Varav redovisade som:				
Överskott i fonderade pensionsplaner	61	456		517
Pensioner och liknande förpliktelser	498	114	35	647
Pensioner och liknande förpliktelser, kortfristig del	4			4
Total fonderingsnivå för samtliga planer, %	34%	103%	91%	99%
Redovisning i resultaträkningen				
Kostnad för tjänstgöring under innevarande år	10	1		11
Kostnad för tjänstgöring under tidigare år		51		51
Räntekostnad, netto	9	-17	1	-7
Administrationskostnader		47		47
Omvärdering (vinst)/förlust	101	506		607
Total kostnad (vinst) för förmånsbestämda planer	120	588	1	709
Huvudsakliga antaganden för värderingen av förpliktelsen				
Livslängd, år:				
Män – nuvarande ålder 65	21,7	21,2		
Kvinnor – nuvarande ålder 65	24,0	23,5		
Inflation, % ¹⁾	2,00	3,30		
Diskonteringsränta, %	2,50	2,80		

1) Angiven inflation för Storbritannien avser RPI. Använd CPI är 1,15 ägre än RPI.

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelsen uppgår till 15 år.

Avstämning av förändring i nuvärdet av förmånsbestämd förpliktelse avseende fonderade och ofonderade förpliktelser, MSEK	2018	2017
Ingående balans 1 januari	11 794	11 365
Kostnad för tjänstgöring under innevarande år	11	25
Kostnader avseende tjänstgöring under tidigare år	51	-30
Administrationskostnader	47	39
Räntekostnader	307	324
Omvärdering till följd av förändrade finansiella antaganden	14	504
Omvärdering till följd av förändrade demografiska antaganden	-163	-92
Omvärdering till följd av erfarenhetsbaserade justeringar	134	-37
Omvärdering till följd av ändrad andel i pensionsplan	-76	554
Inbetalningar av deltagare i pensionsplaner	2	2
Utbetalda förmåner	-669	-615
Uppgörelser	-36	
Valutakursdifferenser	249	-245
Utgående balans 31 december	11 665	11 794

Avstämning av förändring i verkligt värde av förvaltningstillgångar, MSEK

	2018	2017
Ingående balans 1 januari	11 893	11 015
Räntetäkter på förvaltningstillgångar	314	318
Omvärdering till följd av förändrade antaganden	-615	603
Omvärdering till följd av ändrad andel i pensionsplan	-83	552
Inbetalningar av deltagare i pensionsplaner	-1	1
Inbetalningar av avgifter	496	252
Utbetalda förmåner	-663	-687
Uppgörelser	-45	
Valutakursdifferenser	235	-161
Utgående balans 31 december	11 531	11 893

Känslighetsanalysen nedan redogör för effekten på den förmånsbestämda pensionsskuldens storlek vid en förändring av aktuariella antaganden. Känslighetsanalysen är inte avsedd att uttrycka Stena AB kon-

cernens uppfattning om sannolikheten för en ändring. Den baseras på en förändring i ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta.

Känslighetsanalys av förpliktelserna, MSEK

	Sverige	Storbritannien	Övriga länder	Totalt
Livslängd +1 år	35	329	15	379
Inflation +0,5%	77	614	23	714
Diskonteringsränta +0,5%	-50	-780	-29	-859
Diskonteringsränta -0,5%	77	820	34	931

Marknadsvärde av förvaltningstillgångar per kategori, MSEK	2018			2017		
	Marknads-noterade	Ej marknads-noterade	Totalt	Marknads-noterade	Ej marknads-noterade	Totalt
Eget kapitalinstrument	2 964	290	3 254	2 706	337	3 042
Räntebärande värdepapper	6 845		6 845	8 184		8 184
Fastigheter	426		426	418		418
Försäkringsbrev	586		586	43		43
Likvida medel och liknande	420		420	206		206
Totalt	11 241	290	11 531	11 556	337	11 893

Investeringsstrategi och riskhantering

Genom våra förmånsbestämda pensionsplaner är Stena AB koncernen exponerad mot ett antal risker.

Pensionsplanernas skulder är beräknade genom användning av ett antal antaganden, bland annat inflation, dödlighet och diskonteringsränta. Om förvaltningstillgångarna inte uppnår motsvarande avkastning kommer ett underskott att uppstå. Målsättningen för Stena AB koncernens placeringsstrategi är att över tid minska koncernens totala pensionskostnad och för att uppnå detta accepteras ett visst risktagande. Placeringarna är långsiktiga och fördelningen av tillgångsslag säkerställer att investeringsportföljerna är väl diversifierade. Koncern-

ledningen godkänner ramarna för Stena AB koncernens placeringsstrategi av pensionstillgångar. Det slutliga placeringsbeslutet fattas av de lokala pensionsfondernas och stiftelsernas styrelser som rådgör med Stena AB.

Ökad livslängd hos förmånstagare och ökad inflation är de primära riskerna som påverkar den framtida utbetalningens storlek och därmed skuldens omfattning. Koncernledningen bevakar kontinuerligt diskonteringsränta, inflation samt antagande om livslängd för att säkerställa att förvaltningstillgångarna matchas med pensionsförpliktelserna.

NOT 22. SKULDER TILL KREDITINSTITUT

MSEK	2018			2017		
	Kortfristiga	Långfristiga	Totalt	Kortfristiga	Långfristiga	Totalt
Fastighetslån	34	15 226	15 261	41	15 107	15 148
Övriga banklån	1 985	18 452	20 437	2 467	20 474	22 941
Checkkrediter		2 217	2 217		4 967	4 967
Totalt	2 019	35 895	37 914	2 508	40 548	43 056

Avseende skuldernas förfallotid, se not 31.

Redovisade belopp, per valuta, för koncernens upplåning är följande:

MSEK	31 december	
	2018	2017
SEK	14 358	15 644
GBP	313	310
USD	18 991	20 851
EUR	3 885	5 890
Andra valutor	367	361
Totalt	37 914	43 056

Angående ställda säkerheter, se not 28.

NOT 23. OBLIGATIONSÅN

I februari 2007 upptogs en Eurobond uppgående till MEUR 102 till en ränta om 5,875% och med en löptid till och med 1 februari 2019.

I mars 2010 upptogs en Eurobond uppgående till MEUR 200 till en ränta om 7,875% och med en löptid till och med 15 mars 2020.

I januari 2014 upptogs en tioårig obligation på MUSD 600 till en ränta om 7,000% och med en löptid till och med 1 februari 2024. Syftet med transaktionen var att förlänga amorteringsprofilen och amortera ner utestående belopp under existerande kreditfacilitet.

I februari 2014 upptogs ytterligare en tioårig obligation som uppgick till MUSD 350 till en ränta om 5,750%. Säkerheten för denna obligation består av enheterna *Stena DrillMAX* och *Stena Carron*. Syftet med denna transaktion var att förlänga existerande amorteringsprofil och frigöra mer likviditet.

Stena AB koncernen har under 2016 återköpt obligationer till ett nominellt värde om MUSD 73 av våra seniora icke säkerställda obligationer på MUSD 600 som löper till 2024. Stena AB koncernen och dess närstående bolag får när som helst återköpa eller på annat sätt bedriva handel med sina egna obligationer på den öppna marknaden.

Verkligt värde för obligationslånen är per 31 december 2018 MSEK 10 386 (9 942).

Gällande finansiella och operativa kovenanter kopplade till obligationslånen, se not 31.

Emitterat – Förfall	Nominellt	Utestående	Ränta	Verkligt värde 31 december		Redovisat värde 31 december, MSEK	
				2018	2017	2018	2017
2007–2019	MEUR 102	MEUR 102	5,875%	MEUR 102	MEUR 107	1 036	1 002
2010–2020	MEUR 200	MEUR 200	7,875%	MEUR 210	MEUR 220	2 030	1 965
2014–2024	MUSD 600	MUSD 527	7,000%	MUSD 482	MUSD 496	4 665	4 312
2014–2024	MUSD 350	MUSD 350	5,750%	MUSD 332	MUSD 326	3 099	2 864
Totalt						10 830	10 143

Varav

Långfristig del av obligationslån	9 794	10 143
Kortfristig del av obligationslån	1 036	

NOT 24. LEASING

Stena AB koncernen som leasetagare

Operationella leasar inkluderar huvudsakligen charter av tankfartyg på timecharter, färjor på bareboatcharter samt inhyrda hamnanläggningar. Dessutom leasas lokaler, bilar och kontorsutrustning.

Kostnaderna för operationella leasingavtal har utvecklats enligt följande:

MSEK	31 december	
	2018	2017
Rörelsens kostnader	2 584	3 430

Framtida minimileaseavgifter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2018	
	Operationella leasar	Finansiella leasar
2019	2 262	481
2020	966	520
2021	485	517
2022	247	515
2023	188	511
2024 och därefter	2 718	2 209
Summa minimileaseavgifter	6 865	4 754

Framtida minimileaseavgifter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2017	
	Operationella leasar	Finansiella leasar
2018	2 537	18
2019	1 511	19
2020	1 095	15
2021	569	13
2022	358	12
2023 och därefter	1 464	6
Summa minimileaseavgifter	7 534	83

Under 2018 har det tillkommit finansiella leasingavtal avseende fartyg, vilket är förklaringen till ökningen mot föregående år.

Stena AB koncernen som leasegivare

Stena AB koncernen hyr ut fartyg och fastigheter till externa parter under operationella leasingavtal. Bokförda värden för fartyg och fastigheter för extern uthyrning uppgick på balansdagen till:

MSEK	2018			2017		
	Anskaffningsvärde	Ackum. avskrivning	Netto bokfört värde	Anskaffningsvärde	Ackum. avskrivning	Netto bokfört värde
Fartyg	55 944	-28 962	26 982	20 082	-10 188	9 894
Förvaltningsfastigheter	35 398		35 398	31 539		31 539
Totalt	91 342	-28 962	62 380	51 621	-10 188	41 433

Framtida minimileaseintäkter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2018		
	Fartyg	Förvaltningsfastigheter	Totalt
2019	1 653	884	2 537
2020	249	775	1 024
2021		647	647
2022		495	495
2023		402	402
2024 och därefter		2 715	2 715
Summa minimileaseintäkter	1 902	5 918	7 820

FORTS. NOT 24

Framtida minimileaseintäkter uppgick per balansdagen till:

MSEK	2017		
	Fartyg	Förvaltningsfastigheter	Totalt
2018	610	771	1 381
2019	150	670	820
2020	21	536	557
2021		414	414
2022		301	301
2023 och därefter		2 484	2 484
Summa minimileaseintäkter	781	5 176	5 957

Uppgifterna för förvaltningsfastigheter avser kontorsfastigheter men exkluderar bostadsfastigheter, eftersom bostadskontrakt vanligen har en uppsägningstid på högst 3 månader.

NOT 25. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA SKULDER

Förfallotid på balansdagen

MSEK	Förfallotid			Totalt
	1–3 år	4–5 år	Mer än 5 år	
Förutbetalda intäkter, långfristiga	12	10	14	36
Övriga skulder	590	515	889	1 994
Totalt	602	525	903	2 030

NOT 26. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Upplupna kostnader		
Charterhyror och driftskostnader fartyg	486	476
Räntekostnader	914	714
Personalkostnader	482	489
Övriga kostnader	1 795	1 715
Totalt	3 677	3 394
Förutbetalda intäkter – Avtalsskulder	770	747
Förutbetalda intäkter – Övrigt	425	380
Totalt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	4 873	4 521

Avtalsskulder består främst av förutbetalda serviceintäkter. Övriga förutbetalda intäkter består främst av förutbetalda leasing intäkter både för uthyrning av lokal och uthyrning av fartyg.

Följande tabell visar förändringen av avtalsskulderna under 2018.

MSEK	2018
Ingående balans	747
Skulder som förelåg vid ingången av perioden som redovisats som intäkter under året	-677
Nya avtalsskulder som uppkommit under året och finns kvar vid årets utgång	713
Skulder relaterade till kundlojalitets program realiserade under året	-59
Skulder för nya åtagande relaterade till kundlojalitetprogram under året	34
Övriga förändringar	1
Omräkningsdifferenser	11
Utgående balans	770

NOT 27. TILLGÅNGAR SOM INNEHAS FÖR FÖRSÄLJNING

Per den 31 december 2018 finns inga tillgångar som innehas för försäljning. Under 2017 beslutades att avyttra en del av fastighetsbeståndet. En försäljning som har ägt rum under 2018. Det avyttrade fastighetsbeståndet omfattade tillgångar på MSEK 5 898 minus skulder uppgående till MSEK 3 232.

MSEK	31 december	
	2018	2017
Tillgångar klassificerade som innehav för försäljning:		
Materiella anläggningstillgångar		5 898
Totala tillgångar klassificerade som innehav för försäljning	0	5 898
Skulder direkt hänförliga till tillgångar klassificerade som innehav för försäljning:		
Långfristiga skulder		2 630
Uppskjuten skatt		602
Totala skulder direkt hänförliga till tillgångar klassificerade som innehav för försäljning	0	3 232

NOT 28. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

Pantsatta tillgångar

De pantsatta tillgångarna används som säkerheter för olika finansieringar. Panterna kan endast användas av långivarna mot vilka Stena AB

koncernen har misslyckats i att fullgöra sina åtaganden enligt avtal eller att avtalad tid för att åtgärda problemet har löpt ut.

Följande säkerheter har ställts för skulder till kreditinstitut

MSEK	31 december	
	2018	2017
Aktier i dotterbolag	855	732
Fartygsinteckningar	34 059	26 484
Fastighetsinteckningar	16 781	18 370
Andelar i intresseföretag	1 032	1 184
Andra långfristiga värdepapper	1 185	1 146
Kundfordringar	41	37
Kortfristiga placeringar	162	
Övriga pantsatta tillgångar	4	1 576
Totala säkerheter för egna skulder till kreditinstitut	54 119	49 529
Skulder till kreditinstitut inklusive leasingåtagande	42 668	43 139
Totala skulder till kreditinstitut	42 668	43 139

Dessutom är vissa försäkringsavtal pantförskrivna. Inga säkerheter har ställts för andras skulder.

Åtaganden

Borgensförbindelser avser i huvudsak garantier för fastighetslån, fartygsprojekt i intresseföretag samt fullgörandegarantier knutna till vissa dotterbolags rörelseverksamhet.

Utöver vad som angetts i tabellen ovan har ett antal fartyg, hamnanläggningar med mera kontrakterats, för vilka avgifter skall erläggas med MSEK 2 262 under 2019 och MSEK 4 596 från och med 2020. Per balansdagen hade kontrakt tecknats avseende nybeställningar av åtta RoPax-fartyg. Tillsammans uppgick beställningssumman gentemot varven till MSEK 6 611, varav förskott erlagts med MSEK 1 191.

Utöver ovanstående finns det skattetvister med skatteverk.

Följande eventualförpliktelser har lämnats

MSEK	31 december	
	2018	2017
Borgensförbindelser	1 946	2 225
Övriga eventualförpliktelser	193	170
Totalt	2 139	2 395

NOT 29. FÖRVARV OCH AVYTTRINGAR AV VERKSAMHETER

Under 2018 har har två större avyttringar av verksamheter ägt rum och beskrivs nedan. Några förvärv av verksamheter har ej skett.

Avyttringar

Stena Renewable AB

Den 10 september 2018 såldes Stena Renewable AB tillsammans med 14 dotterbolag. Bolaget hade säte i Göteborg, Sverige och bedrev verksamhet inom förnyelsebar energi som var en del av Stena ABs affärsområde Nya Affärer. Dotterbolagen var verksamma i Sverige och koncernen hade vid försäljningstillfället 11 anställda. Försäljningen genererade en vinst för Stena AB koncernen om MSEK 159. Försäljningssumman var MSEK 1 080. Affärsområdet Nya Affärer har sedan köpt tillbaka 35% av Stena Renewable. Innehavet ingår i strategiska intressebolag.

S-Invest Butiks AB

Den 31 augusti 2018 såldes S-Invest Butiks AB (S-Blommor). Bolaget hade sitt säte i Göteborg, Sverige och bedrev handel med blommor och tillbehör som var en del av Stena ABs affärsområde Nya Affärer. Bolaget var verksamt i Sverige och hade vid försäljningstillfället ca 85 anställda. Försäljningen genererade en vinst för Stena AB koncernen om MSEK 58. Försäljningssumman var MSEK 67.

Det sammanlagda värdet av de avyttrade tillgångarna och skulderna framgår av nedan tabell, vilken även visar den kassaflödesmässiga påverkan av avyttringarna. Samtliga förvärvade tillgångar och skulder rapporterades enligt IFRS, alternativt ingen skillnad mot IFRS, vid tiden för förvärvet.

MSEK	2018
Avyttrade tillgångar och skulder	
Materiella anläggningstillgångar	-2 398
Finansiella anläggningstillgångar	-11
Kortfristiga fordringar	-197
Långfristiga skulder	1 377
Kortfristiga skulder	304
Avyttrade nettotillgångar	-925
Goodwill	-4
Totalt	-4
Köpeskillning	1 147
Påverkan på koncernens likvida medel	1 147

Inga utgifter av väsentligt värde finns relaterade till avyttringarna.

NOT 30. KASSAFLÖDESANALYS

Räntebetalningar

MSEK	31 december	
	2018	2017
Betalda räntor	2 187	2 297
Räntebetalningar	326	273

Betald skatt

Under 2018 uppgick betald skatt till MSEK 151 och återbetald skatt till MSEK 34, vilket ger ett netto av MSEK 117 (166).

Investeringsaktiviteter

Övriga investeringar 2018 består främst av reglering av lån till joint ventures och intresseföretag, i likhet med 2017.

Finansiella aktiviteter

Övriga finansiella aktiviteter består 2018 främst av finansieringskostnader, i likhet med 2017.

Finansieringskostnaderna är aktiverade och skrivs av på lånets kontraktstid.

Avstämning av nettoskuld

Nedan analyseras nettoskulden och förändringar av nettoskulden för de presenterade perioderna.

	2016	Kassaflöde	Valutaeffekt	Överföringar	Nya leasar	Omvärdering	2017
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	2 100	-579	-152	1 139			2 508
Långfristiga skulder till kreditinstitut	43 318	2 784	-1 785	-3 769			40 548
Långfristiga obligationslån	10 878		-735				10 143
Kortfristiga obligationslån	2 702	-2 656	-46				0
Balanserade leasingåtagande	81	-398	2	379	19		83
Likvida medel	-1 322	-950	24				-2 248
Övriga långfristiga värdepapper	-7 253	519	442	351		-565	-6 506
Kortfristiga placeringar	-894	50	-19	1		-3	-865
Nettoskuld	49 610	-1 230	-2 269	-1 899	19	-568	43 663

	2017	Kassaflöde	Valutaeffekt	Överföringar	Nya leasar	Omvärdering	2018
Kortfristiga skulder till kreditinstitut	2 508	-1 765	157	1 119			2 019
Långfristiga skulder till kreditinstitut	40 548	-6 325	1 617	55			35 895
Långfristiga obligationslån	10 143		653	-1 002			9 794
Kortfristiga obligationslån	0		34	1 002			1 036
Balanserade leasingåtagande	83	-209	-47	-15	4 942		4 754
Likvida medel	-2 248	426	-61				-1 883
Övriga långfristiga värdepapper	-6 506	727	-399			487	-5 691
Kortfristiga placeringar	-865	165	-158			-45	-903
Nettoskuld	43 663	-6 981	1 796	1 159	4 942	442	45 021

NOT 31. FINANSIELLA RISKFAKTORER OCH FINANSIELL RISKHANTERING

Den här noten beskriver den finansiella riskhanteringen i Stena AB koncernen. Redovisningsprinciper för finansiella instrument beskrivs i not 1 och den finansiella informationen för 2018 och 2017 beskrivs i not 32. Andra noter som inkluderar information som används i not 31 och 32 är not 13 Övriga långfristiga värdepapper, not 14 Övriga långfristiga tillgångar, not 17 Kortfristiga placeringar, not 22 Skulder till kreditinstitut och not 24 Leasing.

Finansiella instrument i Stena AB koncernen består av banklån, derivat, finansiella leasingkontrakt, leverantörsskulder, kundfordringar, obligationer, aktier och andelar samt kassa och korta investeringar.

Den primära risk som uppstår vid handel med finansiella instrument är marknadsrisk som inkluderar ränterisk, valutarisk, prisrisk, kreditrisk och likviditetsrisk. Alla dessa risker hanteras genom efterlevande av den upprättade Finanspolicyen.

Finansiella riskfaktorer

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat.

Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning, "Stena Finans", enligt policies som fastställts av styrelsen. Stena Finans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar skriftliga policies såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, ränterisk, kreditrisk, prisrisk, användning av derivata och icke-derivata finansiella instrument samt placering av överlikviditet.

Koncernen använder sig av finansiella instrument för att reducera risken för större resultatpåverkan från prisförändringar på valuta-, ränte- och oljemarknaderna.

Som grundprincip finansieras anläggningstillgångar med långfristig upplåning i form av obligationslån, banklån och leasing. Varje dotterbolags tillgångar finansieras i lokal valuta och i den mån tillgångar och skulder i respektive valuta inte kan matchas, justeras nettopositionen med hjälp av finansiella instrument.

För att uppnå en önskad valutamix och räntebindningsprofil används olika typer av ränteinstrument såsom swappar till fast ränta, swappar med kombinerad valuta- och räntebindning eller ränteoptioner som binder räntenivån inom vissa intervall.

Valutarisker uppstår dels vid omräkningen till svenska kronor av resultat och balansposter i utländsk valuta och dels vid omräkningen av kassaflöden i utländsk valuta. Dessa valutarisker reduceras genom säkring av valutakurser med terminskontrakt, lån i lokal valuta eller valutaoptionskontrakt.

Prisfluktuationer på bunkerolja, vilka har störst påverkan inom färjerörelsen, hanteras genom fastprisavtal för olika typer av bunkerolja eller genom säkring i finansiella instrument avseende priset på råolja. Som en del i tankverksamheten används i begränsad utsträckning också kontrakt avseende fraktrater så kallade forward freight agreements.

Ovannämnda finansiella risker hanteras huvudsakligen av finansavdelningen i Sverige i enlighet med de befogenhetsramar som anges i koncernens Finanspolicy.

Marknadsrisk – Ränteriskhantering

Koncernen har tillgångar i form av fartyg och fastigheter fördelat på valutorna USD, SEK, EUR och GBP. Skuldportföljen och tillhörande ränterisk fördelas därför mellan dessa valutor. I syfte att säkerställa önskvärda räntenivåer görs regelbundet en översyn och bedömning av koncernens räntebindningsprofil. Denna justeras med hjälp av ränteinstrument som i största möjliga utsträckning matchas mot förfalldagarna på underliggande lån.

Finansiella instrument för ränta såsom futures, swappar eller olika typer av ränteoptioner används för säkring av framtida räntebetalningar. Intäkts- eller kostnadsränta under dessa kontrakt periodiseras och redovisas som en justering av räntekostnaden på den underliggande skulden. Koncernen redovisar upplupna räntebelopp från motparter per bokslutsdagen beräknade i enlighet med villkoren i kontraktet. Generellt har underliggande skulder en längre löptid än de finansiella säkringskontrakten och periodisering av upplupna räntor görs så länge som säkringskontrakten anses utgöra en effektiv del i koncernens totala ränteriskhantering.

Effekter av säkringsredovisning gällande säkring av räntor:

Räntederivat	2018
Marknadsvärde	-1 071
Nominellt belopp	40 225
Förfalldag	2019–2036
Hedge samband	1:1
Förändring av värde, utestående instrument sedan 1 januari	30
Värdeförändring, säkrat objekt som används för att bestämma säkringseffektivitet	-30

Marknadsrisk – Valutarisker

Koncernen är genom sin internationella verksamhet utsatt för olika typer av valutarisker. En betydande del av intäkterna och kostnaderna utgörs av USD men även GBP och EUR förekommer i stor utsträckning. Valutarisker uppstår vid:

- omräkning av utländska dotterbolags nettotillgångar i utländsk valuta (eget kapitalexponering)
- omräkning till balansdagens kurser av respektive koncernbolags finansiella balansposter i utländsk valuta (balansexponering)
- löpande omräkning av verksamhetens kassaflöden i utländsk valuta till respektive bolags funktionella valuta (transaktionsexponering)

Det är koncernens policy att valutasäkra balansexponering, vilken i huvudsak utgörs av upplåning i utländsk valuta (USD och EUR) i bolag med SEK som funktionell valuta. Koncernen säkrar även en stor del av transaktionsexponering i USD, GBP, EUR, CAD, PLN, AUD, NOK och DKK hänförliga till framtida kassaflöden huvudsakligen från Färjelinjer och Offshore Drilling. Försäljning i Färjelinjer avser i huvudsak GBP, EUR, PLN, NOK och DKK samt inköp i USD. Inköp i Offshore Drilling avser i huvudsak USD, GBP och AUD.

Omräkningsdifferenser från nettoinvesteringar

Omräkningsdifferenser från exponering av nettotillgångar i utländska dotterbolag förs direkt till koncernens egna kapital. Derivatinstrument hänförliga till säkring av dessa nettotillgångar, såsom valutaswappar,

FORTS. NOT 31

valutatermins- eller valutaoptionskontrakt värderas till verkligt värde. Resultatet av dessa säkringskontrakt redovisas direkt mot övrigt totalresultat om de anses vara effektiva. Om säkringen inte längre bedöms effektiv redovisas valutaeffekten i finansnettot.

Terminsavdrag eller påslag från valutaswappar eller terminskontrakt redovisas som ränteutäkt eller räntekostnad i koncernens finansnetto.

Bokfört värde på nettotillgångarna i våra dotterbolag i utländsk valuta uppgick per 31 december 2018 till cirka SEK 24,0 miljarder. Nettotillgångarna består främst av svenska kronor, US Dollar, Euro och Brittiska pund. En förändring med 1% av värdet i SEK mot de funktionella valutorna i våra dotterbolag skulle per 31 december 2018 påverka eget kapital med MSEK 194.

Omräkningsdifferenser från balans exponering

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta som uppstår som en följd av bolagets verksamhet omvärderas till balansdagens kurs. Derivatinstrument avseende ekonomisk säkring av värdet på dessa balansposter, såsom valutaswappar, valutatermins- eller valutaoptionskontrakt, värderas till verkligt värde vilket inkluderar en omräkning till balansdagens kurs. Förändringen i verkligt värde bruttoredo visas som kursdifferenser i koncernens finansnetto där också omräkningen av de monetära tillgångarna och skulderna i utländsk valuta redovisas. Terminsavdrag eller påslag från valutaswappar eller terminskontrakt redovisas som ränteutäkt eller räntekostnad i koncernens finansnetto. Enligt koncernens Finanspolicy ska 100% av denna exponering säkras.

Omräkningsdifferenser från transaktionsexponering

Realiserade resultat från valutatermins- eller valutaoptionskontrakt, inklusive betalda eller erhållna premier från optionskontrakt, som avser att säkra förväntade eller kontrakterade framtida kassaflöden i utländsk valuta, periodiseras och redovisas som en justering av den underliggande transaktionen när den inträffar. Terminsavdrag eller påslag från dessa valutaswappar eller terminskontrakt redovisas i koncernens finansnetto om de inte redovisas som kassaflödessäkringar. Säkringskontrakten, som är en effektiv hedge, värderas och redovisas mot övrigt totalresultat. Enligt koncernens Finanspolicy ska 0–100% av denna exponering säkras.

Effekter av säkringsredovisning gällande säkring av valutarisker:

Valutasäkring	2018
Verkligt värde	–29
Nominellt värde	5 242
Förfallostruktur	Jan 2019–Jul 2021
Säkringsförhållande	1:1
Värdeförändring, utestående säkringsinstrument sedan 1 Januari	–53
Värdeförändring, säkrat objekt som används för att bestämma säkringseffektivitet	53

Marknadsrisk – prisrisk

Oljeprisrisker

Koncernen har en exponering mot priset för bunkerolja för fartygsdriften och använder fastpriskontrakt och optioner för att säkra sin oljeprisrisk. Säkringskontrakt ingås regelbundet för att matcha den

underliggande kostnaden för leverans av bunkerolja. Säkringskontrakten, som är en effektiv hedge, värderas och redovisas mot övrigt totalresultat. Resultat från dessa kontrakt periodiseras och matchas mot underliggande exponering. Kontrakten avräknas månatligen och redovisas som en justering av kostnaden för bunkerolja för aktuell period.

Färjelinjer har med nuvarande linjenät en årlig förbrukning av marin bunkerolja och dieselolja vilka tillsammans motsvarar en årsvolym av cirka 3,2 miljoner fat råolja. En del av detta säkras löpande. Kontrakten avräknas månatligen till en volym som svarar mot underliggande förbrukningsvolym.

Effekter av säkringsredovisning gällande säkring av bunker:

Säkring av bunker, swappar	2018
Verkligt värde	–123
Noninellt belopp	4 273
Förfallostruktur	2019–2022
Säkringsförhållande	1:1
Värdeförändring, utestående säkringsinstrument sedan 1 januari	–142
Värdeförändring, säkrat objekt som används för att bestämma säkringseffektivitet	142
Säkring av bunker, optioner	2018
Verkligt värde	13
Nominellt belopp	2 381
Förfallostruktur	2019–2022
Säkringsförhållande	1:1
Värdeförändring, utestående säkringsinstrument sedan 1 januari	13
Värdeförändring, säkrat objekt som används för att bestämma säkringseffektivitet	–13

Aktieprisrisker

Majoriteten av alla aktieinvesteringar i kortfristiga placeringar och övriga långfristiga värdepapper handlas på en aktiv marknad. Därför har ingen likviditets-, motpartsrisk- eller andra osäkerhetsavdrag använts i värderingen. En total risklimit för investeringar och handel i aktier, aktieindex och obligationer har godkänts av styrelsen och utnyttjande av limiter övervakas dagligen. Riskmandaten allokteras per handlare/portfölj och reflekterar en 10% negativ prisförändring i marknaden. Som ett komplement till prisriskhanteringen följs även andra specifika risker, sektorsrisker och geografiska risker upp och rapporteras. En viss del av de totala investeringarna ska göras i likvida värdepapper. Finanspolicyn styr också vilka typer av finansiella instrument som är godkända att handla med. För att reducera kreditrisken vid investeringar i företagsobligationer, finns det vissa godkända gränser avseende kreditbedömningen av utställaren.

Portföljen av aktieinvesteringar är väldiversifierad både vad gäller marknader och branscher. Investeringarna görs inom ramen för vår finanspolicy, både vad gäller risk- och förlustmandat. Per 31 december 2018, ger en förändring av +/- 10% i realiserat värde av alla aktieinvesteringar och obligationsinvesteringar i kortfristiga placeringar och övriga långfristiga värdepapper, en effekt före skatt om +/- MSEK 406 i resultaträkningen och +/- MSEK 181 i övrigt totalresultat.

Finansiell trading

Som en mindre del inom verksamhetsområdet Stena Finans handlas valuta- och ränteinstrument i tradingsyfte. All handel sker inom ramen för riktlinjerna i koncernens Finanspolicy. Alla tradingpositioner värderas till verkligt värde vid boksluten och värdeförändringen förs till periodens resultat.

Kreditrisk

I koncernens operativa verksamhet uppstår kreditrisk i form av kundfordringar. I färjeverksamheten kreditkontrolleras våra kunder löpande med hjälp av erkända kreditupplysningsföretag. Om kreditvärdigheten hos kunden inte är tillfredsställande i enlighet med vår kreditpolicy, krävs kontant betalning. Kunderna i vår drillingverksamhet har vanligen en god kreditvärdighet. I vår RoRo-verksamhet är fartygen vanligtvis uthyrda på långtidskontrakt. Charterhyran betalas i sådana fall i förskott och vi har kontraktuell rätt att återta fartyget och annullera charterkontraktet om kunden inte betalar inom skälig tid. Kundens kreditvärdighet provas innan ett charterkontrakt ingås med hjälp av erkända kreditupplysningsföretag. Om kreditvärdigheten inte är tillräcklig, krävs en garanti från kunden, exempelvis en bankgaranti.

I vår tankverksamhet där fartygen är uthyrda på en spot-charter, analyseras kunden noggrant innan ett kontrakt ingås, i enlighet med våra regler för kvalitetssäkring. Om kunden inte kan klassificeras som "first class" eller det finns historiska anmärkningar vad gäller betalningsförmåga, kan kunden nekas att hyra fartyget, tillhandahålla en bankgaranti eller tvingas betala innan lasten är lossad. När fartyget hyrs ut på långtidskontrakt betalas hyran i förskott och om den inte betalas inom skälig tid har vi kontraktuell rätt att annullera charterkontraktet. Köp och försäljning av fartyg regleras via ett standardiserat överlåtelseavtal (MOA) under vilket fartyget levereras först när köpskillingen finns på säljarens bankkonto.

I vår fastighetsverksamhet betalas hyran i förskott, både vad gäller lägenhets- och lokalkontrakt. Oavsett, görs alltid en kreditkontroll på nya hyresgäster. Hyresgäster till lokaler sätts på regelbunden kreditkontroll under hela hyresperioden. Om en potentiell hyresgäst ej uppfyller kreditkraven enligt vår Finanspolicy, kan denne antingen nekas ett kontrakt, betala i förskott eller tillhandahålla en bankgaranti.

Alla finansiella instrument handlas med motparter som bedöms ha betryggande kreditvärdighet och där villkor och avräkningsrutiner är väl dokumenterade. Normalt ställs inga säkerheter från någondana part för eventuella kreditrisker i finansiella instrument. Samtliga derivat handlas inom ramen för upprättade ISDA-avtal med varje motpart, där fordringar och skulder i marknadsvärden på derivat kvittas vid eventuellt fallissemang. I tabellerna nedan avser kreditexponering summan av positiva marknadsvärden netto per motpart.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk hanteras genom att koncernen innehar tillräckligt med likviditet i form av bankmedel och kortfristiga placeringar, tillgänglig finansiering genom utnyttjade kontrakterade kreditfaciliteter och möjligheten att stänga kortfristiga marknadspositioner i aktier och obligationer. På grund av verksamhetens dynamiska karaktär tillgodoses behovet av flexibilitet i finansieringen genom att upprätthålla en

del av upplåningen i form av kontrakterade kreditramar, under vilka det återkommande kortfristiga likviditetsbehovet kan tillgodoses, så kallade Revolving Credit Facilities.

Ledningen följer noga rullande prognoser för koncernens likviditetsreserv, baserad på förväntade kassaflöden. Detta sker både på lokal nivå i koncernens rörelsedrivande bolag och på central nivå inom finansavdelningen i enlighet med den praxis och de limiter som fastställts för koncernen. Vidare ingår i koncernens policy för likviditetshandling att beräkna förväntade kassaflöden i större valutor och överväga vilken mängd likvida tillgångar som krävs för att möta dessa, att övervaka balansräkningsbaserade likviditetsmått i förhållande till interna och externa tillsynskrav och att upprätthålla planer för skuldfinansiering.

I tabellen på nästa sida visas koncernens finansiella skulder uppdelade efter den tid som på balansdagen återstår fram till den avtalsenliga förfallodagen. De belopp som anges i tabellen är de avtalsenliga, odiskonterade kassaflödena. Flöden i utländsk valuta är omräknade till SEK till balansdagens kurs.

Fastighetslån består av inteckningslån för kommersiella fastigheter inom affärsområdet Stena Fastigheter och är upptagna i SEK respektive EUR. Övriga lån är upptagna för att finansiera förvärv av fartyg och andra tillgångar. Dessa lån är upptagna i USD, GBP, EUR respektive SEK.

Under hösten 2018 refinansierade vi vår existerande Revolving Credit Facility (RCF). Utfallet blev att löptiden förlängdes till 2023 och att den nya kreditramen är MUSD 725. Lån under krediten är säkerställda främst av fartygsinteckningar. Vid utgången av 2018 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 89 varav MUSD 86 verkligen var utnyttjat samt MUSD 3 spärrat för garantier. Vid utgången av 2017 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 396 varav MUSD 393 verkligen var utnyttjat samt MUSD 3 spärrat för garantier.

Sedan 2007 finns ytterligare en Revolving Credit Facility på MUSD 300 som används som en kredit i samband med aktiehandel. Vid utgången av 2018 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 90. Vid utgången av 2017 hade denna kredit utnyttjats med MUSD 140.

Totala utnyttjade checkkrediter och RCFs exklusive ovan nämnda aktiekredit på MUSD 300 uppgick vid utgången av 2018 till MSEK 7 815.

I förfallotabellen på nästa sida inkluderas i "Ej specificerat" krediter som formellt förfaller 2019. Dessa lån klassificeras som långfristiga eftersom avsikten är att omfinansiera dem och därmed förlänga löptiden. "Ej specificerat" inkluderar även utnyttjande i Revolving Credit Facility. Det finns olika finansiella och operativa kovenanter kopplade till Revolving Credit Facility. De huvudsakliga finansiella kovenanterna är (i) att vi behåller omsättningstillgångar och tillgängliga ej utnyttjade faciliteter till minst 125% av konsoliderade kortfristiga skulder, (ii) att vi och våra dotterbolags likvida medel uppgår till minst MUSD 100, (iii) att vår nettoskuld inte överstiger 65% av kapitalbindningen, och (iv) att vi behåller ägandet av de bolag som äger de ställda säkerheterna som vid tidpunkten för utställandet av kreditfaciliteten ingår i Stena AB koncernen.

FORTS. NOT 31

Följande tabell ger en översikt av utestående nominella kontraktsvolymen och kreditrisker:

MSEK	31 december 2018		31 december 2017	
	Nominellt belopp	Kreditrisk	Nominellt belopp	Kreditrisk
Terminskontrakt och swappar avseende valuta	77 901	4	37 305	79
Terminskontrakt och swappar avseende ränta	52 122	172	44 131	66
Swappar och optioner avseende olja	5 595	17	1 766	124
Totalt	135 618	193	83 202	269

Förfallotabell

Per 31 december 2018, MSEK	Totalt	2019	2020	2021–2023	2024–	Ej specificerat
Fastighetslån	15 261	34	28	1 161	13 561	477
Övriga banklån	20 437	1 985	1 569	13 964	2 911	8
Kreditfacilitet	1 417					1 417
Övriga checkkrediter	801					801
Obligationslån	10 830	1 036	2 030		7 764	
Derivatinstrument	2 524	731	592	413	788	
Skulder avseende finansiell leasing	4 753	481	520	1 543	2 209	
Skulder avseende operationell leasing	6 865	2 262	966	919	2 718	
Leverantörsskulder	1 988	1 988				
Totalt	64 876	8 517	5 705	18 000	29 951	2 703

NOT 32. FINANSIELLA INSTRUMENT

Noten beskriver det finansiella resultatet från finansiella instrument inom koncernen. Redovisningsprinciperna för finansiella instrument beskrivs i not 1 och Finansiell riskhantering beskrivs i not 31.

Finansiella instrument per kategori

	Finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen		Finansiella instrument							
MSEK	Verkligt värde option	Innehav för handels-ändamål	Som innehas i säkringssyfte	Som hålles till förfall	Som kan säljas	Lån och fordringar	Övriga finansiella skulder	Totalt bokfört värde	Totalt verkligt värde	
31 December 2017										
Tillgångar										
Övriga långfristiga värdepapper	1 087				5 419			6 506	6 506	
Övriga långfristiga tillgångar	106	378	234		1 059			1 777	1 777	
Kundfordringar						2 585		2 585	2 585	
Kortfristiga placeringar		261				604		865	865	
Övriga fordringar		172	102					274	274	
Totala tillgångar	1 193	811	336	0	6 478	3 189	0	12 007	12 007	
Skulder										
Obligationslån							10 143	10 143	9 942	
Övriga långfristiga skulder		17	1 802					1 819	1 819	
Övriga långfristiga räntebärande skulder							40 548	40 548	40 548	
Kortfristiga räntebärande skulder							2 508	2 508	2 508	
Leverantörsskulder							1 884	1 884	1 884	
Övriga skulder		90	103					193	193	
Totala skulder	0	107	1 905	0	0	0	55 083	57 095	56 894	

	Finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Derivat- instrument för säkring	Verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI)	Upplupet anskaff- ningsvärde	Totalt bokfört värde	Totalt verkligt värde
31 December 2018	Obligatoriska ¹⁾					
Tillgångar						
Likvida medel				1 883	1 883	1 883
Övriga långfristiga värdepapper	3 886		1 805		5 691	5 691
Övriga långfristiga tillgångar (finansiell del)	1 742	459			2 201	2 201
Kundfordringar				2 750	2 750	2 750
Kortfristiga placeringar	202			701	903	903
Övriga fordringar (finansiell del)	324	245			569	569
Totala tillgångar	6 154	704	1 805	5 334	13 997	13 997
Skulder						
Obligationslån				10 830	10 830	10 386
Övriga långfristiga skulder (finansiell del)	24	1 768			1 792	1 792
Övriga långfristiga räntebärande skulder				35 895	35 895	35 895
Kortfristiga räntebärande skulder				2 019	2 019	2 019
Leverantörsskulder				1 988	1 988	1 988
Övriga skulder (finansiell del)	359	372			731	731
Totala skulder	383	2 140	0	50 732	53 255	52 811

¹⁾ Kategorin "Obligatoriska" inkluderar derivat som inte ingår i säkringsredovisningen på totalt MSEK 315. MSEK 374 är inkluderade i i övriga långfristiga tillgångar, MSEK 324 är inkluderade i övriga fordringar, MSEK 24 är inkluderade i övriga långfristiga skulder och MSEK 359 är inkluderade i övriga skulder.

FORTS. NOT 32

Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen

De olika nivåerna indikerar observerbarheten i den underliggande indata som använts när det verkliga värdet beräknas. De investeringar som återfinns i nivå 1 utgörs främst av aktieinnehav. Finansiella instrument i denna nivå avser identiska tillgångar och skulder som handlas på en aktiv marknad och där verkliga värdet baseras på tillgången eller skuldens noterade kurs på balansdagen.

Finansiella instrument i nivå 2 består av valutaterminer och ränteswappar som används för både trading och säkringsändamål. Värdering till verkligt värde för valutaterminer baseras på publicerade termins-

kurser på en aktiv marknad. Värdering av ränteswappar görs utifrån diskonterade kassaflöden baserade på terminsräntor framtagna utifrån observerbara yieldkurvor. Nivå 2 består också av finansiella tillgångar och skulder vars verkliga värde erhålls från extern part och obligationer där värderingen bygger på observerbar marknadsdata som inte är från aktiva marknader. Avseende onoterade fordringar i nivå 2 beräknas det verkliga värdet utifrån diskonterade framtida kassaflöden. I nivå 3 för verkligt värde återfinns de tillgångar och skulder för vilka verkligt värde inte kan erhållas direkt från noterade marknadspriser eller indirekt via värderingsmetoder eller värderingsmodeller som bygger på observerbara marknadspriser eller indata.

MSEK

31 december 2017	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen				
– Derivat		551		551
– Värdepapper	1 208	206	40	1 454
Derivat som innehas i säkringssyfte		336		336
Finansiella tillgångar som kan säljas				
– Eget kapitalinstrument	1 446	663	1 136	3 245
– Skuldinstrument	1 200	1 932	103	3 235
Totala tillgångar	3 854	3 688	1 279	8 821
Skulder				
Finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen				
– Derivat		107		107
Derivat som innehas i säkringssyfte		1 905		1 905
Totala skulder	0	2 012	0	2 012
31 december 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Tillgångar				
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen				
– Derivat		699		699
– Värdepapper	847	3 167	1 419	5 433
– Skuldinstrument			26	26
Derivat som innehas i säkringssyfte		704		704
Verkligt värde via övrigt total resultat				
– Eget kapitalinstrument	618		90	708
– Skuldinstrument		1 093		1 093
Totala tillgångar	1 465	5 663	1 535	8 663
Skulder				
Finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen				
– Derivat		383		383
Derivat som innehas i säkringssyfte		2 140		2 140
Totala skulder	0	2 523	0	2 523

Under året har MSEK 1 093 avseende obligationsinnehav flyttats från nivå 1 till nivå 2 efter förnyad bedömning av marknadsdata. Inga andra flyttar har skett under året.

Specifikation av finansiella instrument i Nivå 3

MSEK	CBRE Dutch Office Fund	Airport Real Estate Management BV	Konvertibelt lån	Equity private placement	Onoterade aktier	Totalt
31 december 2017						
Ingående balans 1 januari 2017	663	335	110	401	88	1 597
Total orealiserad vinst/förlust						
– redovisat i resultaträkningen	47				–2	45
– redovisat i övrigt totalresultat			7			7
Omklassificering			27	–401	–3	–377
Nedskrivning i resultaträkningen			–27			–27
Likvid från köp och försäljningar, netto	–13				36	23
– varav realiserat resultat			–16			–16
Omräkningsdifferens	18	9	3		–3	27
Utgående balans 31 december 2017	715	344	104	0	116	1 279

MSEK	CBRE Dutch Office Fund	Airport Real Estate Management BV	Konvertibelt lån	Equity private placement	Onoterade aktier	Totalt
31 december 2018						
Ingående balans 1 januari 2018	715	344	104		116	1 279
Total orealiserad vinst/förlust						
– redovisat i resultaträkningen	156	32				188
– redovisat i övrigt totalresultat						
Omklassificering						
Nedskrivning i resultaträkningen						
Likvid från köp och försäljningar, netto	–12				58	46
– varav realiserat resultat					–22	–22
Omräkningsdifferens	23	12	8		1	44
Utgående balans 31 december 2018	882	388	112	0	153	1 535

Inga innehav i nivå 3 har flyttats till annan nivå och inga innehav som tidigare klassificerats som nivå 1 eller 2 har flyttats till nivå 3.

FORTS. NOT 32

Information över verkligt värde för nivå 3 instrument

31 december 2018

Innehav	Beskrivning	Verkligt värde per 31 december 2018	Värderings-teknik	Oobserverad data	Bredd av oobserverbar data (sannolikt vägt genomsnitt)	Förhållandet mellan oobserverbar data och verkligt värde	Känslighetsanalys
CBRE Dutch Office Fund	Fonden investerar i kontorsbyggnader enbart i Holland, och består av 12 byggnader	MSEK 882	Uppskattade diskonterade kassaflöden	Framtida utveckling av uthyrningsnivån	Outhyrt sätts till ett vägt genomsnitt på 10,95%	Förändringar i utdelningsnivå leder till lägre/högre verkligt värde	Om uthyrningsnivån och intäkterna ökar/minskar med 10% så blir effekten på verkligt värde +/-147 MSEK
Airport Real Estate Management BV	Fonden består av 16 byggnader (kontor och lager) på Schiphol Airports mark i Holland	MSEK 388	Uppskattade diskonterade kassaflöden	Framtida utveckling av uthyrningsnivån	Outhyrt sätts till ett vägt genomsnitt på 8%	Förändringar i fastighetens uthyrningsnivå leder till ett lägre/högre verkligt värde	Om uthyrningsnivån och intäkterna ökar/minskar med 5% så blir effekten på verkligt värde +/-15 MSEK
Konvertibelt lån	Långfristigt lån	MSEK 112	Uppskattade diskonterade kassaflöden	Ränteläge och kreditrisk	Marknadsräntan bedöms till i genomsnitt 5,0%	Förändringar i ränta eller kreditrisk leder till lägre/högre verkligt värde	Om ränta inklusive kreditrisk förändras med +/- 100 punkter blir effekten på verkligt värde +/- 1 MSEK
Onoterade aktier	En portfölj av onoterade bolag	MSEK 153	Vi använder olika värderingstekniker beroende på den information som finns tillgänglig. Diskonterade kassaflöden och multipel värdering är exempel på våra värderingsmetoder	Räntenivåer, framtida utveckling i olje- och gassektorn samt olika farmaceutiska projekt	N/A	N/A	N/A

Per 31 december 2018 skulle en förändring av +/- 10% i realiserat värde för tillgångar i Nivå 3, ge en effekt av +/- MSEK 144 (4) i resultat före skatt och +/- MSEK 9 (123) i övrigt totalresultat.

Finansiella derivat som är inkluderade i ISDA avtal och är föremål för nettnig

MSEK	Finansiella tillgångar/ skulder brutto	Nettade balanser	Belopp redovisade i balansräkningen	Finansiella instrument som omfattas av ramavtal om kvittning men som inte redovisas netto	Finansiella instrument, nettobelopp
31 december 2017					
Derivat finansiella tillgångar	887	0	887	618	269
Derivat finansiella skulder	-2 013	0	-2 013	-618	-1 395
Totalt	-1 126	0	-1 126	0	-1 126
MSEK	Finansiella tillgångar/ skulder brutto	Nettade balanser	Belopp redovisade i balansräkningen	Finansiella instrument som omfattas av ramavtal om kvittning men som inte redovisas netto	Finansiella instrument, nettobelopp
31 december 2018					
Derivat finansiella tillgångar	1 403	0	1 403	1 210	193
Derivat finansiella skulder	-2 523	0	-2 523	-1 210	-1 313
Totalt	-1 120	0	-1 120	0	-1 120

Räntederivatskontrakt**Utestående räntederivatskontrakt för säkring av ränteexponering**

MSEK	2018		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Kontrakt exklusive CDO/CLO				
Ränteswap rörligt till fast				
– positiv position	27 354	422	16 761	448
– negativ position	23 769	–1 158	27 369	–1 177
Swaption				
– positiv position				
– negativ position	1 000	–48		
Totalt	52 122	–784	44 130	–729

Det verkliga värdet av instrumenten i säkringsredovisningen, uppgår till MSEK –1 071 (–1 088) och är inkluderat i övriga kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

Stena AB koncernen har valt att tillämpa säkringsredovisning på delar av de obligationslån som togs upp till fast ränta under 2014.

Verkligt värde för utestående säkringsinstrument uppgår till MSEK 307. Redovisat värde på lånet hänförligt till säkringsredovisning uppgår till MSEK –243. Värdeförändring av verkligt värde för utestående säkringsinstrument och värdeförändring av redovisat värde på lånet har redovisats i resultaträkningen.

Valutaterminkontrakt

De följande två tabellerna summerar de kontraktuella nettovärdena av koncernens termin-, swap- och optionskontrakt för att säkra balans- och transaktionsexponeringen. Nominellt belopp är bruttobelopp.

Utestående valutaterminkontrakt för balans- och eget kapitalexponering

MSEK	2018		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Valutaterminkontrakt				
– positiv position	3 363	127	949	12
– negativ position	3 425	–160	3 109	–175
Valutaswapkontrakt				
– positiv position	42 270	594	14 311	192
– negativ position	19 617	–769	14 328	–592
Totalt	68 675	–208	32 697	–563

Det verkliga värdet av instrumenten i säkringsredovisningen för eget kapitalexponering, uppgår till MSEK –178 (–467) och är inkluderat i

övriga kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

FORTS. NOT 32

Utestående valutaterminskontrakt för transaktionsexponering

MSEK	2018		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Valutaterminskontrakt				
– positiv position	2 288	72	1 078	35
– negativ position	2 191	–100	199	–2
Valutaswapkontrakt				
– positiv position	449	7	829	14
– negativ position	314	–8	948	–12
Totalt	5 242	–29	3 054	35

Det verkliga värdet av instrumenten i säkringsredovisningen för transaktionsexponering, uppgår till MSEK –29 (141) och är inkluderat i övriga

kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

Oljepriskontrakt – Utestående säkringskontrakt för exponering av bunkerolja

MSEK	2018		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Bunkerolja swapkontrakt				
– positiv position	1 845	140	1 347	165
– negativ position	2 427	–263	419	–39
Bunkerolja optioner				
– positiv position	1 323	12		
– negativ position				
Totalt	5 595	–110	1 766	126

Det verkliga värdet på ovan instrument som säkringsredovisas för exponering av bunkerolja, uppgår till MSEK –110 (126) och är inklu-

derat i övriga kortfristiga fordringar och övriga kortfristiga skulder mot säkringsreserven i eget kapital.

Förfallostruktur på balansdagen – säkringsredovisningsderivat

MSEK	Räntederivat	Valutaderivat	Bunkerderivat	Totalt
2019	–6	13	–134	–127
2020	–38	–230	–4	–273
2021-2023	–339	10	28	–301
2024 och därefter	–688			–688
Totalt	–1 071	–207	–110	–1 388

Tradingkontrakt – Utestående tradingpositioner för finansiell trading

MSEK	2018		2017	
	Nominellt belopp	Verkligt värde	Nominellt belopp	Verkligt värde
Valutaterminer	2 314	11	1 555	3
Valutaoptioner	1 670	6		
Totalt	3 984	17	1 555	3

NOT 33. PERSONAL

Medelantal anställda

	2018		2017	
	Totalt	varav kvinnor	Totalt	varav kvinnor
Moderbolaget				
Företagsledning	3		3	
Övriga	33	21	31	19
Dotterbolag i Sverige	4 108	1 659	4 211	1 657
Totalt Sverige	4 144	1 680	4 245	1 676
Dotterbolag utomlands				
Storbritannien	2 813	733	2 883	846
Danmark	1 013	365	933	309
Nederländerna	625	111	632	125
Tyskland	311	96	304	88
Singapore	164	61	157	57
Indien	155	70	158	66
Sydkorea	149	12	133	12
Spanien	135	10	124	13
Kina	121	29	122	27
Lettland	93	54	47	37
Polen	68	48	64	44
Norge	56	22	54	19
Förenade Arabemiraten	40	4	37	6
Qatar	35	1	35	1
Frankrike	19	5	19	5
Irland	18	12	18	11
USA	18	6	21	6
Ryssland	13	9	17	12
Saudiarabien	12	2	19	4
Cypern	12	3	12	4
Portugal	10	1	10	1
Luxemburg	10	2	9	2
Finland	7	2	4	1
Schweiz	4	3	4	3
Litauen	4	4	4	4
Malaysia	3	1	5	3
Övrigt	13	1	12	
Ombordanställda	1 305	22	1 449	38
Totalt utomlands	7 226	1 689	7 286	1 744
Totalt koncernen	11 370	3 369	11 531	3 420

Ombordanställda avser Offshore Drilling och Shipping, där fartygen opererar internationellt. Inom Färjelinjer (Stena Line) har ombordanställda fördelats per land. Totalt antal ombordanställda i Stena Line var 3 946 (3 837). Antal anställda inklusive externt ombordanställda via Northern Marine uppgår till 15 478 (16 189).

FORTS. NOT 33

Totala personalkostnader

MSEK	2018			2017		
	Moderbolaget	Dotterbolag	Totalt	Moderbolaget	Dotterbolag	Totalt
Löner och andra ersättningar	53	5 256	5 309	48	5 231	5 280
Pensionskostnader	16	411	427	13	422	435
Övriga sociala kostnader	18	698	716	18	657	675
Totalt	87	6 365	6 452	79	6 311	6 390

För svenskesterade fartyg som huvudsakligen används i utrikestrafik har Stena AB koncernen i enlighet med förordningen för konkurrensneutralitet för svensk sjöfart via avräkning i restitution under 2018 erhållit MSEK 416 (412) för mot löner gjorda skatteavdrag samt kostnader för arbetsgivaravgifter. Erhållet belopp har minskat personalkostnaderna.

Förmåner till ledande befattningshavare

Lön till moderbolagets VD och vVD har under året utgått med MSEK 10 (10). Motsvarande pensionskostnader uppgick till MSEK 13 (12). Totala löner och andra ersättningar till moderbolagets styrelsemedlemmar (totalt elva personer, inkl VD), har under året utgått med MSEK 12 (10). Av de löner och ersättningar som lämnats till övriga anställda i Stena AB koncernen avser MSEK 44 (49) andra ledande befattningshavare än VD, vVD och styrelsen (totalt sju personer).

Beträffande pensionsåtaganden gäller för tiden från 65 års ålder de förmåner som utgår enligt den så kallade ITP-planen med kompletteringar för lönedelar utöver 30 basbelopp. VD har ytterligare pensionsavtal som möjliggör pensionsutbetalning från 74 års ålder. Förpliktelsen är avsatt för inom pensioner och liknande förpliktelser. Uppsägningstid är 12 månader och gäller vid ömsesidig uppsägning. Avgångsvederlag kan utgå med 24 månadslöner.

Till styrelsen i moderbolaget har utgått arvode om totalt TSEK 350 (350) varav till styrelsens ordförande TSEK 50 (50) och till VD TSEK 25 (25). Styrelsens ordförande har därutöver fakturerat TSEK 1 250 (913) för löpande konsultationer.

Könsfördelningen i styrelsen är 73% (73) män och 27% (27) kvinnor. Av övriga ledande befattningshavare är 78% (78) män och 22% (22) kvinnor.

NOT 34. UPPLYSNINGAR OM NÄRSTÄENDE

Stena AB koncernen har relationer med övriga företag inom den så kallade Stena Sfären, vilken omfattar de av familjen Sten A Olsson helägda bolagen Stena AB (publ), Stena Sessan AB ("Sessan") och Stena Metall AB jämte dotterbolag. Det delägda bolaget Concordia Maritime AB ("Concordia") är noterat på Stockholms Fondbörs och ägs till 52% av Stena Sessan AB.

Betydande transaktioner mellan Stena AB koncernen ("Stena") och dess närstående:

Concordia

Concordia (publ) och Stena bedriver, via Stena Bulk AB, enligt avtal gemensam charter- och kontraktsverksamhet. Enligt avtalet har Concordia rätt att för varje ny affärsmöjlighet välja om Concordias deltagande skall avse 100, 50 eller 0% av affären. Under 2018 deltog Concordia till 50% i åtta affärer medan under 2017 deltog Concordia till 50% i två affärer. Concordia köper regelbundet tjänster av Stena, framför allt av Stena Bulk AB. Samtliga transaktioner sker med marknadsmässiga villkor och priser. Dessa tjänster avser administration, marknadsföring, försäkringstjänster, teknisk uppföljning, utveckling och kommersiell management avseende Concordias fartygsflotta, befraktningskommission avseende Concordias ägda och infraktade fartyg, operation av eventuella gemensamma charterfartyg samt kontor och kontorsservice för Concordias personal. Totalt har Concordia för dessa tjänster betalat MSEK 54,2 (58,1).

Stena Bulk köpte under december 2018 Concordia Maritimes positioner i fyra inkontrakterade Suezmaxfartyg för MUSD 5,7. Köpet innebär att Stena Bulk, vars andel tidigare uppgick till 50%, nu har full exponering mot Suezmarknaden för de fyra fartygen.

Sessan

Sedan juni 1999 är Stena manager för Sessans 50-procentiga deläggande i det norska partrederi som äger shuttle-tankern *Stena Sirta*, som är uthyrd till och med 2019. Under 2003 ökades uppdraget att även omfatta Sessans 50% deläggande i shuttle-tankern *Stena Spirit*, som hade ett 15-årigt charteravtal med Petrobras i Brasilien. *Stena Spirit* såldes under hösten 2018. Totalt fick Stena ersättningar härför med MSEK 1,1 (1,3).

Under 2018 har Stena Sessan betalat en serviceavgift till Stena Adactum uppgående till MSEK 7,0 (3,5).

Under december 2017 avtalades om att Stena Fastigheter skulle avyttra fastigheter i Uppsala, Stockholm och Göteborg om netto cirka SEK 6,8 miljarder till Stena Sessan koncernen. Större delen av fastigheterna tillträdde under juni 2018. Stena sköter fastighetsförvaltning för Sessans fastigheter. Stena fick ersättning härför uppgående till MSEK 10 (0).

Stena Metall

Stena köper en betydande del av bunkerolja för fartygsdrift från Stena Metall. Inköpen 2018 uppgick till MSEK 2 583 (1 560).

Stena utför vissa tjänster för Stena Metall, för vilket ersättning under 2018 erhöles med MSEK 8 (8).

Stena Metall sålde under december 2018 bolaget Juteskären AB, där fartyget *Stena Scandinavica* igår, till Stena Rederi AB. Fartyget *Stena Scandinavica* har fram till försäljningen chartrats ut till Stena Line Scandinavica AB. Hyran uppgick under 2018 till MSEK 94 (98).

Havgalleskären AB, som ingår i Stena Metall koncernen, chartrar ut fartyget *M/S Mecklenburg Vorpommern* till Stena Line GmbH på en femårig bareboat charter. Hyran under 2018 uppgick till MSEK 64 (51).

Stena Recycling AB har under 2018 betalat MSEK 10 (0) till RFM Fastigheter AB för hyror och fastighetsförvaltning.

Familjen Olsson

Stena hyr kontorslokaler från familjen Olsson. Erlagda hyror uppgick till MSEK 45 (44).

Stena sköter fastighetsförvaltning för ett antal av familjens fastigheter. Stena fick ersättning härför uppgående till MSEK 22 (22).

Stena har förbundit sig att betala livslånga och indexuppräknade pensioner till Dan Sten Olsson.

Stena Switzerland AG har investerat MEUR 8 i ett bolag, Collectius AG, som är delägt av Gustav Eriksson. Stena Switzerland har lånat ut pengar till Collectius på marknadsmässiga villkor om MEUR 14.

NOT 35. HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRETS UTGÅNG

Stena Line, har per den 1 januari 2019, förvärvat stuveriverksamheten från Sartori & Berger.

Under februari 2019 har Hyundai-Glovis och Stena träffat ett avtal om samarbete i Europa. Syftet med detta nystartade joint venture, av vilket parterna äger vardera 50%, är att utveckla nya produkter och tjänster för den europeiska marknaden. Namnet på det nya bolaget är Stena Glovis, och huvudkontoret är placerat i Hamburg. Bolaget började sin verksamhet i mars 2019.

Under mars 2019 beställdes ytterligare ett RoPax fartyg från det kinesiska Avic Weihai varvet. Detta fartyg kommer chartras ut till extern kund.

Under mars 2019 signerade Stena ett avtal om att förvärva 67% i NMT Group. NMT är ett holländskt bolag som bedriver världsomspännande befraktning av bilar, lastbilar och all övrig rullande last.

MODERBOLAGETS RESULTATRÄKNING

MSEK	Not	1 januari– 31 december	
		2018	2017
Nettoomsättning	1	138	124
Administrationskostnader	2	–191	–208
Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader		–2	–13
Rörelseresultat		–55	–97
Resultat från andelar i koncernföretag	3	518	956
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	4	797	–182
Övriga ränteintäkter och liknande poster	5	81	658
Räntekostnader och liknande poster	6	–995	–1 240
Finansnetto		401	192
Bokslutsdispositioner			
Lämnade/erhållna koncernbidrag	7	122	105
Resultat före skatt		468	200
Skatter	8	–288	–49
Årets resultat		180	151

RAPPORT ÖVER TOTALRESULTAT

MSEK	1 januari– 31 december	
	2018	2017
Årets resultat	180	151
Övrigt totalresultat		
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt	–2	–11
Övrigt totalresultat	–2	–11
Summa totalresultat, netto efter skatt	178	140

MODERBOLAGETS BALANSRÄKNING

MSEK	Not	31 december	
		2018	2017
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	9	20 574	20 545
Långfristiga fordringar, koncernföretag	9	5 912	5 510
Långfristiga värdepapper	10	294	306
Övriga långfristiga tillgångar	11	261	527
Totala finansiella anläggningstillgångar		27 041	26 888
Totala anläggningstillgångar		27 041	26 888
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar, koncernföretag		1 504	289
Övriga fordringar		406	36
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	146	67
Totala kortfristiga fordringar		2 056	392
Kassa och bank		0	0
Totala omsättningstillgångar		2 056	392
Summa tillgångar		29 097	27 280
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital, 50 000 aktier à 100 kr		5	5
Reservfond		2	2
Totalt bundet eget kapital		7	7
Balanserat resultat		18 357	18 258
Årets resultat		180	151
Totalt fritt eget kapital		18 537	18 409
Summa eget kapital		18 544	18 416
Långfristiga skulder			
Obligationslån	13	6 695	7 279
Totala långfristiga skulder		6 695	7 279
Kortfristiga skulder			
Obligationslån	13	1 036	
Leverantörsskulder		6	9
Skulder till koncernföretag		2 167	782
Övriga skulder		397	575
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	252	219
Totala kortfristiga skulder		3 858	1 585
Summa eget kapital och skulder		29 097	27 280

MODERBOLAGETS EGET KAPITAL SAMMANSTÄLLNING ÖVER FÖRÄNDRINGAR

MSEK	Aktiekapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Totalt
Eget kapital 31 december 2016	5	2	18 474	18 481
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt			-11	-11
Övrigt totalresultat			-11	-11
Årets resultat			151	151
Summa totalresultat			140	140
Utdelning			-205	-205
Eget kapital 31 december 2017	5	2	18 409	18 416
Årets förändring verkligtvärdereserv, netto efter skatt			-2	-2
Övrigt totalresultat			-2	-2
Årets resultat			180	180
Summa totalresultat			178	178
Utdelning			-50	-50
Eget kapital 31 december 2018	5	2	18 537	18 544

MODERBOLAGETS KASSAFLÖDESANALYS

MSEK	Not	1 januari– 31 december 2018	2017
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		180	151
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Orealiserat resultat för finansiella instrument		-251	632
Valutakursdifferenser		50	99
Uppskjutna skatter	8	288	49
Koncernbidrag		122	105
Övriga ej likvidpåverkande poster		523	210
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		912	1 246
Förändring i rörelsekapital			
Ökning (-)/minskning (+) koncernmellanhavanden		-57	2 649
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		-680	-69
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga rörelseskulder		-178	-281
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-3	3 545
Investeringsverksamheten			
Aktier och andelar samt långfristiga placeringar, netto		-52	-80
Ökning av långfristiga fordringar, koncernföretag			-3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-52	-83
Finansieringsverksamheten			
Utdelning		-50	-205
Koncernbidrag erhållit/utbetalat, netto		105	-420
Amortering av kort- och långfristiga lån	17		-2 826
Övriga finansieringar			-11
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		55	-3 462
Förändring av likvida medel		0	0
Likvida medel vid årets början		0	0
Likvida medel vid årets slut		0	0

NOTER

Om inte särskilt anges, redovisas alla belopp i miljoner kronor (MSEK). Redovisningsprinciper, se not 1 till koncernräkenskaperna.

NOT 1. NETTOOMSÄTTNING

Nettoomsättningen i moderbolaget avser främst utförda tjänster för dotterbolag. Moderbolagets omsättning uppgick till 138 (124), varav 98% (98%) avsåg koncernföretag.

NOT 2. ADMINISTRATIONSKOSTNADER

Ersättning till revisorer MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Revisionsuppdraget	4	4
Skatterådgivning	1	1
Övriga tjänster	2	3
Totalt	7	8

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsen och verkställande direktörens förvaltning samt övriga arbetsuppgifter som ankommer på bolagets revisor att

utföra. Skatterådgivning innehåller både rådgivning och granskning av efterlevnad inom skatteområdet. Övriga tjänster är andra uppdrag.

NOT 3. RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Utdelning har erhållits från Stena International S.A. om MSEK 218 och från Stena Fastigheter AB om MSEK 300.

NOT 4. RESULTAT FRÅN ÖVRIGA VÄRDEPAPPER OCH FORDRINGAR SOM ÄR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Resultat från försäljning av värdepapper		2
Orealiserat resultat för finansiella instrument	–2	
Kursdifferenser	405	–556
Räntetäkter	394	372
Totalt	797	–182

Av moderbolagets räntetäkter avser MSEK 394 (372) koncernföretag.

NOT 5. ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKNANDE POSTER

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Koncerninterna räntetäkter	1	1
Räntetäkter från derivat	55	61
Kursdifferenser		596
Orealiserad värdeförändring på kortfristiga derivatinstrument	25	
Totalt	81	658

NOT 6. RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE POSTER

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Räntekostnader	–573	–540
Upplösning av kapitaliserade finansieringskostnader	–11	–11
Orealiserad värdeförändring på kortfristiga derivatinstrument		–689
Kursdifferenser	–405	
Övriga finansiella kostnader	–6	
Totalt	–995	–1 240

Av moderbolagets räntekostnader avser –32 (–23) koncernföretag.

NOT 7. KONCERNBIDRAG

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Lämnade koncernbidrag		
Stena Adactum AB	–116	–468
Stena RFM AB	–12	–500
Stena Asset Management AB	–5	
Stena Rederi AB	–1 050	
Erhållna koncernbidrag		
Stena Adactum AB	149	468
Stena RFM AB		455
AB Stena Finans	350	150
Stena Asset Management AB	6	
Stena Rederi AB	800	
Totalt	122	105

NOT 8. SKATTER

MSEK	1 januari–31 december	
	2018	2017
Resultat före skatt	468	200
Uppskjuten skatt	–288	–49
Totalt redovisad skatt	–288	–49
Skillnad mellan inkomstskattesats i Sverige och effektiv skattesats fördelas enligt följande		
Skatt enligt gällande skattesats	–103	–46
Effekt av ändrad skattesats	–8	
Ej avdragsgilla kostnader	–263	–217
Upplösning av uppskjuten skatt på temporära skillnader	–28	
Ej skattepliktiga intäkter avseende erhållen utdelning	114	210
Ej skattepliktiga intäkter		4
Redovisad skatteintäkt/skattekostnad	–288	–49

Under 2018 uppgick betald skatt till — (—).

NOT 9. ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

MSEK	Org.nr	Säte	Ägarandel %	Antal 1 000-tal	31 december	
					Bokfört värde 2018	Bokfört värde 2017
Stena Rederi AB	556057-8360	Göteborg	100	25	1 340	1 340
AB Stena Finans	556244-5766	Göteborg	100	500	2 550	2 550
Stena RFM AB	556878-2980	Göteborg	100	1	35	35
Stena Fastigheter AB	556057-3619	Göteborg	100	119	3 282	3 282
Stena Adactum AB	556627-8155	Göteborg	100	500	3 476	3 476
Örbacken Energi AB	556738-0851	Göteborg	100	2	1	
Möckelsjö Energi AB	556756-0882	Göteborg	100	50	6	
Stena Ventures AB	556878-3020	Göteborg	100	1	22	
Stena International S.A.		Luxemburg	100	4 768	9 862	9 862
Totalt andelar i koncernföretag					20 574	20 545

Stena AB har under året förvärvat Örbacken Energi AB, Möckelsjö Energi AB och Stena Ventures AB från Stena Renewable AB.

Dotterföretagens innehav i större koncernföretag

	Säte	Ägarandel %
Stena Bulk AB	Göteborg	100
Stena Line Scandinavia AB	Göteborg	100
Stena Line Holding BV	Holland	100
Stena Holland BV	Holland	100
Stena Line Ltd	Storbritannien	100
Stena Drilling (Holdings) Ltd	Storbritannien	100
Stena North Sea Ltd	Storbritannien	100
Stena Ropax Ltd	Storbritannien	100
Stena Switzerland AG	Schweiz	100
Stena Maritime AG	Schweiz	100

Moderbolaget har följande långfristiga fordringar på koncernföretag

MSEK	31 december 2018 Bokfört värde
AB Stena Finans	5 312
Stena Adactum AB	600
Totalt långfristiga fordringar koncernföretag	5 912
Ingående bokfört värde	5 510
Kursdifferenser	402
Utgående bokfört värde	5 912

En fullständig lista över koncernens samtliga bolag inlämnas till Bolagsverket. För information om intresseföretag och joint ventures, not 6 i koncernräkenskaper.

NOT 10. LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPER

MSEK

Ingående bokfört värde 1 januari 2018	306
Avyttrat	-13
Omvärdering	-2
Kursdifferenser	3
Utgående bokfört värde 31 december 2018	294

MSEK	2018	2017
Långfristiga värdepapper klassificeras som:		
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	64	25
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	230	281
Totalt	294	306

Värdepapperna avser långfristiga innehav av börsnoterade aktier (se not 13 i koncernräkenskaperna).

NOT 11. ÖVRIGA LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR

MSEK	Uppskjutna skattefordringar	Andra långfristiga värdepapper	Aktiverade kostnader	Totalt
Ingående bokfört värde 1 januari 2018	449	60	18	527
Omvärderingar resultaträkningen	-285			-285
Marknadsvärdering		-5		-5
Tillkommit		35		35
Avgått			-11	-11
Utgående bokfört värde 31 december 2018	164	90	7	261

Andra långfristiga värdepapper avser innehav av ej noterade aktier, se not 14 i koncernräkenskaperna. Aktiverade kostnader avser kostnader

för upptagande av obligationslån. Dessa kostnader periodiseras över lånens beräknade återstående löptid. Se not 6.

NOT 12. FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Upplupna ränteintäkter	146	67
Totalt	146	67

NOT 13. OBLIGATIONSÅN

Emitterat – Förfall	Nominellt	Utestående	Ränta	Verkligt värde 31 december		Redovisat värde 31 december, MSEK	
				2018	2017	2018	2017
2007–2019	MEUR 102	MEUR 102	5,875%	MEUR 102	MEUR 107	1 036	1 002
2010–2020	MEUR 200	MEUR 200	7,875%	MEUR 210	MEUR 220	2 030	1 965
2014–2024	MUSD 600	MUSD 527	7,000%	MUSD 482	MUSD 496	4 665	4 312
Totalt						7 731	7 279
Varav							
Långfristig del av obligationslån						6 695	7 279
Kortfristig del av obligationslån						1 036	

NOT 14. UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

MSEK	31 december	
	2018	2017
Upplupna räntekostnader	212	199
Upplupna semesterlöner och sociala avgifter	14	14
Övriga upplupna kostnader	26	6
Totalt	252	219

NOT 15. STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

MSEK	31 december	
	2018	2017
Borgensförbindelser, dotterbolag	28 796	26 720
Borgensförbindelser, övriga	632	748
Totalt	29 428	27 468

NOT 16. PERSONAL

För uppgift om medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader för anställda, se not 33 i koncernräkenskaperna.

NOT 17. AVSTÄMNING AV NETTOSKULD

Nedan analyseras nettoskulden och förändringar av nettoskulden för de presenterade perioderna.

	2017	Kassaflöde	Valutaeffekt	Omvärdering	Omklassificering	2018
Långfristiga obligationslån	7 279		418		–1 002	6 695
Kortfristiga obligationslån			34		1 002	1 036
Övriga långfristiga värdepapper	–306	13	–3	2		–294
Nettoskuld	6 973	13	449	2	0	7 437

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Till bolagsstämans förfogande står följande vinstmedel (TSEK)

Balanserad vinst	18 356 751
Årets resultat	179 877
Fritt eget kapital	18 536 628
<i>Styrelsen föreslår</i>	
att till aktieägarna utdelas	90 000
att som kvarstående vinstmedel balanseras	18 446 628
Totalt	18 536 628

Göteborg den 29 april 2019

Gunnar Brock
Styrelsens ordförande

Dan Sten Olsson
Verkställande direktör

Vivienne Cox
Styrelseledamot

Karl-Christian Fredrikson
Styrelseledamot

Christian Caspar
Styrelseledamot

Maria Brunell Livfors
Styrelseledamot

Lars Westerberg
Styrelseledamot

William Olsson
Styrelseledamot

Marie Eriksson
Styrelseledamot

Alessandro Chiesi
Arbetstagarrepresentant

Mahmoud Sifaf
Arbetstagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har avlämnats den 29 april 2019

Peter Clemetson
Auktoriserad revisor

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till årsstämman i Stena AB (publ), org.nr 556001-0802

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Stena AB för år 2018. Bolagets årsredovisning ingår på sidorna 2–82 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Bolaget avger även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidan 85 samt i form av en årsöversikt i anslutning med årsredovisningen. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De utvärderar, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektionen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar*Uttalanden*

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Stena AB (publ) för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsför-

valtningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

En ytterligare beskrivning av vårt ansvar för revisionen av förvaltningen finns på Revisorsnämndens webbplats: www.revisorsinspektio-nen.se/rn/showdocument/documents/rev_dok/revisors_ansvar.pdf. Denna beskrivning är en del av revisionsberättelsen.

Göteborg den 29 april 2019

Peter Clemetson
Auktoriserad revisor

Johan Rippe
Auktoriserad revisor

FEM ÅR I SAMMANDRAG

MSEK	2018	2017	2016	2015	2014
Totala intäkter	34 730	33 723	34 799	36 417	33 563
EBITDA exklusive försäljning av anläggningstillgångar	6 595	7 465	10 429	9 800	9 667
Rörelseresultat	2 232	2 809	4 013	6 801	4 865
Resultat från andelar i strategiska intresseföretag	-22	74	66	60	-5
Resultat före skatt	105	1 343	2 262	4 504	2 799
Fartyg	39 656	39 103	43 064	46 398	46 141
Förvaltningsfastigheter	35 398	31 539	35 466	30 617	29 367
Övriga anläggningstillgångar	32 068	31 953	33 214	31 077	37 070
Likvida medel och kortfristiga placeringar	2 786	3 113	2 216	3 172	4 754
Andra omsättningstillgångar	8 141	13 701	9 739	8 004	8 485
Eget kapital inklusive uppskjutna skatteskulder	51 539	50 416	51 156	47 999	42 838
Andra reserver	1 069	1 187	1 281	1 206	1 335
Andra långfristiga skulder	51 992	52 825	56 755	58 043	68 422
Kortfristiga skulder	13 449	14 981	14 507	12 020	13 222
Totala tillgångar	118 049	119 409	123 699	119 268	125 817
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 920	5 484	4 838	5 683	9 520
Kassaflöde från investeringsverksamheten	1 267	-3 399	-5 024	-1 509	-8 235
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-3 613	-1 135	-832	-5 405	35
Förändring av likvida medel	-365	926	-989	-1 195	1 453
Antal anställda, genomsnitt	11 370	11 531	11 183	10 416	11 231
Antal fartyg ¹	138	118	142	151	151

1) Inklusive ägda och inchartrade fartyg.

Design & produktion: Narva
 Foto: Andreas Jurkian,
 Emelie Asplund
 Tryckeri: Elanders Sverige AB

CARE INNOVATION PERFORMANCE

Stena AB (publ) 405 19 Göteborg
Telefon 031 85 50 00 www.stena.com